

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Změny ve venkovském osídlení, porovnání tradičního
venkova a suburbánní zóny**

**Changes in rural settlements, comparing traditional rural
and suburban zone**

Kateřina Stehlíková

Plzeň 2017

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta ekonomická

Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina STEHLÍKOVÁ**
Osobní číslo: **K14B0395P**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Ekonomická a regionální geografie**
Název tématu: **Změny ve venkovském osídlení, porovnání tradičního venkova a suburbánní zóny**
Zadávací katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Seznamte se s tématem a vytvořte koncept práce.
2. Stanovte cíle a hypotézy.
3. Proveďte rozbor literatury a popište teoretická východiska práce.
4. Zpracujte metodický postup řešení bakalářského úkolu.
5. Proveďte vlastní zpracování tématu:
 - a) získejte datové podklady a vytvořte využitelná data,
 - b) analyzujte vytvořená data,
 - c) interpretujte výsledky, potvrďte nebo vyvráťte hypotézy.
6. Vytvořte závěr.

Rozsah grafických prací:

Rozsah kvalifikační práce: 40 - 60 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

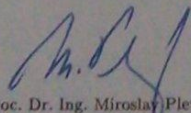
Seznam odborné literatury:

- BAŠ, M. 2006. Proměny venkovského osídlení. in: MAJEROVÁ, V. (ed.) Venkov je náš svět. Countryside our world. Sborník příspěvků z mezinárodní konference, Český Krumlov, 1.- 3. 3. 2006. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze. 566 s. ISBN 80-213-1539-3.
- BAŠ, M. 2002. Transformace venkova a suburbanizace. in Město, venkovský prostor a krajina. Sborník mezinárodní vědecké konference, Praha Fakulta architektury ČVUT 14. 11. 2001. Praha. Agora. 164 s. ISBN 80-902945-5-3.
- BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., HOLEČEK, J., GALVASOVÁ, I., CHABIČOVSKÁ, K. 2009. Synergie ve venkovském prostoru aktéři a nástroje rozvoje venkova. Brno: GaREP Publishing. 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.
- MAŘÍKOVÁ P. 2009. Současný venkov, základní údaje. in MAJEROVÁ V. a kol. Český venkov 2008, Proměny venkova. PEF ČZU Praha. ISBN 978-80-213-1911-0.
- SVOBODOVÁ H. a kol. 2011. Synergie ve venkovském prostoru. 1. vyd. Brno: GaREP. 113 s. ISBN 978-80-904308-8-4.
- SÝKORA L. (ed.) 2002. Suburbanizace její sociální, ekonomické a ekologické důsledky. 1. vyd. Praha. Ústav pro ekopolitiku. 191 s. ISBN 80-901914-9-5.

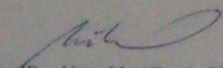
Vedoucí bakalářské práce: Doc. RNDr. Marie Novotná, CSc.
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 21. října 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 24. dubna 2017

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

Doc. PaedDr. Alena Matusková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 21. října 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Změny ve venkovském osídlení, porovnání tradičního venkova a suburbánní zóny“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce

doc. RNDr. Marie Novotné, CSc. za použití odborné literatury uvedené v příložené bibliografii.

V Plzni dne

.....

podpis autora

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své vedoucí bakalářské práce doc. RNDr. Marii Novotné, CSc. za odborné vedení, za pomoc a za cenné rady při zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat mé rodině za podporu.

Obsah

Úvod	8
1 Cíle práce	9
2 Rozbor literatury	10
3 Metodika práce	25
4 Geografická charakteristika	30
4.1 Geografická poloha obcí.....	30
4.2 Fyzickogeografická charakteristika.....	31
4.2.1 Reliéf.....	31
4.2.2 Hydrologické poměry	32
4.2.3 Klimatické podmínky	32
4.2.4 Půdní podmínky	33
4.2.5 Využití půd	33
4.3 Doprava	34
5 Vývoj obyvatelstva a domů ve vybraných obcích	37
5.1 Vývoj počtu obyvatel	37
5.2 Vývoj pohybu obyvatelstva	39
5.3 Struktura obyvatelstva	41
5.3.1 Vývoj věkové struktury obyvatelstva	41
5.3.2 Vývoj vzdělanostní struktury obyvatelstva.....	42
5.3.3 Vývoj národnostní struktury obyvatelstva.....	44
5.3.4 Vývoj struktury podle náboženského vyznání obyvatelstva.....	45
5.3.5 Vývoj struktury podle ekonomické aktivity obyvatelstva	46
5.4 Vývoj počtu domů ve vybraných obcích.....	49
5.4.1 Vývoj počtu domů podle druhu	50
5.4.2 Vývoj počtu domů podle období výstavby	52
6 Urbanistický vývoj obcí.....	53
6.1 Prodej pozemků ve vybraných obcích.....	54
7 Dotazníkové šetření spokojenosti obyvatel s životem ve vybraných obcích....	56

Závěr	62
Seznam tabulek	63
Seznam obrázků	65
Seznam použité literatury	66
Seznam příloh.....	73

Úvod

Tato bakalářská práce se bude zabývat změnami ve venkovském osídlení, porovnáním tradičního venkova a suburbánní zóny. Český venkov prošel mnohými proměnami během celého minulého století. Když projíždíme příměstskou krajinou, občas si někteří z nás kladou otázku: „Kde končí město a začíná venkov?“ Na tuto otázku není jednoduchá odpověď, protože hranice je nejasná (Perlín 2010). Většina mladých lidí v dnešní době považuje bydlení ve vlastním rodinném domě v zázemí většího města za splněný sen. Lidé na uskutečnění tohoto snu vynakládají spoustu peněz a úsilí. Dochází k intenzivní výstavbě rodinných domů, nákupních center, industriálních zón se sklady na okrajích větších měst (Sýkora 2002). Migrují do předměstských zón zejména obyvatelé se středním vzděláním s maturitou nebo vystudovanou vysokou školou (Puldová a Jíchová 2011, Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008). Každodenní aktivity rezidentů jsou spojeny s městem, ať už se jedná o dojížděku do zaměstnání, do škol, za službami nebo volnočasovými aktivitami (Ouředníček, Temelová, Macešková 2008). Někteří lidé z města odcházejí na venkov z mnoha různých důvodů, například protože je život na venkově klidnější, je zde kvalitnější životní prostředí, čistý vzduch. V neposlední řadě hrají roli ekonomické důvody, protože život na venkově je ve srovnání s městským životem levnější (Šustrová, Šimon 2012).

Téma změn ve venkovském osídlení, porovnání tradičního venkova a suburbánní zóny jsem si vybrala, protože mě toto téma velice zajímá a považuji ho za aktuální téma. Je založené na srovnání vývoje socioekonomické sféry obcí tradičního venkova reprezentovaných obcemi Manětín, Nečtiny a Bezvěrov na periferní hranici Plzeňského kraje a obcí Štěnovice, Čížice a Losiná, které patří do suburbánní zóny města Plzně.

Jednotlivé kapitoly bakalářské práce budou věnovány vývoji počtu obyvatel v jednotlivých obcích, vývoji pohybu obyvatelstva z hlediska přirozené i mechanické měny. Dále bude hodnocen vývoj změny struktury obyvatelstva podle vzdělání, věku, národnosti, náboženství a ekonomické aktivity obyvatel, dojížděky do zaměstnání, vývoj počtu domů podle druhu a podle období výstavby. Předposlední kapitola bude věnována změnám v urbanistickém vývoji obcí. Na konci bakalářské práce bude vyhodnoceno dotazníkového šetření spokojenosti obyvatel s životem a vyhlídkami do budoucnosti ve vybraných obcích.

1 Cíle práce

V této bakalářské práci budou hodnoceny změny venkovského osídlení v čase. Za významný diferenciační faktor venkovského prostředí je považována vzdálenost od větších měst. Po pádu komunistického režimu český venkov zaznamenal změny, které ovlivnily životy lidí pozitivně i negativně. Z územního hlediska se proměny prosadily v obcích ve výhodné poloze vůči centrům, kde byly zaznamenány dopady suburbanizace, dále v obcích s výhodnou polohou vůči kapitálu ze zahraničí, tedy v obcích, které leží na hranicích s Rakouskem a Bavorskem a v obcích s výhodnou polohou pro rekreaci, například na Šumavě. Naopak obce ve vnitřní periférii na jihozápadním, jižním a jihovýchodním okraji Středočeského kraje a obce například na Vysočině jsou znevýhodněny k dalšímu růstu a musí vynaložit velké úsilí k překonávání svých vnitřních problémů (Perlín 2009).

V rámci bakalářské práce bude porovnán tradiční venkov na Manětínsku v okrese Plzeň – sever a suburbánní zóna města Plzně. Cílem této bakalářské práce je zjistit, jaké jsou rozdíly mezi sídly v suburbánní zóně města Plzně a v periferní oblasti. V zájmu města Plzně byly zvoleny konkrétně obce Štěnovice, Čížice a Losiná a ve venkovském prostoru obce Manětín, Nečtiny a Bezděrov.

Cíl je rozdělen do několika dílčích bodů:

- **vyhodnocení sídel z hlediska demografického vývoje** - zhodnocení vývoje počtu obyvatel 1869 - 2011, vývoj přirozené a mechanické změny obyvatelstva 1971 - 2015, změny vývoje struktury obyvatelstva podle věku, vzdělání, národnosti a náboženství od roku 1970 do roku 2011 ve vybraných obcích
- **zhodnocení sídel z hlediska socioekonomického vývoje** – zjištění, jak se mění ekonomická aktivita obyvatel od roku 1970 do roku 2011 a změny v dojížděcí do zaměstnání v obou sledovaných oblastech
- **posouzení sídel z hlediska urbanistického vývoje** – vyhodnocení vývoje počtu domů podle druhu od roku 1970 do roku 2011 a podle období výstavby, zhodnocení urbanistických změn, analýza prodeje pozemků mezi lety 2014 - 2016 v jednotlivých obcích

2 Rozbor literatury

V první řadě je důležité si vymezit pojmy, které se objeví v této bakalářské práci. Venkovem a vším co s ním souvisí, se zabývá Sociologická laboratoř České zemědělské univerzity v Praze, jehož výzkumný tým vydal mnoho publikací. **Venkov** je „řídce osídlený prostor, pro který je důležité zemědělství. Z hlediska demografického je venkov charakteristický nízkým počtem obyvatel a nízkou hustotou zalidnění. Z urbanistického hlediska má venkov specifický typ zástavby“ (Maříková 2005a).

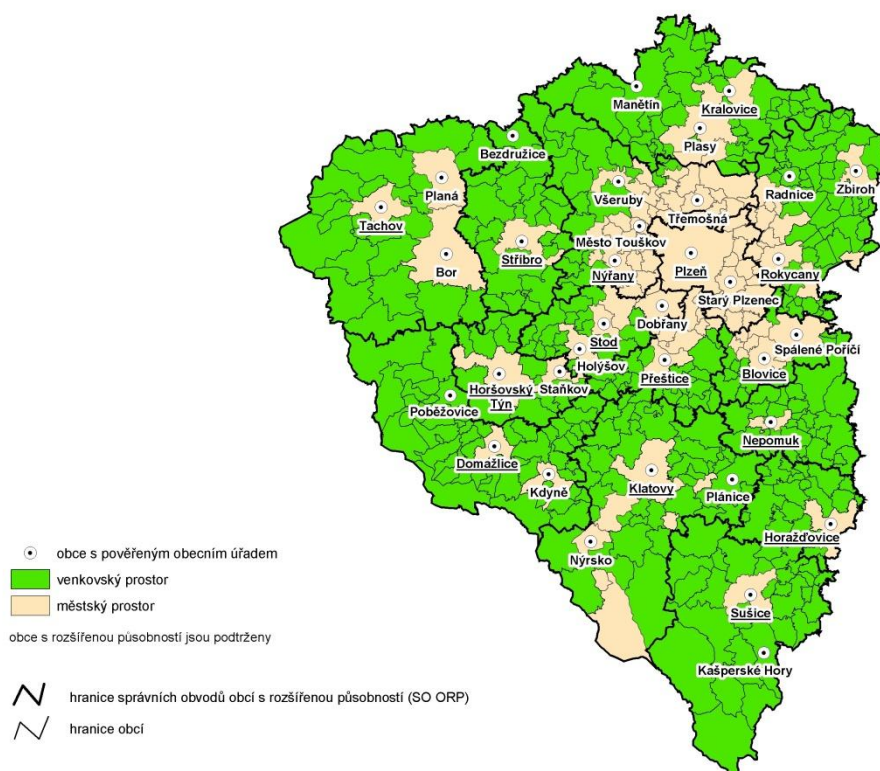
Venkov je prostor, který zařazuje krajinu kolem vesnice a také venkovské obce, pro které je typické menší intenzita ekonomických kontaktů a menší vazby mezi různými subjekty (Perlín 1998). Venkov zahrnuje trvalé osídlení venkovských rurálních sídel, kde obyvatelstvo obdělávalo půdu, hospodařilo v lesích nebo na rybnících (Baše 2006b). Definicí venkova vytvořila také Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), jež používá jako měřítko hustotu zalidnění. Venkov se podle OECD na lokální úrovni vymezuje jako území s hustotou zalidnění menší než 150 obyvatel/km². Na regionální úrovni podle OECD jsou vymezeny 3 skupiny. První skupinou jsou **převážně venkovské regiony**, kde žije více než 50% obyvatel ve venkovských obcích. Druhou skupinou jsou **venkovské oblasti**, kde podíl obyvatel žijících ve venkovských obcích je 15 – 50 %. Poslední kategorie jsou **převážně městské oblasti**, kde méně než 15% obyvatel žije ve venkovských regionech. (Český statistický úřad 2009) Venkovem jsou nazývány první dvě skupiny.

Existuje typologie venkova podle polohy, kde jsou definovány 3 typy venkova. Prvním typem je **příměstský venkov**. Tento typ zahrnuje venkovské obce v zázemí měst, které ovlivnil proces suburbanizace a vyznačuje se nárůstem obyvatel. Druhým typem je **mezilehlý venkov**, který je charakteristický větší vzdáleností od velkých měst, ale má dobré dopravní spojení a rekreační potenciál. Posledním type je **odlehlý venkov**, který zahrnuje periferní venkovské oblasti. Je řídce obydlený a izolovaný od velkých měst. Má špatné dopravní spojení (Český statistický úřad 2009). Do typu příměstského venkova bych zařadila obce Čižice, Losiná a Štěnovice. Obce Manětín, Nečtiny a Bezvěrov jsou typ odlehlého venkova.

Venkov se rozděluje z územního hlediska na venkovský prostor, venkovský region a venkovská obec. Pojem **venkovský prostor** je definován jako venkovské osídlení

s volnou krajinou v jeho okolí. Zahrnuje zemědělskou půdu, lesy, venkovská sídla, vodní plochy, polní cesty a místní komunikace (Slepička 1981). Venkovský prostor v Plzeňském kraji vyplňují obce, které mají méně než 2000 obyvatel a nachází se ve vzdálenosti delší než 20 kilometrů od krajského města (Český statistický úřad 2014). Obce Manětín, Nečtiny a Bezdružice jsou zařazeny do venkovského prostoru a obce Štěnovice, Čížice a Losiná náleží k městskému prostoru v Plzeňském kraji, protože se nachází v zázemí města Plzně (viz obrázek číslo 1).

Obr. č. 1: Vymezení venkovského a městského prostoru v Plzeňském kraji

Zdroj: Český statistický úřad, 2014

Soustava venkovských sídel se označuje jako **venkovské osídlení**, fungují ve vzájemných vztazích a mají různé funkce a velikosti (Slepička 1981). Nejstarším vývojem venkovského osídlení v historii se věnuje archeologie a historická geografie (Baše 2006b). Venkovské osídlení může být buď trvalé, nebo přechodné, které zahrnuje osídlení sloužící k rekreaci (zahrady, chaty, tábořiště, kempy), sídla pro náboženské účely jako kláštery, poutní kaple, střediska pro zemědělskou výrobu, areály průmyslové výroby, a mnoho dalších (Baše 2006b). **Venkovská sídla** jsou všechny sídelní útvary, které se nachází mimo město. Jde o zemědělské vesnice, samoty, nebo osady. (Slepička 1981). Venkovská samota je nejmenší typ zástavby v krajině. Osady jsou součástí obce.

Jedná se například o zahrádkářské nebo chatařské osady, kde lidé tráví volný čas. Zemědělská vesnice je tvořena hospodářskými a obytnými stavbami, kde je volná krajina dostupná z většiny parcel (Baše 2006b).

Pojem **obec** se definuje v zákoně 128/2000 Sb. o obcích: „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce*“. Obec by měla mít vlastní území, obyvatelstvo, které v obci žije, právní základ, vlastní majetek a vlastní obecní rozpočet, podle kterého obec hospodaří (Maříková 2005a). Pojem **venkovská obec** je sídlištní jednotka ve venkovském prostoru. Jedná se o uskupení obytných a hospodářských budov, které plní různé funkce (Maříková 2009b). Pojem **intravilán** je zastavěné území obce (Ministerstvo pro místní rozvoj 2017).

Pojem **suburbanizace** označuje urbanizační proces, který ovlivňuje přeměnu venkovského prostředí na městské prostředí (Ouředníček 2011). Proces suburbanizace představuje prostorové rozpínání města do venkovské a přírodní krajiny v okolí. Suburbanizace probíhá v zázemí velkých měst, v Česku v zázemí Prahy, Brna, Ostravy, Plzně. Tento proces se vyznačuje výstavbou rodinných domů, obchodních center, průmyslových zón (Sýkora 2002). Proces suburbanizace zahrnuje přesun obyvatel a jejich aktivit z jádrového území města do jeho zázemí, avšak lidé jsou stále napojeni na město například dojíždějí do zaměstnání, do škol, za službami, nebo za kulturou (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008).

Mezi další urbanizační fáze procesu patří **kontraurbanizace**. Pojem kontraurbanizace je definován jako stěhování z měst, kdy se oslabují vazby na město. Obyvatelé se stěhují na vzdálený venkov se stálým bydlením i se všemi svými aktivitami, za kterými již nedojíždějí. Přistěhovalí obyvatelé si hledají zaměstnání v místě svého nového bydliště (Šimon 2011).

Výzkumem venkova se zabývá Sociologická laboratoř České zemědělské univerzity v Praze, která vytvořila přehled kritérií na vymezení venkovských sídel, jež charakterizují specifika venkovských obcí. Kritéria pro vymezení venkovských sídel jsou velice pestrá. Zahrnují urbanistickou strukturu, veřejnou správu, architektonické, sociální, velikostní a ekonomické znaky (viz tabulka číslo 1).

Tab. č. 1: Kritéria vymezení venkovských obcí

Kritérium	Hlavní znak
urbanistická struktura	rozvolněná zástavba, zemědělské statky, rozsáhlé veřejné prostory, nízký podíl zastavěných ploch
architektonické znaky	nízkopodlažní zástavby, integrace obytné a dalších funkcí, absence nájemního bydlení, individuální zástavba
sociální znaky	konservatismus, tradicionalismu, sousedství, participace, kooperativnost, sdílení, společná historie
ekonomické znaky	vyjíždka do zaměstnání, zaměstnání v zemědělství, vyšší podíl samozásobitelství, kutilství
veřejná správa	označení obce, postavení obce ve struktuře veřejné správy
velikostní znaky	počet obyvatel, hustota zalidnění, rozloha, podíl zastavěné plochy

Zdroj: Vlastní zpracování dle Sociologické laboratoře ČZU v Praze, 2004, in Binek a kolektiv (2007)

Venkov je prostor, který je tvořen venkovskými obcemi a okolní krajinou. Podle různých hledisek se vymezují znaky typické pro tradiční venkov. Z urbanistického hlediska má tradiční venkov vysoký podíl rodinných domů, kolem kterého je vyvinutá síť ulic s dominantním prostorem, kde se odehrávají kulturní a společenské akce. V sídle se nachází rozvolněná zástavba s velkým množstvím zeleně. Pro venkov je typická nízkopodlažní zástavba, kde chybí bydlení v nájmu. Domy mají hospodářské zázemí, kde je propojena obytná a další funkce domu (Perlín 1998, Binek a kolektiv 2009).

Z architektonického hlediska má venkovský dům velkou zahradu, dvůr a hospodářské zázemí, například chlévy nebo stáje, které sloužily v minulosti k realizaci zemědělství a k práci kolem domu (Perlín 1998, Binek a kolektiv 2009).

Z hlediska sociálního mají obyvatelé venkova mnohem užší a bližší vztah mezi sebou. Lidé jsou konzervativní a potrpí si na tradicionalismus. Existuje mezi lidmi neformální sociální kontrola (Perlín 1998, Binek a kolektiv 2009).

Z hlediska ekonomických znaků na venkově dominovalo zemědělství. Primární byla výroba potravin, vysoký podíl samozásobitelství a kutilství. Ekonomicky aktivní

obyvatelé často vyjíždějí za prací mimo venkovské sídlo. Z hlediska velikosti je venkovským sídlem takové sídlo, které má počet obyvatel pod hranicí 2000 obyvatel a má nízkou hustotu zalidnění. (Perlín 1998, Binek a kolektiv 2009).

Charakteristiky uvedené v předešlém odstavci platily v minulosti, ale v současnosti prošla venkovská sídla mnohými změnami. Ve zvolených obcích Manětín, Nečtiny a Bezvěrov převažují rodinné domy, avšak došlo k výstavbě i bytových domů, tím se rozrostla síť ulic. Náves už netvoří dominantní prostor. Venkovské domy jsou hlavně rodinné domy sloužící k bydlení, které většinou nemají zázemí pro hospodářství. Dnes už také není pravdou, že ve venkovských sídlech je dominujícím odvětvím zemědělství, protože od roku 1990 se začala restituovat zemědělská půda, transformovat zemědělská družstva, privatizovat státní statky, což vedlo ke změnám v organizaci zemědělské výroby. Došlo k vlastnickým a organizačním transformacím, které přinesly změny výrobní orientace, pokles počtu pracovníků v primárním sektoru a pokles pracovních míst v zemědělství (Jančák a Bičík 2005).

Z hlediska historických, sociálních, ekonomických a fyzickogeografických znaků jsou vymezeny následující skupiny typů venkovského osídlení. První skupinou je **venkov v suburbánní zóně**, který se nachází v zázemí větších měst. Ve venkovském prostoru se začínají prosazovat činnosti spojené s městským způsobem života. Na okraji vesnic se stavějí rodinné domy, které vlastní obyvatelé měst. Domy mají charakter městských staveb, nikoliv venkovských domů s hospodářským zázemím. Dům má jen obytnou funkci. Slouží pouze jako odpočinkové a rekreační místo. Původní zemědělské funkce venkova se ztrácejí. Venkovské suburbánní oblasti jsou napojeny na městské struktury, městskou veřejnou dopravu a na městskou technickou infrastrukturu. Tento proces suburbanizace se prosazuje nejvíce v zázemí velkých měst Praha, Brno, Ostrava a Plzeň. Obce Štěnovice, Čižice a Losiná se nacházejí v zázemí města Plzně. Patří do skupiny venkova v suburbánní zóně, z důvodu výstavby rodinných domů, které slouží k bydlení a odpočinku, jejichž obyvatelé jsou vázáni na město (Perlín 2003).

Druhou skupinou je **venkov v bohatých zemědělských oblastech**. Tento typ venkova se nachází v oblastech s intenzivní zemědělskou výrobou, většinou v úrodných oblastech, například v Polabí, v okolí Moravských úvalů a jihovýchodní části Moravy. Obce jsou větší. Typické pro tento venkov je, že obyvatelé se snaží dodržovat tradiční svátky a slavnosti. V dnešní době se ztrácí význam zaměstnanosti

v zemědělství, ale i přes to se těmto oblastem daří a zemědělská výroba je velice významná (Perlín 2003).

Třetí skupinou jsou **severní (bohaté) Sudety**, které se rozkládají na severozápadní a severovýchodní hranici Česka v pásu od Ašského výběžku přes Karlovarsko, severočeskou konurbaci, České středohoří, Liberecko, podhůří Krkonoš a Orlických hor až po Jeseníky. V Sudetech bylo v minulosti rozšířené německé obyvatelstvo. Charakteristická je intenzivní urbanizace a existence lehkého průmyslu, například sklářského a textilního. Původní zemědělská výroba ztratila význam (Perlín 2003).

Čtvrtou skupinou jsou **jižní (chudé) Sudety** se nachází podél jihozápadní, jižní a jihovýchodní hranice Česka. Chybí důležitá průmyslová centra. Naopak se zde nachází rekreační oblasti, které mají turistické využití a charakter (Perlín 2003).

Další skupinou jsou **vnitřní periferie**. Jedná se o nejrozsáhlejší oblast od Rakovníka, přes Příbram, Písek, Tábor, Benešov, Pelhřimov až do Českomoravské vrchoviny. Je to tradiční venkovská oblast ve středních nadmořských výškách, kde jsou horší předpoklady pro zemědělskou výrobu. Typický je vznik malých sídel a vesniček s nízkou úrovní občanské vybavenosti. Pracovní příležitosti pro obyvatele jsou v zejména v okresních městech a lidé musejí dojíždět do zaměstnání velké vzdálenosti. Problémem je nízká intenzita a kvalita veřejné dopravy. Původní bytové domy a statky jsou využívány jako chalupy a chaty, kde lidé z města tráví volný čas. Rozvítely se rozsáhlé chatové osady (Perlín 2003). Obce Manětín, Nečtiny a Bezděčovice se začleňují do kategorie vnitřní periferie, jelikož leží na periférii Plzeňského kraje na hranici s Karlovarským krajem. Jsou to tradiční venkovské obce, kde byly bytové domy přeměny na chalupy.

Poslední skupinou typů venkova je **Moravsko – slovenské pomezí**, které se nachází na moravsko – slovenské hranici od Hodonínska, přes Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. Postupně se z této oblasti stává periferie, protože se zde projevují některé jevy jako například vyšší míra nezaměstnanosti, nižší daňové výnosy, ztráta pracovních příležitostí v těchto místech (Perlín 2003).

Ve venkovském prostoru byly vymezeny další typy venkova. Prvním typem je **rozvojový venkov**, který leží v zázemích největší měst. Obce jsou spojeny hlavními dopravními komunikacemi s jádrovými oblastmi. Pro tento typ venkova je charakteristický silný populační i hospodářský růst. Vyznačuje se vysokým

migračním saldem a vysokým podílem nově postavených domů. Obyvatelé jsou pravděpodobně zaměstnáni v blízkých velkých městech, což znamená, že hodně lidí dojíždí do zaměstnání. Komunitní život obyvatel je na nízké úrovni, protože lidé jsou více spojeni s městem než s obcí, ve které žijí (Perlín, Kučera a Kučerová 2010). Obce Štěnovice, Čížice a Losiná patří do tohoto typu venkova, protože se nachází v zázemí města Plzně. Díky suburbanizaci se do těchto obcí stěhují obyvatelé, kteří si zde postavili rodinný dům. Jejich aktivity a dojížděka do zaměstnání jsou spojeny s Plzní.

Druhým typem je **nerozvojový susedský venkov**, který se vyznačuje špatnou občanskou vybaveností, ekonomickou slabostí a susedskou sounáležitostí. Obyvatelé tohoto typu venkova nejrychleji stárnou, proto má tento typ nejvyšší podíl lidí starších 65 let (Perlín, Kučera a Kučerová 2010).

Třetím typem je **moravská periferie**, která leží na území Moravy a Slezska. Vykazuje záporné migrační saldo. Obce jsou populačně velké s dobrou občanskou vybaveností a nízkým rekreačním potenciálem (Perlín, Kučera a Kučerová 2010).

Čtvrtým typem je **vybavený moravský venkov**, který má dobrou vybavenost technickou infrastrukturou a veřejnými službami, výbornou veřejnou dopravou. Žije zde nejvyšší podíl rodáků. Jedná se o velké obce, které mají vysoký podíl trvale obydlených domů (Perlín, Kučera a Kučerová 2010).

Pátý typ je **problémový rekreační venkov**, jenž zahrnuje velkou část českého pohraničí, která byla doosídlována po skončení druhé světové války. Tento typ venkova je považován za turisticky atraktivní oblast, který má vysoké zastoupení objektů druhého bydlení, například chalup. Existují společenské problémy, nízké hodnoty indexu vzdělanosti a ekonomické problémy, protože tento typ venkova má nejvyšší hodnoty nezaměstnanosti (Perlín, Kučera a Kučerová, 2010). Obce Manětín, Nečtiny a Bezvěrov patří do tohoto typu venkova, protože byly doosídleny po druhé světové válce. Nachází se zde velký podíl chalup a chat.

Šestým typem je **intenzivní rekreační venkov**. Cestovní a turistický ruch je dominantní a prosperující odvětví. Sedmým typem je **strukturálně postižený průmyslový venkov**, který se nachází v severních Čechách. Je charakteristický vysokou mírou nezaměstnanosti, nejnižším podílem rodáků a nízkými podíly trvale obydlených domů.

Posledním typem venkova je **neprofilovaný venkov**, který vyplňuje zbylá území a jejich budoucnost je nejasná (Perlín, Kučera a Kučerová a 2010)

Venkov jako značně odlišný prostor plní **3 základní funkce: rezidenční, produkční a rekreační**, které se mění v průběhu času. **Rezidenční funkce** souvisí s bydlením. Patří mezi nejdůležitější, jelikož souvisí s procesy suburbanizace a kontraurbanizace. Díky zvýšení životní úrovně obyvatelé preferují žít v klidnějším prostředí, kde nejsou rušeni hlukem města, ale dojíždějí do města do zaměstnání (Svobodová a kolektiv 2011). Tyto charakteristiky se týkají obcí Štěnovice, Čížice a Losiná, kde lidé bydlí v rodinných domech, avšak jejich aktivity a dojížděčka do zaměstnání jsou vázány na město Plzeň.

Produkční funkce venkova byla v minulosti spjata se zemědělstvím, lesnictvím. Toto už úplně neplatí. Zemědělství již není dominantním odvětvím na venkově, ale pořád hraje velkou roli produkce kvalitních potravin. V současné době hrají roli malé a střední podniky, které se orientují na zpracovatelský průmysl a služby. Na vesnicích se vybudovaly knihovny, pošty, lékařská zařízení. Ve venkovských obcích lidé realizují podnikatelskou činnost v oborech gastronomie, prodej potravin, zemědělství, oprava automobilů a mnoho dalších. Podnikatelské subjekty nabízejí pracovní místa místním venkovským občanům (Svobodová a kolektiv 2011).

Rekreační funkce současného venkova roste. Je spojována s cestovním ruchem. Typy venkovského cestovního ruchu jsou agroturistika, ekologická turistika, vinařská turistika, gastronomická turistika na regionální speciality, lovecká turistika, ale také pořádání slavností a tradičních oslav (Svobodová a kolektiv 2011).

Od konce 20. století dochází ke změnám funkcí venkova. Produkční funkce venkova slábne a ekonomické činnosti se diverzifikují i do průmyslu a služeb, nejen do zemědělství. Obyvatelstvo žijící na venkově bylo spojeno s místem svého bydliště i pracovně, ale díky technologickým pokrokům a rozvoji dopravy jsou pracovníci více vázáni na město a venkov plní pouze funkci rezidenční (Binek a kolektiv 2009). Charakteristiky o oslabení produkční funkce jsou patrné ve venkovských obcích Manětín, Nečtiny a Bezvěrov, které se už v dnešní době tolik neorientují na primární sektor jako v minulém století za komunistického režimu.

Český venkov prošel od minulého století vývojem, který ovlivnila politická rozhodnutí. V roce 1938 z pohraničí odešlo české obyvatelstvo a zůstali tu převážně Němci

obyvatelé. Po skončení druhé světové války mezi lety 1945 – 1947 došlo k politickému rozhodnutí, že se odsune německé obyvatelstvo. Přerušily se vztahy na venkově a poklesl počet obyvatel (Perlín 2010). Vlivem odsunu Němců bylo nutné pohraniční regiony i venkov dosídlit (Baše 2006b). Toto se týkalo obcí Nečtiny a Bezvěrov, protože ležely v bývalých Sudetech a obec Manětín ležela na hranici Sudet, kde se odsunulo německé obyvatelstvo. Mezi lety 1949 – 1953 proběhla kolektivizace zemědělství. Proměnilo se hospodaření na venkově. Vznikaly JZD (Jednotná zemědělská družstva). V 50. a 60. letech docházelo k socializaci vesnice. Zvyšovala se produktivita práce na venkově. Z venkova odcházeli mladí lidé do průmyslových center a zemědělské výrobě se věnovala stárnoucí generace, která zůstala žít na venkově. V období normalizace (1970 – 1989) došlo k polarizaci prostoru a k rozvoji chataření a chalupaření v rekreačně oblíbených místech nebo v periferních oblastech. V 90. letech proběhla transformace zemědělských družstev a privatizace některých činností v zemědělství, což přineslo velký pokles ekonomicky aktivních obyvatel v primárním sektoru (Perlín 2010)

Venkov se měnil v průběhu celého minulého století. Už za komunistického režimu byla **snaha přiblížit venkov městům**. V dnešní době venkovská sídla usilují o nové obyvatele, kteří by měli v sídle trvalý pobyt a bydleli by tam. Tím by se zlepšil demografický profil obce. Vesnice si vytvářejí územní plány, které se zaměřují na velké záborů zemědělských ploch pro novou zástavbu, která by navazovala na chátrající základ sídla. V územních plánech jsou spekulativní záměry, ale ne vždycky se záměr zrealizuje. Dochází k proměnám luk a polí na stavební pozemky (Baše 2006b).

Následující velkou proměnou venkova bylo **poměšťování obyvatel na vesnicích** (Baše 2006a). K tomuto poměšťování venkovských sídel došlo v důsledku snížení počtu obyvatel, kteří jsou vázáni na zemědělskou výrobu. Díky zvýšení efektivnosti práce v zemědělství došlo k úbytku pracovních příležitostí, proto lidé musejí pracovat ve městech. Tento způsob života ovlivňuje prostředí ve venkovských sídlech, například se lidé snaží inovovat domovní fond, volí novostavby. Odklánějí se od tradičního rozmístění staveb na parcelách a jejich vzhledu. Nově přistěhovalí obyvatelé mají jiné představy o prostředí, ve kterém chtějí bydlet (Baše 2006b). K jinému pronikání městských lidí na venkov docházelo při rozvoji chalupaření, kde chalupáři kupovali stavby na odlehlém venkově za dostupné ceny. Stavby se využívaly k rekreaci. (Baše 2006b).

Další z hlavních přeměn venkova je **vylidňování venkova**. V průběhu 20. století poklesla porodnost a mladí ekonomicky aktivní lidé se odstěhovali do měst (Baše 2002, Maříková 2005b) Toto zapříčinilo populační úbytky ve venkovských oblastech, zejména na vnitřní periférii, kde jsou zařazeny tradičně venkovské obce Manětín, Nečtiny a Bezvěrov. K další depopulaci venkovských regionů došlo po skončené druhé světové války, když se odsunulo německé obyvatelstvo v pohraničních regionech. V průběhu druhé poloviny 20. století venkovské obce trvale ztrácely obyvatele (Kučerová a Kučera 2010).

Na začátku 21. století počet venkovského obyvatelstva neubýval, ale stagnoval. Venkov se potýká se závažným problémem, tím je proměna věkové struktury, která je zapříčiněna nízkým počtem narozených dětí. Prodlužuje se naděje na dožití a narůstá podíl starších obyvatel na venkově a vesnice se potýkají se **stárnutím populace** (Kučerová a Kučera 2010).

V minulosti převažovala migrace z venkovských obcí do měst, ale v 90. letech 20. století došlo ke změně, kdy venkov začal získávat obyvatele díky migraci lidí z měst. Změnil se směr migrace z měst na venkov (kontraurbanizace), který zastavil proces vylidňování venkova. V malých obcích bylo zaznamenáno kladné migrační saldo. Tento jev se neuskutečnil ve všech regionech. Na tento trend má vliv sociální a ekologické problémy ve městech. Zvýšilo se používání automobilů. Lidé důchodového věku se stěhují do objektů druhého bydlení. Mění se preference bydlení (Novotná, Preis, Koop a Bartoš 2013). Je důležité, aby ve venkovských sídlech žili lidé, především mladí lidé, kteří by se udrželi na venkově. Je zásadní, aby lidé měli zaměstnání, bydlení, služby a školy pro děti v blízkosti domova. Výzkumy Sociologické laboratoře České zemědělské univerzity v Praze potvrdily, že mladí lidé mají větší tendenci venkov opouštět než v něm setrávat. (Maříková 2005b).

Na venkov se vrací různé skupiny lidí. Jedná se o starší obyvatele, kteří odešli do důchodu, nebo brzo odejdou. Už nebudou navázáni na místo svého bydliště kvůli práci. Chtějí stáří strávit ve venkovském prostředí, kde budou moci odpočívat, věnovat se svým zájmům a koníčkům. Odchodem na venkov si zajistí klidné stáří. Obyvatelé se vrací do míst, kde se narodili, kde mají své kořeny. Lidé se chtějí přestěhovat na venkov, protože chtějí být blíže přírodě. Pěstují si na zahradě ovoce a zeleninu, snaží se dodržovat venkovské tradice a zvyky. Na venkov se také stěhují mladí lidé kvůli svým dětem, protože chtějí, aby jejich děti vyrůstaly ve zdravějším

a bezpečnějším prostředí venkova. Na venkov se odstěhovali lidé, pro které je život ve městě moc drahý. Ceny domů a bytů jsou na venkově levnější, to platí i u pronájmů nemovitostí na venkově (Šimon 2011).

Jeden z výzkumů kontraurbanizace se zabývá obyvateli, kteří se přestěhovali na vzdálený venkov. Byly udělány rozhovory s migranty ve 4 regionech ORP. Jedním z nich byl ORP Kralovice, kam spadají i vybrané obce Manětín, Nečtiny a Bezvěrov. Migrace na venkov sebou nese jistá pozitiva i negativa. Mezi negativa života ve městě byla zařazena špatné životní prostředí a kvalita ovzduší, přeplněný prostor města, více hluku a dlouhá vzdálenost do přírody. Mezi pozitiva, proč se přestěhovat na venkov, patří blízkost do přírody, lepší bydlení ve vlastním rodinném domě, příznivé životní prostředí a klid. Naopak negativa života na venkově jsou horší pracovní příležitosti, to je ale mnohdy řešeno dojížděním do zaměstnání. Dále to je špatná dostupnost většího výběru zboží a služeb. Potraviny jsou dražší. Lidé na venkově musí mít osobní automobil, protože napojení na veřejnou dopravu je v mnoha obcích nedostatečný. Z tohoto se dají vyvodit pozitiva života ve městě, mezi které patří větší výběr pracovních míst, služeb, sportovních a kulturních akcí, které jsou lépe dostupné (Šustrová a Šimon 2012).

Suburbanizace na českém venkově začala přibližně v 90. letech minulého století, kdy došlo ke změně venkova z hlediska sociálního prostředí. Růst i pokles obyvatel je ovlivněn přirozenou měnou a migrací. V suburbánních zónách hraje větší roli migrace. Mění se skladba nově přistěhovalých obyvatel na venkov v suburbánní zóně z hlediska věku, dosaženého vzdělání, ekonomické aktivity obyvatel a rodinného statusu. Do suburbánní zóny se stěhují především mladé rodiny s dětmi (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008). Dochází k omlazování venkova, na který má vliv zejména migrace. Tento trend je typický pro venkov v zázemí měst, protože se tam stěhují obyvatelé v reprodukčním věku, které mají děti nebo plánují početí dítěte (Svobodová a kolektiv 2011). Toto je charakteristické pro obce Štěnovice, Čížice a Losiná, protože se nachází v zázemí města Plzně, kam se stěhují mladé rodiny s dětmi.

Na venkově převažují **starousedlíci**. Jsou navázáni na obce většinou tím, že se v obci narodili. Jsou vlastníky zemědělské půdy a zemědělské usedlosti (Svobodová a kolektiv 2011). V periferních oblastech dominují tradiční sousedské vztahy. Na periférii jsou přítomni zejména chataři a chalupáři (Svobodová a kolektiv, 2011).

Tyto charakteristiky o starousedlících a tradičních sousedských vztazích jsou typické pro obce tradičního venkova Manětín, Nečtiny a Bezděrov. Nově přistěhovaní obyvatelé starousedlíky moc nenavštěvují. Nezapojují se do života obce, protože jsou spjati s městem, odkud se odstěhovali (Svobodová a kolektiv 2011).

Nově příchozí rezidenti jsou vnímáni starousedlíky spíše negativně, protože starousedlíci vnímají rozdílný sociální statut. **Novousedlíci** se chovají více městským způsobem života (Šilhánková a kolektiv 2007). Toto je charakteristické pro obce v suburbánní zóně Štěnovice, Čížice a Losiná, protože nově příchozí obyvatelé jsou napojeni na město Plzeň, do života v obci se příliš nezapojují.

Na venkov v suburbánní zóně se stěhují z jádrových částí měst mladší vzdělanější obyvatelé s ukončenou střední školou s maturitou, vysokoškoláci nebo lidé s vyššími příjmy, kteří jsou schopni platit hypotéku, splácet auto, platit náklady na provoz domu nebo bytu (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008, Puldová a Jíchová, 2011, Šilhánková a kolektiv 2007, Sýkora 2002).

Ve venkovských obcích je vyšší podíl obyvatel vyučených bez maturity, osob s ukončeným základním vzděláním a méně obyvatel se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na venkově je více osob zaměstnaných v zemědělství a pracujících v průmyslových oborech než ve městech. Došlo k poklesu počtu pracovních míst v zemědělství. Nová místa poskytl odvětví služeb a obchodu (Maříková 2009b, Maříková 2003a). Díky koncentraci pracovních příležitostí musí většina obyvatel venkova dojíždět za prací. Nezaměstnanost je na venkově vyšší než ve městech (Svobodová a kolektiv 2011).

Díky procesu suburbanizace vznikají nové lokality výstavby, které mohou mít funkce rezidenční (obytné), nebo komerční (pracovní a obslužné). Proces rezidenční suburbanizace je charakteristický zejména **výstavbou nových rodinných domů a bytů** v zázemí města. Lidé se stěhují z jádrového města do nově postavených rodinných domů v okolních obcích (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008).

Výzkumem rezidenční suburbanizace v plzeňské aglomeraci byla vymezena celá suburbánní zóna města Plzně. Bylo potvrzeno, že obce Štěnovice, Čížice a Losiná, patří do suburbánní zóny města Plzně, kde proběhla intenzivní výstavba rodinných domů. Díky procesu rezidenční suburbanizace se zvyšuje podíl zastavěných ploch. Obce s nejvyšší výstavbou mají velmi dobrou dopravní polohu. Nachází

se ve vzdálenosti 7 – 16 kilometrů od středu Plzně a automobilovou dopravou se dostanou do středu Plzně za 20 minut (Kopp, Novotná a Matušková 2013). Tyto charakteristiky splňují obce Štěnovice, Čížice a Losiná.

Domy jsou postaveny vedle sebe nebo za sebou. Výstavba rodinných domů je doprovázena mnoha problémy, například, že domy jsou stavěny bez toho, aby byly řešeny další vazby na služby občanské vybavenosti, možnost trávení volného času a potřeby obyvatel. Lidé tyto potřeby vykonávají mimo svoje domovy, dojíždějí za službami. Tyto nové lokality slouží pouze k bydlení, tudíž mají pouze rezidenční funkci. Rezidenční suburbanizaci doprovází pozitivní jevy, například ekonomická proměna obce, kde se oživuje drobné podnikání. Dále mění sociodemografické struktury. Naopak k negativním jevům patří existence nerentabilní veřejné dopravy, velké dopravní zatížení infrastruktury, protože lidé dojíždějí do města (Šilhánková a kolektiv 2007).

Jedním z dalších projevů procesu suburbanizace je také **urban sprawl** (tzv. „sídelní kaše“). Jedná se o nové zástavby, které najdeme mimo kompaktní zastavěná území obcí, které se většinou soustřeďují okolo hlavních dopravních tahů. V okolí měst mimo zastavěné území se nachází pouze obytné plochy, kolonie rodinných domů, které nenavazují na občanskou vybavenost. Pro urban sprawl jsou charakteristické velké zábory půd a vysoké náklady na vystavení dopravní a technické infrastruktury. (Šilhánková a kolektiv 2007).

Na vesnicích se zavírají pošty, koloniály, malotřídky a některé hostince. Zhoršuje se dostupnost veřejnou dopravou. Lidé musejí jezdit osobními automobily, aby dojeli do zaměstnání, do škol, za nákupy, službami a kulturou (Baše 2006a). Díky závislosti a potřebě používat automobilovou dopravu se zhoršuje kvalita životního prostředí, protože se zvyšuje hluk, produkce emisí z aut a vznikají dopravní zácpy (Šilhánková a kolektiv 2007).

Stavby ve venkovských sídlech se změnilы vlivem změny venkovského hospodaření. Rozšířila se výstavba individuálních rodinných domů, většinou i několikageneračních, které navazují na tradiční zástavbu. Došlo ke zvýšení standartu venkovského bydlení (Baše 2006b). Pro bydlení na venkově je typické soukromé vlastnictví domů. Vlastní bydlení preferuje většina lidí z důvodu většího pohodlí, nižších ekonomických nákladů na finanční rozpočet, vlastní zahrady za domem, kde mohou trávit volný čas. Lidé

obývají převážně rodinné nebo řadové domy a zemědělské usedlosti. Není také výjimkou bydlení v bytových domech. Narušil se obraz venkovské obce vlivem výstavby obytných staveb, které mají městské formy. Dále se domovní fond ve venkovských sídlech transformoval na rekreační objekty (Chmelová 2003, Kocmánková a Ježdíková 2009).

Venkov plní obytnou, dopravní, ale také rekreační funkci. Obyvatelé z měst mají na venkově objekty druhého bydlení jako chaty, chalupy a objekty v zahrádkových koloniích, které slouží ke krátkodobé rekreaci o víkendech nebo po skončení pracovní doby. Činnost chalupářů napomáhá k tomu, aby se zachovaly původní venkovské domy. Druhé bydlení sebou nese i jistá negativa pro obec, jako například omezení pro rozvoj jiného cestovního ruchu (Fialová 2006). Také chalupy se mění. Původní rekreanti, kteří využívají rekreační stavby v létě, se do těchto staveb stěhují natrvalo, z důvodu, že chtějí uvolnit byt ve městě mladší generaci.

Velice významným faktorem pro kvalitní život v obci je její vybavenost. Existují 4 skupiny vybavenosti obcí. **Vybavenost** může být **bohatá**. V obci se nachází základní i mateřská škola, ordinace lékaře, obchody, knihovna a mnoho dalších. **Základní vybavenost** obce je základní škola, ordinace lékaře, alespoň jeden obchod. Pokud je **vybavenost malá**, tak se v obci nachází jen obchod, škola s prvním stupněm 1 – 5. třída a ordinace lékaře, který přijíždí jen některé dny v týdnu. **Žádná vybavenost** se vyznačuje tím, že v obci není žádná ordinace lékaře, obchod, ani základní škola. Mezi další faktory pro kvalitní život v obci patří pracovní příležitosti v obci nebo v blízkém okolí. S tím souvisí dobré dopravní spojení za službami, za prací, nebo za nákupy. Velmi důležité je také kulturní nebo sportovní vyžití, bezpečnost v obci a kvalita života, která zahrnuje klidné a přírodní prostředí obce (Maříková 2003b).

Výzkum srovnání kategorií odlehlého (znevýhodněného geografickou polohou, jedná se o periferii) a příměstského venkova po roce 1989 je stěžejní pro tuto bakalářskou práci. Podle rozdělení kategorií bych zařadila obce Manětín, Nečtiny a Bezděrov do kategorie odlehlého venkova a obce Štěnovice, Čižice a Losinou do kategorie příměstského venkova. Tento výzkum je významný, protože autor používal podobné statistické charakteristiky jako například vývoj počtu obyvatel. V příměstském venkově roste počet obyvatel o dost rychleji než v odlehlém venkově. Tvrdí, že odlehlý venkov populačně zaostává. Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel středního stavu nebyl zaznamenán v odlehlém venkově ani jeden rok kladný. Migrační přírůstek

na 1000 obyvatel středního stavu je příznivější a vyšší v příměstském venkově. Ve vzdělanostní struktuře obyvatel byly zaznamenány rozdíly. V odlehlém venkově se nachází větší podíl obyvatelstva s nižším vzděláním než na příměstském venkově. Z pohledu ekonomické aktivity je v odlehlém venkově nižší podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva. Co se týká struktury zaměstnanosti podle sektorů, v odlehlém venkově je vyšší podíl zaměstnaných v zemědělství. Dále tento výzkum sledoval podíl vyjíždějící mimo obec, podíl ekonomických subjektů a podíl neobydlených domů v odlehlých a příměstských venkovských obcích. V odlehlém venkově je nižší podíl ekonomických subjektů na 1000 obyvatel než v příměstském venkově. Příměstský venkov se v důsledku suburbanizace přibližuje městům (Pospěch a kolektiv 2014)

3 Metodika práce

Prvním krokem ke zpracování bakalářské práce bylo načtení literatury, která se danou problematikou zabývá. Jedná se o literaturu, která se věnuje venkovu, venkovskému osídlení, kontraurbanizaci a suburbanizaci. Datové zdroje jsou velice podstatné pro hodnocení rozdílů mezi zvolenými obcemi. Základní geografickou metodou, která bude aplikována v této práci, je **časová a prostorová komparace vybraných dat**.

K porovnání tradičně venkovských obcí a obcí v suburbánní zóně budou použita data z Českého statistického úřadu. V kapitole, která se zabývá vývojem obyvatelstva a sídel budou použita data z Historického lexikonu obcí České republiky 1869 – 2011 (Český statistický úřad, 2015). Zde budou získána data za počet obyvatel a domů mezi lety 1869 – 2011. Chceme ukázat, jak se vyvíjel počet obyvatel a domů v jednotlivých obcích za jednotlivá období sčítání lidu 1869 – 2011. Chceme dokázat, že počet obyvatel v tradičně venkovských obcích ubývá, naopak počet obyvatel v obcích v suburbánní zóně přibývá.

Pro zjištění demografického vývoje vybraných obcí budou použita data z Databáze demografických údajů za obce ČR (Český statistický úřad, 2016) za období mezi lety 1971 – 2015. V této databázi se nacházejí údaje o počtu narozených, zemřelých, přistěhovaných a vystěhovaných obyvatel, přirozeném přírůstku, migračním přírůstku a celkovém přírůstku od roku 1971 – 2015. Tato data slouží k hodnocení vývoje přirozeného, migračního a celkového přírůstku obyvatel od roku 1971 do roku 2015. Bude zjištěna změna pohybu obyvatelstva z hlediska přirozené a migrační změny v jednotlivých obcích. Následně bude provedena komparace. Chceme dokázat, že lidé se více stěhují do obcí suburbánní zóny než do tradičně venkovských obcí, které se nacházejí na periferii.

Dále bude sledován vývoj struktury obyvatel od roku 1970 do roku 2011. Struktura obyvatelstva je sledována podle 3 skupin znaků. Prvními jsou biologické znaky, které rozdělují obyvatele podle pohlaví, věku nebo lidské rasy. Kulturní znaky určují strukturu podle národnosti, etnické příbuznosti, náboženství, vzdělání a jazyka, kterým obyvatelé hovoří. Třetí skupinou jsou ekonomické a společenské znaky, které sledují strukturu podle ekonomické aktivity, odvětví a hospodářským oborům, ke kterým přísluší (Toušek, Kunc, Vystoupil a kolektiv 2008). Data budou získána ze Sčítání lidu, domů a bytů z let 1970, 1980, 1991, 2001, 2011. Ve vývoji struktury

podle věku od roku 1970 – 2011 budou obyvatelé rozděleni do věkových kategorií: předproduktivního věku 0 – 14 let, mladší generace obyvatel 15 – 39 let, starší generace obyvatel ve věku 40 – 59 let a postproduktivního věku 60 let a starší. Chceme dokázat, že starší postproduktivní obyvatelé a starší generace obyvatel ve věku 40 – 59 let zůstávají na venkově a mladší obyvatelé ve věku 15 – 39 let se spolu s dětmi přestěhovali do obcí v suburbánní zóně.

Bude sledován vývoj vzdělanostní struktury obyvatel mezi lety 1970 – 2011. Obyvatelé budou rozděleni do skupin podle nejvyššího dosaženého vzdělání: bez vzdělání, základní, střední odborné bez maturity, úplné střední vzdělání s maturitou, vysokoškolské vzdělání. Chceme ukázat, že v tradičně venkovských obcích zůstali obyvatelé s nižším vzděláním a lidé s vyšším středním vzděláním s maturitou a lidé s ukončeným vysokoškolským vzděláním žijí v obcích v suburbánní zóně.

Vývoj struktury podle ekonomické aktivity a zaměstnanosti obyvatel podle odvětví národního hospodářství od roku 1970 do roku 2011 nám pomůže zjistit, jak se měnila ekonomická aktivita obyvatel a zaměstnanost obyvatel ve vybraných obcích. Ekonomicky aktivní obyvatelé jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné, pracující důchodci, studenti, ženy na mateřské dovolené, osoby ve výkonu trestu, nezaměstnaní (Toušek, Kunc, Vystoupil a kolektiv, 2008). Ekonomicky aktivní obyvatelé mohou být zaměstnání v primárním, sekundárním nebo terciárním sektoru. Primér zahrnuje zemědělství, myslivost, lesnictví a rybolov. Do sekundéru se zařazuje průmysl a stavebnictví. Do terciéru patří obchod, opravy motorových vozidel, opravy výrobků pro domácnost, ubytování, stravování, doprava, spoje a skladování (Toušek, Kunc, Vystoupil a kolektiv, 2008). Chceme ukázat, že obyvatelé v tradičně venkovských obcích se více věnují práci v primárním a sekundárním sektoru a obyvatelé, kteří se odstěhovali do obcí v suburbánní zóně, jsou více zaměstnání v terciárním sektoru.

Bude sledován vývoj struktury obyvatel podle národnosti mezi lety 1970 – 2011. Chceme ukázat, že národnostní struktura se liší ve vybraných obcích, že tradičně venkovské obce jsou národnostně pestřejší než obce v suburbánní zóně. Bude také sledován vývoj struktury obyvatel podle náboženského vyznání mezi lety 1970 – 2011 ve vybraných obcích.

V podkapitole vývoje počtu domů v období 1869 – 2011, kde chceme ukázat, že více přibýval počet domů v obcích v suburbánní zóně než v obcích tradičního venkova. Dále bude sledován vývoj počtu bytových domů, rodinných domů a zemědělských usedlostí a trvale obydlených domů od roku 1970 do roku 2011. Chceme ukázat, že počet obydlených postavených rodinných domů se zvyšoval v obcích suburbánní zóny mnohem více než v tradičně venkovských obcích. V neposlední řadě bude sledován vývoj počtu domů podle období výstavby od období 1919 - 2011, kde chceme ukázat, že nejvíce domů bylo postaveno na přelomu 20. a 21. století v obcích v suburbánní zóně, kde se projevoval výrazný projev suburbanizace spojený s výstavbou rodinných domů (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008). Pro větší přehlednost a utříděnost zaneseme všechna použitá data do tabulek a grafů, tudíž bude použita **metoda grafického zpracování dat**.

Předposlední kapitola bude věnována urbanistickému vývoji. Pro zhodnocení urbanistických změn poslouží jako datové podklady letecké snímky jednotlivých obcí z roku 1947 a aktuální letecké snímky z roku 2015. Tyto letecké snímky se nachází na Geoportálu Plzeňského kraje (Geoportál Plzeňského kraje, 2017). Letecké snímky budou připojeny do programu Arc Map 10.4 přes službu WMS, kde budou zpracovány polygony zastavěného území v roce 1947 a 2015 a vyexportovány jako obrázky ve formátu JPEG. Bude použita **metoda kartografického zobrazení dat**. Plochy zastavěného území z roku 1947 a 2015 budou vypočítány v programu Arc GIS 10.4 pomocí funkce *Calculate areas*. Následně budou plochy zastavěného území porovnány o kolik hektarů a % se rozrostlo zastavěné území. Díky těmto leteckým snímkům a plochám zastavěného území bude možné vyhodnotit urbanistické změny, které proběhly v obcích tradičního venkova a obcích suburbánní zóny, jak se měnily podíly zastavěných ploch, což povede k posouzení bytové výstavby a výstavby rodinných domů.

V neposlední řadě bude použita databáze Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního, kde bude nahlíženo do katastru nemovitostí (Katastr nemovitostí, 2017). Katastr nemovitostí zahrnuje údaje o nemovitostech a pozemcích. Bude využita **metoda analýzy řízení pozemků dle katastru nemovitostí**. Na základě cenových údajů budeme zjišťovat, jaké druhy pozemků se za roky 2014, 2015 a 2016 prodaly. Druhy pozemků jsou orná půda, trvalý travní porost, ostatní plocha, vodní plocha, lesní pozemek, zahrada a zastavěná plocha, na které se mohou nacházet různé druhy staveb.

Prodané pozemky budou rozděleny podle velikosti na malé pozemky o výměře do 500 m², střední pozemky o výměře 501 – 1500 m² a velké pozemky větší než 1500 m². Chceme ukázat, zda se více prodávaly velké pozemky ve venkovských obcích a menší pozemky se více prodávaly v obcích v suburbánní zóně. Velké pozemky mohou být předmětem investic nebo mohou být využívány pro zemědělské podnikání a menší pozemky se nacházejí v zastavěném území obce.

Poslední kapitola se bude zabývat vyhodnocením dotazníkového šetření spokojenosti obyvatel se životem v daných obcích, jak vidí perspektivy a vyhlídky do budoucnosti. Bude použita **metoda terénního výzkumu pomocí dotazníkového šetření**. K vytvoření dotazníku byl použit dotazník spokojenosti pro občany města Jilemnice pro průzkum veřejného mínění k přípravě Strategického plánu města (Město Jilemnice, 2017). Bude třeba získat 124 odpovědí od respondentů z šesti vybraných obcí. Výběr respondentů bude vybrán na základě věkové struktury obyvatel a struktury podle pohlaví ve vybraných obcích (Databáze MOS, 2017). To znamená, že v tradičně venkovských obcích bude osloveno více obyvatel starší generace ve věku 40 – 59 let a lidí důchodového věku starších 60 – ti let a v obcích v suburbánní zóně bude osloveno více lidí mladší generace ve věku 15 – 29 let, 30 – 39 let. V tradičně venkovských obcích budou osloveni celkem 15 obyvatel ve věku 15 – 29 let, 16 lidí ve věku 30 – 39 let, 18 obyvatel ve věku 40 – 59 let a 13 obyvatel starších 60 – ti let. V obcích v suburbánní zóně bude navázán rozhovor s, 18 obyvatel ve věku 15 – 29 let, 20 obyvatel ve věku 30 – 39 let, 13 lidí ve věku 40 – 59 let a 11 obyvatel starších 60 – ti let. Toto dotazníkové šetření proběhne **formou rozhovoru** s obyvateli obcí Štěnovice, Čížice, Losiná, Manětín, Nečtiny a Bezděrov. Budou položeny následující otázky:

1. Jak dlouho žijete v obci?
2. Jak jste celkově spokojeni s obcí, jako místem, kde žijete?
3. Jak jste spokojeni s bydlením?
4. Jak jste spokojeni s kvalitou životního prostředí (čistota ovzduší, hluk,...)?
5. Jak jste spokojeni s občanskou vybaveností (školy, školky, zdravotní zařízení, sociální služby,...)?
6. Jak jste spokojeni s obchodní sítí?
7. Jak jste spokojeni s dopravní infrastrukturou (kvalita a bezpečnost místních komunikací, zimní údržba silnic a chodníků,...)?

8. Jak jste spokojeni s dostupností veřejné dopravy (četnost a směry spojů,...)?
9. Jak jste spokojeni s možností pracovního uplatnění v obci?
10. Jak jste spokojeni s nabídkou společenských akcí a kulturním vyžitím?
11. Jak jste spokojeni se sportovním vyžitím?
12. Co podle Vás pomůže obci v rozvoji do budoucnosti?
13. Do čeho se má ve Vaší obci nejdříve investovat z veřejných prostředků?

Respondenti si budou moci vybrat ze 4 odpovědí na otázky, tedy velmi spokojen, spíše spokojen, spíše nespokojen nebo velmi nespokojen. Vyhodnocení odpovědí na jednotlivé otázky budou zaneseny do tabulek. Toto dotazníkové šetření slouží k tomu, abychom zjistili, jestli jsou obyvatelé více spokojeni v obcích tradičně venkovských nebo v obcích suburbánní zóny a v čem se liší jejich pohledy na rozvoj obcí do budoucnosti na základě odpovědí od respondentů vybraných podle věku.

4 Geografická charakteristika

4.1 Geografická poloha obcí

Pro vypracování této bakalářské práce jsme zvolili celkem 6 obcí – Štěnovice, Čížice, Losiná, Manětín, Nečtiny a Bezvěrov. Všechny obce se nachází v Plzeňském kraji, který sousedí na severu s Karlovarským krajem. Krátkou hranici má s Ústeckým krajem. Na východě hraničí se Středočeským krajem a na jihovýchodě má hranici s Jihočeským krajem. Hraničí také s německou spolkovou zemí Bavorsko.

Obce Štěnovice, Čížice a Losiná leží v suburbánní zóně města Plzně. Obce Nečtiny a Bezvěrov jsou nazvány tradičně venkovskými obcemi. I když je Manětín uváděn jako město, má pouze 1141 obyvatel k 31. 12. 2015. Patří pod městský úřad Manětín. Na katastrálním území 8464 hektarů se nachází 15 sídel, kromě většího sídla Manětín, dále ještě Zhořec, Mezí, Luková, Újezd, Lipí, Radějov, Vladměřice, Česká Doubravice, Brdo, Hrádek, Vysočany, Kotaneč, Stvolny a Rabštejn nad Střelou (Malý lexikon obcí 2015, Český statistický úřad). Proto celou oblast lze považovat za tradičně venkovskou (viz příloha A). Obec Manětín se nachází v periferní části Plzeňského kraje v okrese Plzeň – sever. Manětín je vymezen zeměpisnými souřadnicemi 49°59'31'' severní šířky a 13°13'60'' východní délky v nadmořské výšce 413 metrů nad mořem. Leží na Rakovnické pahorkatině (Národní geoportál INSPIRE, 2016). Obec je vybavena poštou, základní školou i zdravotnickým zařízením. (Malý lexikon obcí 2015, Český statistický úřad).

Obec Nečtiny se rozprostírá na periferní hranici Plzeňského kraje v okrese Plzeň - sever. Je ohraničena zeměpisnými souřadnicemi 49°58'30'' severní šířky a 13°9'53'' východní délky. Leží v nadmořské výšce 478 metrů nad mořem v Rakovnické pahorkatině (Národní geoportál INSPIRE, 2016). Její katastrální výměra dosahuje 5 250 hektarů. Obec má 12 sídel - Březín, Čestětín, Hrad Nečtiny, Jedvaniny, Kamenná Hora, Leopoldov, Lešovice, Doubravice, Nové Městečko, Plachtín, Nečtiny a Račín. K 31. 12. 2015 tady žilo 623 obyvatel. V obci se nachází pošta, základní škola s prvním stupněm 1. – 5. třída a zdravotnické zařízení. (Malý lexikon obcí 2015, Český statistický úřad).

Obec Bezvěrov leží periferní části okresu Plzeň – sever v Plzeňském kraji. Je ohraničena zeměpisnými souřadnicemi 49°59'42'' severní šířky a 13°3'33'' východní délky. Nachází se v Tepelské vrchovině v nadmořské výšce 675 metrů nad mořem

(Národní geoportál INSPIRE, 2016). Její katastrální výměra činí 4 448 hektarů. Obec se skládá z 11 sídel, jimiž jsou Bezvěrov, Buč, Dolní Jamné, Chudeč, Krašov, Nová Víška, Potok, Služetín, Světec, Vlkošov, Žernovník. K 31. 12. 2015 zde žilo 672 obyvatel. V obci se nachází pošta, základní škola s prvním stupněm 1. – 5. třída a zdravotnické zařízení (Malý lexikon obcí 2015, Český statistický úřad).

Obec Štěnovice leží v suburbanizovaném prostoru 12 kilometrů od Plzně v okrese Plzeň – jih. Je určena zeměpisnými souřadnicemi 49°40'14" severní šířky a 13°23'59" východní délky. Nachází se ve Švihovské vrchovině v nadmořské výšce 330 metrů nad mořem (Národní geoportál INSPIRE, 2016). Jeho katastrální výměra činí 767 hektarů. V obci žilo k 31. 12. 2015 1 986 obyvatel. V obci je základní škola, pošta i zdravotnické zařízení (Malý lexikon obcí 2015, Český statistický úřad).

Obec Čižice se nachází v okrese Plzeň – jih 15 kilometrů jižně od Plzně v suburbánní zóně. Vymezuje se zeměpisnými souřadnicemi 49°8'53" severní šířky a 13°23'53" východní délky. Leží ve Švihovské vrchovině v nadmořské výšce 355 metrů nad mořem (Národní geoportál INSPIRE, 2016). Se svojí katastrální výměrou 265 hektarů je nejmenší z vybraných obcí. K 31. 12. 2015 zde bydlelo 517 obyvatel. V obci není pošta, škola, ani zdravotnické zařízení (Malý lexikon obcí 2015, Český statistický úřad).

Obec Losiná se rozprostírá v okrese Plzeň – město v suburbánní zóně 13 kilometrů od Plzně. Je ohraničena zeměpisnými souřadnicemi 49°40'9" severní šířky a 13°26'54" východní délky. Leží v nadmořské výšce 406 metrů nad mořem. Nachází se ve Švihovské vrchovině (Národní geoportál INSPIRE, 2016). Katastrální výměra je 679 hektarů. K 31. 12. 2015 tady žilo 1 288 obyvatel. Obec je vybavena pouze zdravotnickým zařízením (Malý lexikon obcí 2015, Český statistický úřad).

4.2 Fyzickogeografická charakteristika

4.2.1 Reliéf

Z hlediska reliéfu je důležité základní geomorfologické členění jednotlivých obcí, které zobrazuje tabulka číslo 2. Geomorfologicky patří všechny obce do oblasti Plzeňské pahorkatiny kromě obce Bezvěrov, která se nachází v Karlovarské vrchovině. Obce v suburbánní zóně se zařazují do celku Švihovské vrchoviny, podcelku Radyňské vrchoviny a okrsku Štěnovické vrchoviny. Obce Manětín a Nečtiny se nacházejí ve stejném celku v Rakovnické pahorkatině v podcelku Manětínské vrchovině,

avšak Manětín patří do okrsku Rabštejnské pahorkatiny a obec Nečtiny do okrsku Lomské vrchoviny. Bezvěrov je zařazena do celku Tepelské vrchoviny, podcelku Bezdrůžické vrchoviny a okrsku Vídžinské vrchoviny.

Tab. č. 2: Geomorfologické členění jednotlivých obcí

Obec	Subprovincie	Oblast	Celek	Podcelek	Okrsek
Čížice	Poberounská soustava	Plzeňská pahorkatina	Švihovská vrchovina	Radyňská pahorkatina	Štěnovická vrchovina
Losiná					
Štěnovice					
Manětín			Rakovnická pahorkatina	Manětínská vrchovina	Rabštejnská pahorkatina
Nečtiny					Lomská vrchovina
Bezvěrov	Krušnohorská vrchovina	Karlovarská vrchovina	Tepelská vrchovina	Bezdrůžická vrchovina	Vídžinská vrchovina

Zdroj: vlastní zpracování podle Národního geoportálu INSPIRE, 2016

4.2.2 Hydrologické poměry

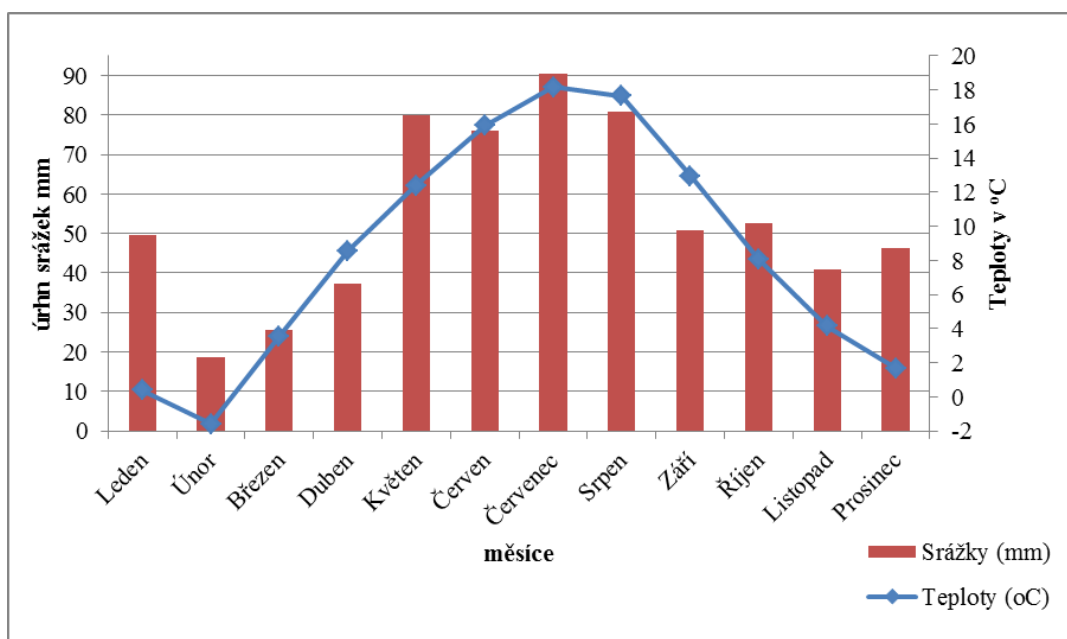
Z hlediska hydrologických poměrů Manětínem a Bezvěrovem protéká Manětínský potok, který pramení jižně od Bezvěrova v nadmořské výšce 644 metrů nad mořem. Nečtinami protéká přítok Manětínského potoka Starý potok, do kterého ústí Leopoldovský potok. Pramení v Tepelské vrchovině v nadmořské výšce 632 metrů nad mořem. V Losíně se nachází Losinský potok. Obcemi Štěnovice a Čížice protéká řeka Úhlava, která pramení na Šumavě na svazích Pancíře v nadmořské výšce 1 110 metrů nad mořem. Vlévá se v Plzni do řeky Radbuzy. (Národní geoportál INSPIRE, 2016).

4.2.3 Klimatické podmínky

Všechny obce se nacházejí v Plzeňském kraji. Z hlediska klimatického patří obce Manětín, Bezvěrov a Nečtiny do oblasti mírně teplé chudé na srážky, které se vyznačují průměrnými teplotami 13 – 15°C a srážkami menší než 200 mm. Naopak obce Štěnovice, Čížice a Losiná jsou v teplé oblasti, která je charakteristická s průměrnými teplotami 15 - 16°C a srážkami 200 – 400 mm (Národní geoportál INSPIRE, 2016).

Podle klimatického diagramu (obrázek číslo 2) je červenec nejteplejší a zároveň měsíc nejvíce bohatý na srážky v Plzeňském kraji. Únor je měsíc s nejnižší teplotou a chudý na srážky. Průměrné měsíční teploty se pohybují v rozmezí -1,58°C až 18,16°C

Obr. č. 2: Klimatický diagram Plzeňského kraje 2011 – 2015¹

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Českého hydrometeorologického ústavu, 2016

4.2.4 Půdní podmínky

Podle půdních poměrů se obce Bezvěrov, Manětín, Nečtiny a Štěnovice nacházejí na kambizemích. Obce Čížice a Losiná leží na luvizemích (Národní geoportál INSPIRE, 2016). Kambizemě jsou nejčastější půdní typ v České republice. Jsou to zemědělské půdy, na kterých probíhá zemědělská výroba, na nichž se pěstují zejména brambory a méně náročné obiloviny (žito a oves). Luvizemě se nachází ve vrchovinách a pahorkatinách. Jedná se o nejnáchylnější půdy k vodní erozi (Jan Vopravil a kolektiv 2009).

4.2.5 Využití půd

Tato podkapitola se zabývá využitím půd ve vybraných obcích. Z tabulek číslo 3 a 4 je patrné, že existují rozdíly mezi využitím ploch v jednotlivých obcích. Naprostou většinu katastrálního území obcí Losiná, Čížice, Manětín a Nečtiny pokrývá zemědělská půda. Zemědělská půda je složena z orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad, ovocných sadů, travních porostů. V obcích suburbánní zóny a v obci Bezvěrov dochází k neustálému snižování podílu zemědělské půdy v letech 1948 - 2000, na rozdíl od obcí Manětín a Nečtiny, kde došlo mezi lety 1990 a 2000 k nepatrnému zvýšení. Podíl lesních ploch se u všech obcí zvyšuje mezi lety 1948 a 1990. Poté došlo k stagnaci v růstu. Do podílu

¹ Na zhotovení klimadiagramu (obrázek číslo 3) byla použita data o územních teplotách a srážkách v Plzeňském kraji za období 2011 - 2015 z Českého hydrometeorologického ústavu. Měsíční hodnoty se za jednotlivé roky se průměrovaly.

jiných ploch patří také zastavěné plochy. Podíl zastavěných ploch se u všech obcí v suburbánní zóně zvyšují. Je to dáno intenzivní stavbou rodinných domů a bytů, ke které došlo díky procesu suburbanizace (Ouředníček, Macešková, Temelová, 2008). K největšímu nárůstu došlo v obci Čížice od roku 1990 do roku 2000 o 0,3%. U obcí odlehlého venkova došlo mezi lety 1990 a 2000 ke stagnaci podílu zastavěných ploch, to znamená, že k intenzivní výstavbě domů na těchto plochách nedošlo.

Tab. č. 3 - Využití ploch půdy v obcích suburbánní zóny mezi lety 1948 – 2000

Roky	Losiná			Štěnovice			Čížice		
	1948	1990	2000	1948	1990	2000	1948	1990	2000
Zemědělská půda	80,5%	74,4%	74,0%	41,5%	35,1%	34,8%	73,1%	65,7%	65,7%
Lesní plochy	14,7%	17,3%	17,4%	55,2%	57,1%	57,1%	20,5%	21,1%	21,1%
Vodní plochy	0,3%	0,4%	0,4%	0,7%	1,1%	1,1%	2,7%	3,1%	3,1%
Zastavěné plochy	1,4%	2,2%	2,4%	0,8%	1,2%	1,2%	1,3%	2,2%	2,5%
Ostatní plochy	3,1%	5,6%	5,8%	1,8%	5,4%	5,8%	2,4%	7,9%	7,6%
Jiné plochy	4,8%	8,2%	8,6%	3,2%	7,7%	8,1%	6,4%	13,2%	13,2%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Zdroj: vlastní zpracování dle Bičíka (2008)

Tab. č. 4: Využití ploch půdy v tradičně venkovských obcích mezi lety 1948 – 2000

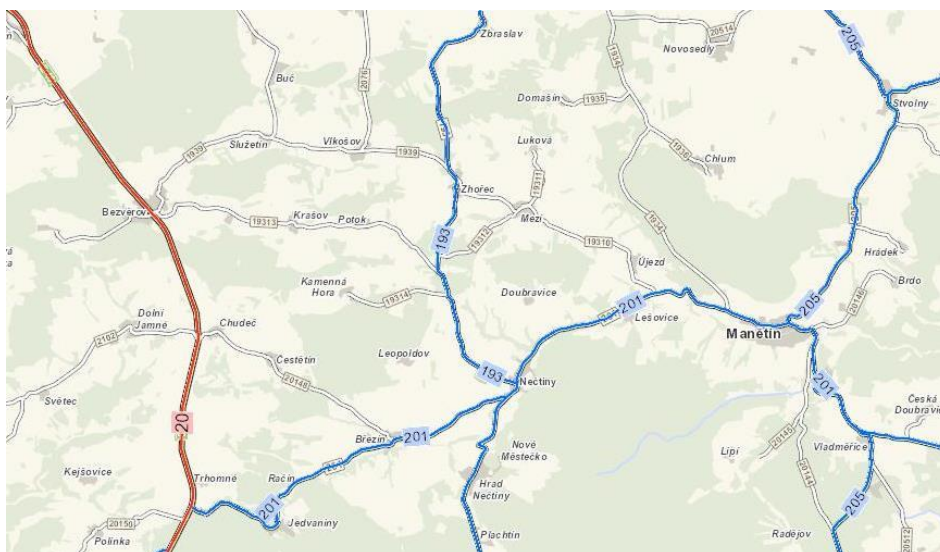
Roky	Manětín			Bezvěrov			Nečtiny		
	1948	1990	2000	1948	1990	2000	1948	1990	2000
Zemědělská půda	69,1%	57,1%	57,5%	45,3%	38,5%	37,4%	88,4%	74,0%	74,3%
Lesní plochy	24,2%	29,7%	29,6%	51,2%	53,7%	53,8%	5,9%	14,4%	14,4%
Vodní plochy	1,5%	1,3%	1,3%	0,1%	0,3%	0,3%	0,6%	1,5%	1,5%
Zastavěné plochy	1,1%	1,7%	1,7%	1,0%	1,3%	1,3%	1,2%	1,4%	1,6%
Ostatní plochy	4,1%	10,1%	9,9%	2,4%	6,2%	7,2%	3,9%	8,7%	8,2%
Jiné plochy	6,7%	13,1%	12,9%	3,5%	7,8%	8,8%	5,7%	11,6%	11,3%
Celkem	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Zdroj: vlastní zpracování dle Bičíka (2008)

4.3 Doprava

Tato podkapitola se věnuje dopravní poloze jednotlivých obcí, dostupností automobilem a autobusovou dopravou do vybraných obcí. Dopravní polohu mají lepší a příznivější obce v suburbánní zóně, protože jsou napojeny na silnice vyšších tříd, na dálniční obchvat Plzně a také na dálnici D5, která vede z Prahy na Rozvadov a dále do Německa. Obce tradičního venkova mají horší dopravní polohu, protože nejsou napojeny na hlavní dopravní tahy, ale jen na vedlejší komunikace nižších tříd (Dopravní mapa, mapy.cz, 2017).

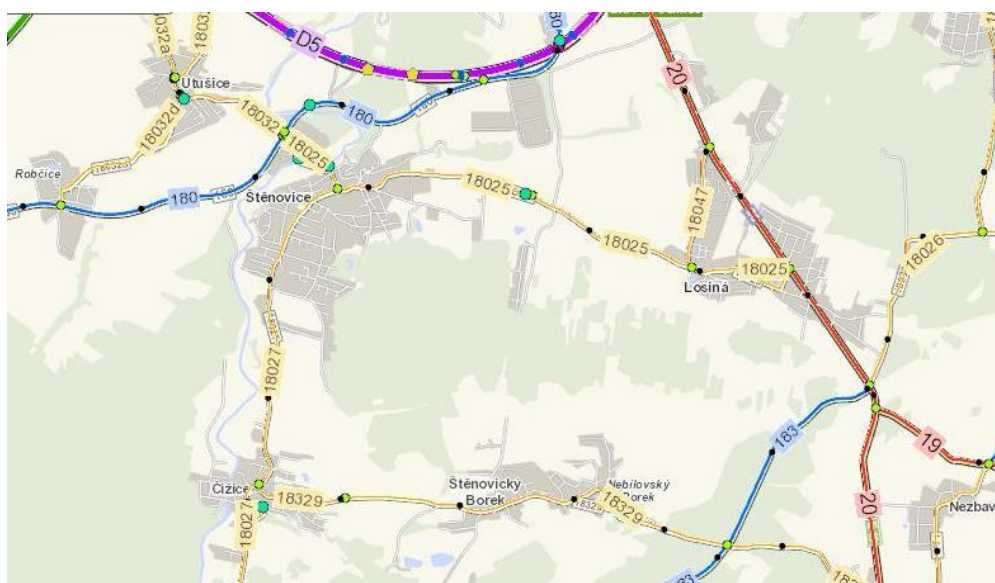
Obr. č. 3: Dopravní mapa obcí tradičního venkova

Zdroj: Geoportál Ředitelství silnic a dálnic, 2017

Obcemi Nečtiny a Manětín prochází silnice II. třídy číslo 201 a v Manětíně se křižuje se silnicí II. třídy číslo 205. Obce jsou napojeny na města i silnicemi nižších tříd. V Nečtinech se křižuje silnice II. třídy číslo 193 se silnicí II. třídy číslo 201. Bezděrovem prochází silnice I. třídy 20/E49, což je hlavní dopravní tah mezi Plzní a Karlovými Vary. Sídla na katastrálních územích obcí Manětín, Nečtiny a Bezděrov jsou propojeny silnicemi III. tříd (viz obrázek číslo 3).

Obr. č. 4: Dopravní mapa obcí v suburbánní zóně

Zdroj: Geoportál Ředitelství silnic a dálnic, 2017

Losinou prochází také silnice I. třídy 20/E49, která je napojena na dálnici D5 a na silnice, které vedou do Plzně. Obcí Štěnovice prochází silnice II. třídy číslo 180, jež je napojena na dálnici D5 a na silnice nižší třídy, které vedou do Plzně. Obec Čížice je spojena se Štěnovicemi silnicí III. třídy. Její dopravní poloha není tolik příznivá, protože není napojena na komunikace vyšších tříd (viz obrázek číslo 4).

Při hodnocení dopravy je důležité také zhodnocení časové a vzdálenostní dostupnosti osobním automobilem. Je hodnocena dostupnost obcí do města Plzeň jako krajského města. Jak je patrné z tabulky číslo 5, obce periferního venkova mají větší vzdálenosti do města, z toho vyplývá i delší čas na její dosažení v porovnání s obcemi v suburbánní zóně, které jsou vzdáleny od centra Plzně do 15 kilometrů (Dopravní mapy, mapy.cz, 2017).

Tab. č. 5: Dostupnost automobilem do venkovských obcí a obcí v suburbánní zóně do města Plzeň

	Dostupnost do Plzně				
	Čas (v minutách)	Vzdálenost (v km)		Čas (v minutách)	Vzdálenost (v km)
Manětín	45	37,7	Štěnovice	16	12,2
Nečtiny	39	37,2	Čížice	21	14,7
Bezvěrov	36	40,9	Losiná	14	13,2

Zdroj: vlastní zpracování dle Dopravní mapy ze serveru mapy.cz, 2017

Důležité je také hodnocení počtu přímých spojů veřejné dopravy do krajského města Plzně. Přímé spoje jsou vybrány ty, které jezdí každou středu od 6 hodin ráno až do večera. Nejlepší dostupnost přímých spojů má obec Losiná, kterou projíždí 25 přímých spojů do Plzně během dne. Celkem 14 přímých spojů jezdí mezi Štěnovicemi a Plzní a Čížicemi projíždí 10 přímých spojů do Plzně během celého dne. Obce tradičně venkovské mají horší dostupnost přímých spojů do Plzně, protože se nacházejí na periferii Plzeňského kraje a jsou ve větší vzdálenosti od Plzně. Z Bezvěrova jezdí 9 přímých spojů do Plzně, 6 přímých spojů jede z Manětína do Plzně. Obec Nečtiny je a tom nejhůře, co se týká dostupnosti přímých spojů. Do Plzně jede z Nečtin pouze 4 přímé spoje (IDOS, 2017).

5 Vývoj obyvatelstva a domů ve vybraných obcích

5.1 Vývoj počtu obyvatel

Tato kapitola se zabývá vývojem počtu obyvatel ve vybraných obcích od roku 1869 do roku 2011. Počet obyvatel v obcích tradičního venkova byl v roce 1869 výrazně vyšší než u obcí suburbánní zóny. Nejvíce obyvatel měla v roce 1869 obec Manětín. Vývoj počtu obyvatel v obcích Manětín, Nečtiny a Bezvěrov měl mírně klesající tendenci do roku 1930. Poté nastal velký úbytek počtu obyvatel, protože obce Nečtiny a Bezvěrov se nacházely na území bývalých Sudet od roku 1939. Obcí Manětín probíhala hranice bývalých Sudet, takže například sídlo Rabštejn nad Střelou bylo za hranicí v Sudetech (viz obrázek 5).

Obr. č. 5: Mapa hranice Sudet v západních Čechách v roce 1941

Zdroj: Historický ústav AV ČR v Praze, mapová sbírka

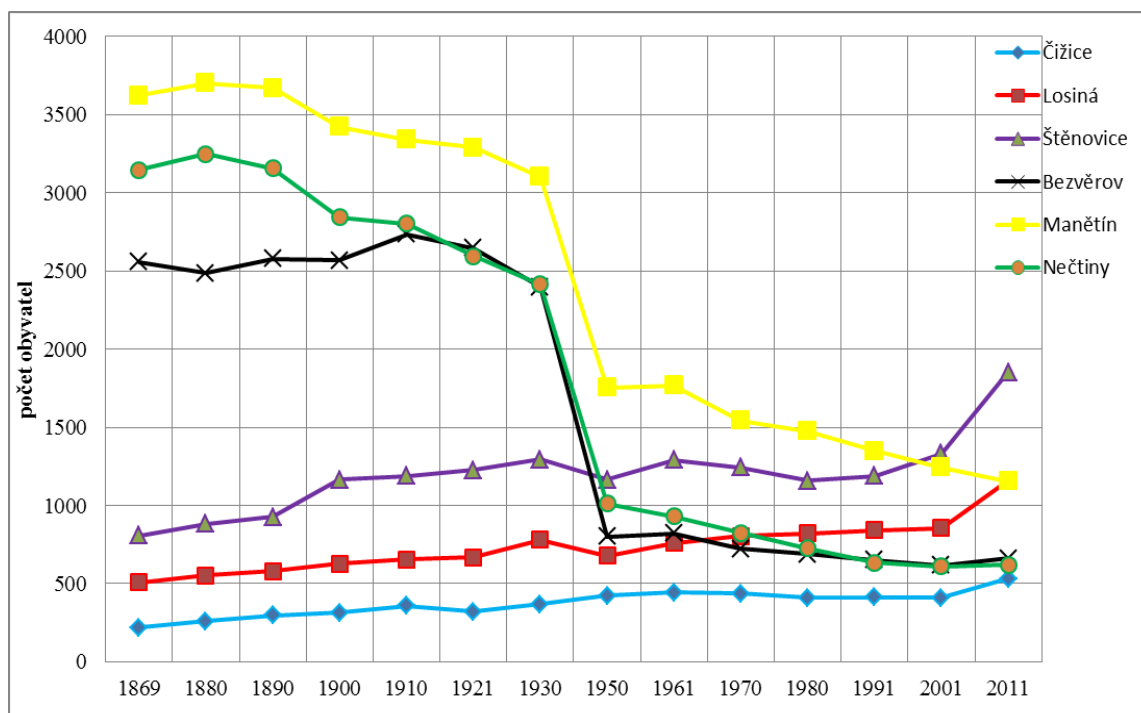
Po skončení 2. světové války v roce 1945 došlo k odsunu německého obyvatelstva, velké míře depopulace, úbytku obyvatelstva a nízké míře následného doosídlení (Kučera 1991, Kučera a Kučerová 2010). V tradičně venkovských obcích žila do té doby většina obyvatel německé národnosti, proto po odsunu v Manětíně ubylo více než 1350 obyvatel, v Nečtinech ubylo přibližně 1400 obyvatel. V obci Bezvěrov byl úbytek největší, obec přišla téměř o 1600 obyvatel. Počet obyvatel od roku 1950 až do roku 2011 v tradičně venkovských obcích pomalu a stále klesal (viz obrázek

číslo 6). To bylo způsobeno především vylidňováním venkova, protože mladí lidé se odstěhovali z venkova do města a starší lidé na venkově dožívají (Maříková 2005b, Baše 2002).

V obcích Štěnovice, Čížice a Losiná docházelo od roku 1869 do současnosti k neustálému, i když pomalému zvyšování počtu obyvatel. K výraznému nárůstu došlo od roku 1991, kdy se tyto obce dostaly do vlivu suburbanizačního procesu. Lidé se odstěhovali z jádrového města do obcí v zázemí města (Ouředníček, Temelová, Mačešková a kolektiv 2008). K největšímu vzrůstu počtu obyvatel došlo mezi lety 2001 a 2011, kdy obci Štěnovice přibylo více než 500 obyvatel, v obci Losiná přibylo přibližně 300 obyvatel a Čížicím přibylo přes 120 obyvatel.

V porovnání obcí tradičního venkova a suburbánní zóny dochází v Manětíně, Nečtinech a Bezvěrově k pomalému úbytku počtu obyvatel. Naopak obce Losiná, Čížice a Štěnovice jsou doprovázeny přírůstkem obyvatel. V příměstském venkově rostl počet obyvatel rychleji a v odlehlém venkově spíše počet obyvatel ubýval (Pospěch a kolektiv 2014).

Obr. č. 6: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích tradičního venkova a suburbánní zóny 1869 – 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle Historického lexikonu obcí ČR 1869 – 2011, ČSÚ, 2017

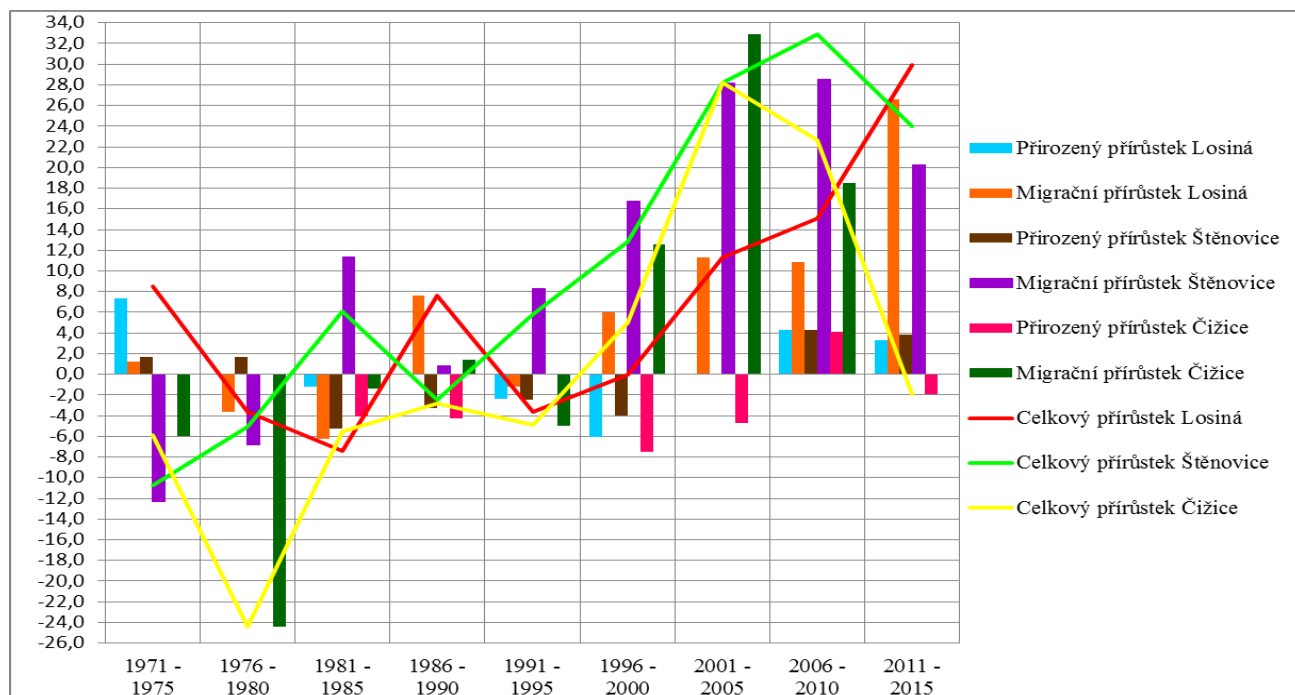
5.2 Vývoj pohybu obyvatelstva

Tato kapitola se zabývá vývojem pohybu obyvatelstva přirozenou měnou, migrační měnou a celkovou měnou. Přirozený přírůstek nehraje významnou roli v pohybu obyvatel, ale migrace výrazně pomohla v přírůstku obyvatel. Migrační přírůstek byl u všech obcí od roku 1971 do roku 1995 kolísavý, střídaly se hodnoty kladného přírůstku i záporného úbytku obyvatel stěhováním. Od roku 1996 rapidně stoupla migrace do obcí Štěnovice, Čížice a Losiná vlivem procesu suburbanizace, která se od poloviny 90. let 20. století začala projevovat v českých obcích. Lidé se začali stěhovat z center měst do obcí v zázemí větších měst. (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008). Nejvyšší hodnoty relativního migračního přírůstku (28,6‰) dosáhla obec Štěnovice v období 2006 – 2010. V obci Losiná byl nejvyšší migrační přírůstek (26,6‰) v letech 2011 – 2015. V Čížicích došlo k největšímu migračnímu přírůstku (32,9‰) v období 2001 – 2005. Hodnoty relativního přirozeného a relativního migračního přírůstku se promítají do celkového přírůstku obyvatel, který od roku 1996 do roku 2015 má stoupající tendenci a nabývá kladných hodnot ve Štěnovicích a Losině, to znamená, že obce populačně přibývají (viz obrázek číslo 7).

Přirozený přírůstek v tradičně venkovských obcích mezi lety 1971 a 1980 kladný. Poté začal nabývat záporných hodnot, což znamená, že obce přirozenou měnou nepřibývaly díky poklesu porodnosti (Baše 2002, Maříková 2005b). Migrační přírůstek byl téměř ve všech obdobích negativní, to znamená, že se obyvatelé, zejména mladší a střední generace, se stěhovali z venkova pryč do měst (Baše 2002, Maříková 2005b). Tyto charakteristiky úbytku obyvatel se promítají do celkového přírůstku, který měl kolísající tendenci. Největší kladný celkový přírůstek (22,7‰) byl v obci Bezvěrov v letech 1971 – 1975. V obci Manětín byl kladný celkový přírůstek (7,0‰) v období 1976 – 1980. Obec Nečtiny zaznamenala kladný celkový přírůstek (8,1‰) v letech 2001 – 2005. V ostatních obdobích měly všechny obce záporný celkový přírůstek, to znamená, že počet obyvatel na venkově trvale klesá (viz obrázek číslo 8).

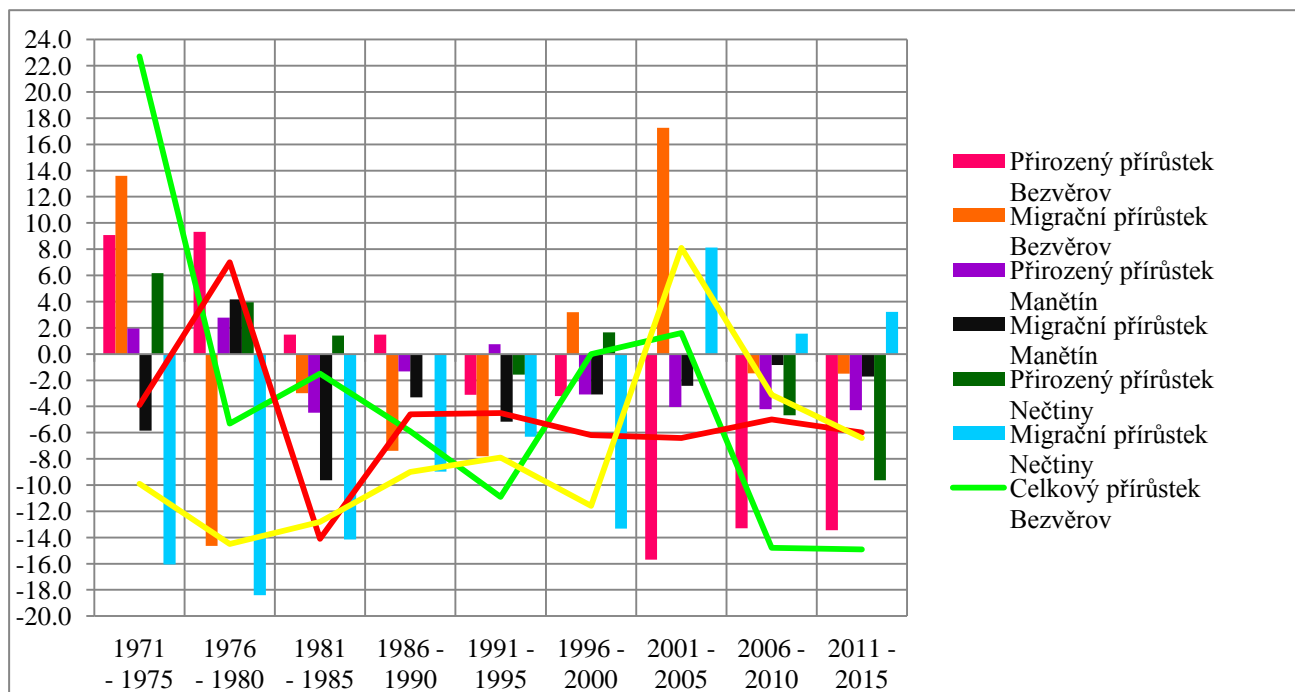
Při porovnání tradičně venkovských obcí a obcí v suburbánní zóně mají obce v suburbánní zóně příznivější a vyšší migrační přírůstek než obce tradičně venkovské (Pospěch a kolektiv 2014). Obce v suburbánní zóně populačně přibývají a tradičně venkovské obce naopak populačně ubývají.

Obr. č. 7: Vývoj pohybu obyvatel přirozenou, migrační a celkovou měnou v obcích suburbánní zóny Štěnovice, Čižice a Losiná 1971 – 2015 v ‰

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Databáze demografických údajů za obce ČR, 2016

Obr. č. 8: Vývoj pohybu obyvatel přirozenou, migrační a celkovou měnou v tradičně venkovských obcích Manětín, Nečtiny a Bezvěrov 1971 – 2015 v ‰

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z Databáze demografických údajů za obce ČR, 2016

5.3 Struktura obyvatelstva

5.3.1 Vývoj věkové struktury obyvatelstva

Tato kapitola je věnována vývoji struktury obyvatel podle věku. Podle tabulky číslo 6 ve všech obcích v suburbánní zóně dochází ke snižování podílu obyvatel ve věku 0 – 14 let mezi lety 1970 – 2011, kromě obce Štěnovice, kde mezi lety 2001 – 2011 se podíl dětí mírně zvýšil. Od roku 1970 do roku 2011 největší část podílu obyvatel podle věku tvoří věková skupina 15 – 39 let. Díky procesu suburbanizace dochází ke změně v demografické struktuře obyvatel podle věku (Puldová a Jíchová 2011). Do obcí se stěhují noví obyvatelé. Jedná se především o mladé lidi a rodiny s dětmi (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008). Mladí lidé spadají do kategorie 15 – 39 let. Mezi lety 2001 a 2011 došlo v obci Štěnovice ke zvýšení podílu počtu obyvatel ve věku 15 – 39 let o 3%. Od roku 1970 do roku 2011 došlo ke zvýšení podílu obyvatel starších 60 – ti let. Výjimkou je obec Štěnovice, kde se podíl seniorů snížil od roku 1970 do roku 2011 o 7%.

Jak je patrné z tabulky číslo 7, ve všech tradičně venkovských obcích došlo ke snížení podílu počtu dětí ve věku 0 – 14 let z důvodu, že se rodilo méně dětí (Baše 2002, Maříková 2005b). Největší snížení podílu počtu dětí od roku 1970 do roku 2011 bylo zaznamenáno v obci Nečtiny, kde se snížil podíl počtu dětí o 11%. Od roku 1991 došlo ke zvýšení podílu obyvatel ve věku 40 – 59 let. Souvisí to s tím, že mladí lidé odešli z venkova do měst nebo do zázemí měst (Baše 2002, Maříková 2005b). Proto se od roku 1970 – 2011 snižoval podíl počtu obyvatel ve věku 15 – 39 let. Největší snížení podílu počtu obyvatel ve věku 15 – 39 let bylo v obci Nečtiny, kde se snížil podíl o necelých 10%. Zvýšil se v období 1970 – 2011 podíl počtu seniorů starších 60 – ti let. V obci Manětín se zvýšil podíl počtu lidí starších 60 – ti let v období 1970 – 2011 o necelých 9%. Nejvyšší zvýšení podílu seniorů od roku 1970 do roku 2011 bylo v obci Nečtiny, kde tento podíl vzrostl o téměř 15%. Výjimkou je obec Bezvěrov, kde došlo ke snížení podílu seniorů mezi lety 1991 – 2011 o necelých 7%.

Při porovnání tradičně venkovských obcí a obcí v suburbánní zóně je vyšší podíl starší generace ve věku 40 – 59 let a důchodců starší 60 – ti let v tradičně venkovských obcích. V obcích v suburbánní zóně žije vyšší podíl mladší generace ve věku 15 – 39 let.

Tab. č. 6: Vývoj struktury obyvatel podle věku v obcích v suburbánní zóně 1970 – 2011 v %

Rok	Losiná				Štěnovice				Čížice			
	0 - 14	15 - 39	40 - 59	60+	0 - 14	15 - 39	40 - 59	60+	0 - 14	15 - 39	40 - 59	60+
1970	19,1	37,4	25,0	18,5	18,8	35,9	24,2	21,1	18,5	35,9	26,9	18,8
1980	19,8	35,8	23,0	21,4	22,3	37,9	21,9	17,9	18,4	38,7	16,8	26,1
1991	18,6	37,1	21,1	23,1	19,9	45,2	27,2	22,1	19,1	32,4	25,2	23,2
2001	16,2	36,2	28,4	19,2	15,6	35,5	31,0	18,0	15,3	33,6	30,4	20,7
2011	15,7	36,7	28,1	19,6	18,2	38,1	34,4	14,0	13,6	32,5	28,1	25,8

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1980, 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

Tab. č. 7: Vývoj struktury obyvatel podle věku v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %

Rok	Bezvěrov				Manětín				Nečtiny			
	0 - 14	15 - 39	40 - 59	60+	0 - 14	15 - 39	40 - 59	60+	0 - 14	15 - 39	40 - 59	60+
1970	25,7	39,2	22,6	12,6	21,4	38,5	24,2	15,8	22,5	39,1	22,8	15,6
1980	29,5	38,4	16,0	16,1	23,5	33,9	17,2	25,4	23,2	37,4	19,0	20,4
1991	22,4	38,1	22,0	17,5	20,2	36,0	20,7	23,1	22,7	36,1	22,9	18,3
2001	23,8	23,8	33,0	13,3	15,0	35,6	28,8	20,6	16,0	33,5	30,6	19,9
2011	17,1	39,9	32,1	10,9	14,4	32,9	26,6	26,2	11,9	29,7	27,7	30,6

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1980, 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

5.3.2 Vývoj vzdělanostní struktury obyvatelstva

Tato kapitola se bude věnovat vývoji vzdělanostní struktury obyvatelstva ve vybraných obcích. Podle tabulky číslo 8 v roce 1970 měly všechny obce nejvyšší podíl obyvatel se základním vzděláním. Tento podíl má až do roku 2011 klesající tendenci. U obce Losiná poklesl podíl obyvatel s ukončenou základní školou o více než 43%. Všechny obce zaznamenaly přírůstek podílu obyvatel s ukončeným středním vzděláním s maturitou od roku 1970 do roku 2011. Nejvyšší přírůstek byl u obcí Losiná a Čížice, kde přibyl podíl obyvatel s maturitou o více než 20%. Proces suburbanizace sebou přináší také posílení vzdělanostní struktury o podíl vysokoškoláků a lidí s ukončenou střední školou s maturitou, kteří se stěhují z center měst do obcí v suburbánní zóně (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008, Puldová a Jíchová 2011, Šilhánková a kolektiv 2007). Od roku 1970 se pomalu zvyšoval podíl obyvatel s ukončeným vysokoškolským vzděláním. Od roku 1991 do roku 2011 se růst zrychlil. Obec Losiná zaznamenala nárůst vysokoškoláků o 8% v letech 1991 - 2011. U obce Čížice narostl podíl vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva o téměř 9% v období

1991 - 2011. Nejvyšší přírůstek podílu vysokoškoláků mezi lety 1991 – 2011 byl u obce Štěnovice téměř o 12%.

Tab. č. 8: Vývoj struktury obyvatel podle nejvyššího dokončeného vzdělání v obcích suburbánní zóny 1970 – 2011 v %

Rok	Losiná						Štěnovice						Čížice					
	Vzdělání v %																	
	Bez vzdělání	Základní	Střední odborné bez maturity	Úplně střední s maturitou	Vysokoškolské	Nezjištěno	Bez vzdělání	Základní	Střední odborné bez maturity	Úplně střední s maturitou	Vysokoškolské	Nezjištěno	Bez vzdělání	Základní	Střední odborné bez maturity	Úplně střední s maturitou	Vysokoškolské	Nezjištěno
1970	0,0	60,9	34,6	4,2	0,2	0,2	0,0	52,1	35,6	10,8	1,4	0,1	0,0	57,7	32,8	7,2	1,3	0,9
1980	0,0	49,4	40,3	9,1	1,1	0,2	0,7	44,5	36,5	14,8	2,6	1,0	0,0	47,0	39,3	12,6	1,2	0,0
1991	1,3	30,7	44,7	17,4	2,6	3,4	0,4	27,3	40,8	23,1	5,5	2,8	0,0	33,8	36,2	24,0	5,7	0,3
2001	0,3	23,9	47,0	23,7	4,3	0,9	0,5	20,0	45,5	25,8	8,0	0,2	0,0	19,8	41,1	30,5	8,6	0,0
2011	0,2	17,2	38,9	30,6	10,7	2,4	0,5	13,5	34,0	30,2	17,7	4,0	0,2	14,9	33,9	33,6	16,5	0,9

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1980, 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

Tab. č. 9: Vývoj struktury obyvatel podle nejvyššího ukončeného vzdělání v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %

Rok	Bezvěrov						Maňetín						Nečtiny					
	Vzdělání v %																	
	Bez vzdělání	Základní	Střední odborné bez maturity	Úplně střední s maturitou	Vysokoškolské	Nezjištěno	Bez vzdělání	Základní	Střední odborné bez maturity	Úplně střední s maturitou	Vysokoškolské	Nezjištěno	Bez vzdělání	Základní	Střední odborné bez maturity	Úplně střední s maturitou	Vysokoškolské	Nezjištěno
1970	0,7	68,0	21,9	4,8	4,6	0,0	0,2	66,9	24,8	5,9	1,6	0,6	1,0	6,5	25,3	5,9	0,8	0,5
1980	0,6	61,5	30,4	5,6	0,8	1,0	0,1	55,1	31,4	11,2	2,0	0,3	1,4	63,7	20,5	11,8	1,6	0,9
1991	0,0	61,9	30,6	5,6	0,8	1,0	0,2	40,5	38,1	17,3	3,5	0,4	0,6	42,9	37,3	15,7	3,3	0,2
2001	1,2	38,3	42,6	14,3	2,1	1,6	0,6	25,7	46,1	22,2	4,3	1,2	0,6	28,4	50,5	16,6	3,4	0,6
2011	0,7	29,0	47,6	14,8	3,0	4,8	0,4	20,2	43,3	24,8	7,5	3,8	0,8	25,8	41,9	20,3	7,0	4,3

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1980, 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

Dle tabulky číslo 9 všechny tradičně venkovské obce v roce 1970 zaznamenaly nejvyšší podíl obyvatel se základním vzděláním přes 66%. Tento podíl do roku 2011 poklesl o téměř 40%. U všech obcí se podíl obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity zvyšoval. Obec Bezvěrov měl nárůst od roku 1970 do roku 2011 o téměř 26%. Obyvatelé s ukončenou střední školou bez maturity tvoří největší část podílu. To potvrzuje, že na venkově žijí obyvatelé s nižším vzděláním, se středním vzděláním bez maturity (Maříková 2009b, Maříková 2003a, Pospěch a kolektiv 2014). Také se zvyšoval podíl obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou. Největší

nárůst od roku 1970 byl v obci Manětín, téměř o 20%. Od roku 1970 došlo také ke zvýšení podílu vysokoškoláků u obcí Manětín a Nečtiny, ovšem přibližně jen o 6%. Výjimka je obec Bezvěrov, kde podíl obyvatel s ukončenou vysokou školou klesl od roku 1970 o 1,5%.

Při porovnání tradičně venkovských obcí a obcí v suburbánní zóně žije v obcích v suburbánní zóně větší podíl lidí s vyšším vzděláním s ukončenou střední školou s maturitou nebo s vysokoškolským vzděláním. Naopak v tradičně venkovských obcích žijí lidé s nižším vzděláním s ukončenou střední odbornou školou bez maturity.

5.3.3 Vývoj národnostní struktury obyvatelstva

Tato kapitola se věnuje vývoji národnostní struktury obyvatelstva ve vybraných obcích. Jak ukazuje tabulka číslo 10 podíl cizinců v obcích v suburbánní zóně je velmi nízký. Od roku 1970 do roku 2011 naprosto dominují obyvatelé české národnosti, jejichž podíl přesahuje 98% ve všech letech. U obce Štěnovice došlo od roku 1970 ke zvýšení podílu obyvatel slovenské národnosti o 0,6%. U obce Losiná se zvýšil podíl obyvatel slovenské národnosti jen o 0,3%. Obec Čížice má více než 99% obyvatel české národnosti a ve vývoji počtu cizinců nebyly zaznamenány výrazné nárůsty ani úbytky.

Podle tabulky číslo 11 v tradičně venkovských obcích také dominuje obyvatelstvo české národnosti, ale tento podíl českých obyvatel je nižší než u obcí v suburbánní zóně. Podíl cizinců je vyšší než u obcí v suburbánní zóně, protože se obce Nečtiny a Bezvěrov a některá sídla z obce Manětín se nacházely do roku 1945 v Sudetech, kde žilo především německé obyvatelstvo. Po skončení 2. světové války bylo německé obyvatelstvo násilně odsunuto (Kučera 1991). Proto byl zaznamenán zejména vyšší podíl obyvatel německé národnosti než v obcích v suburbánní zóně. Od roku 1970 až do roku 2011 docházelo k poklesu podílu německého obyvatelstva. U obce Nečtiny klesl podíl počtu obyvatel německé národnosti od roku 1970 do roku 2011 o více než 5% a podíl počtu obyvatel slovenské národnosti o více než 6%. U obce Manětín byl zaznamenán úbytek podílu počtu obyvatel slovenské národnosti od roku 1970 jen o 2,8% a podíl počtu obyvatel německé národnosti klesl od roku 1970 jen o 1%. Nejvýraznější úbytek podílu počtu obyvatel slovenské národnosti byl u obce Bezvěrov, kde klesl tento podíl od roku 1970 o více než 9% a podíl počtu obyvatel německé národnosti klesl jen o 2,5%.

Tab. č. 10: Vývoj struktury obyvatel podle národnosti v obcích suburbánní zóny 1970 – 2011 v %

Roky	Losiná							Štěnovice							Čížice						
	Národnost v %																				
	česká	slovenská	ukrajinská	ruská	polská	německá	maďarská	česká	slovenská	ukrajinská	ruská	polská	německá	maďarská	česká	slovenská	ukrajinská	ruská	polská	německá	maďarská
1970	99,6	0,4	0	0	0	0	0	99,6	0,2	0	0	0,1	0	0,1	99,8	0,2	0	0	0	0	0
1980	99,1	0,7	0	0,1	0	0	0	99,0	0,8	0	0	0,1	0,1	0,1	99,7	0,3	0	0	0	0	0
1991	99,1	0,8	0	0,1	0	0	0	99,2	0,6	0	0	0,1	0,1	0,1	99,3	0,5	0	0,2	0	0	0
2001	99,6	0,4	0	0	0	0	0	98,4	0,8	0,4	0	0	0,4	0	99,5	0,2	0	0	0	0,2	0
2011	98,0	0,7	1,0	0	0,0	0,1	0,1	98,1	0,8	0,5	0,2	0,1	0,2	0,1	99,8	0,2	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1980, 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

Tab. č. 11: Vývoj struktury obyvatel podle národnosti v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %

Roky	Bezvěrov							Manětín							Nečtiny						
	Národnost v %																				
	česká	slovenská	ukrajinská	ruská	polská	německá	maďarská	česká	slovenská	ukrajinská	ruská	polská	německá	maďarská	česká	slovenská	ukrajinská	ruská	polská	německá	maďarská
1970	84,5	10,0	0,6	0	0,2	3,3	1,5	94,8	3,8	0,1	0	0,1	1,2	0,1	84,9	7,4	0,2	0	0,2	7,3	0
1980	87,4	8,3	0,1	0	0	3,1	1,2	96,4	2,4	0,1	0	0,2	0,8	0	90,5	4,2	0	0	0,4	4,9	0
1991	92,0	5,7	0,3	0	0	1,5	0,5	96,5	2,4	0	0	0,1	0,9	0,1	92,6	3,7	0	0	0	3,5	0,2
2001	96,3	2,2	0,2	0	0	1,3	0	97,7	1,7	0,2	0	0,2	0,2	0	93,3	2,0	0,7	0	0	4,0	0
2011	98,1	0,8	0	0,2	0	0,8	0	98,6	1,0	0	0	0,2	0,1	0,1	96,5	1,1	0,2	0	0	2,2	0

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1980, 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

5.3.4 Vývoj struktury podle náboženského vyznání obyvatelstva

Tato kapitola se věnuje vývoji struktury obyvatel podle náboženské struktury od roku 1991 do roku 2011. Údaje za roky 1970 a 1980 nejsou evidovány. Podle tabulek číslo 12 a 13 je patrné, že ve všech obcích převažují od roku 1991 do roku 2011 obyvatelé bez náboženského vyznání. U všech obcí došlo ke snížení podílu počtu obyvatel bez náboženského vyznání mezi lety 1991 – 2011. Od roku 1991 do roku 2011 se snižoval u všech obcí podíl počtu obyvatel, kteří vyznávají československou husitskou církev. U obcí tradičně venkovských je podíl obyvatel vyznávající římskokatolickou církev vyšší než u obcí v suburbánní zóně, ale tento podíl obyvatel se od roku 1991 snižuje. Počet nezjištěných odpovědí se u všech obcí zvyšoval, protože odpovídat na otázku náboženského vyznání není ve sčítání lidu, domů a bytů povinné, proto hodnocení náboženského vyznání obyvatel nebude úplně přesné.

Tab. č. 12: Vývoj struktury obyvatel podle náboženského vyznání v obcích v suburbánní zóně mezi lety 1991 – 2011

	Losiná					Štěnovice					Čížce				
	Podíl obyvatel podle náboženského vyznání v %														
Roky	Bez vyznání	Římskokatolická církev	Církev československá husitská	Jiné	Nezjištěno	Bez vyznání	Římskokatolická církev	Církev československá husitská	Jiné	Nezjištěno	Bez vyznání	Římskokatolická církev	Církev československá husitská	Jiné	Nezjištěno
1991	67,9	29,4	2,6	0,0	0,0	71,5	27,0	1,5	0,0	0,0	69,7	20,6	9,7	0,0	0,0
2001	76,8	13,9	0,8	0,2	8,3	75,8	13,2	1,1	0,6	9,4	74,2	11,7	3,4	0,7	10,0
2011	49,3	3,1	0,5	0,0	47,1	45,5	5,5	0,4	0,0	48,6	54,0	4,1	2,2	0,0	39,7

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

Tab. č. 13: Vývoj struktury obyvatel podle náboženského vyznání v tradičně venkovských obcích mezi lety 1991 – 2011

	Bezvěrov					Manětín					Nečtiny				
	Podíl obyvatel podle náboženského vyznání v %														
Roky	Bez vyznání	Římskokatolická církev	Církev československá husitská	Jiné	Nezjištěno	Bez vyznání	Římskokatolická církev	Církev československá husitská	Jiné	Nezjištěno	Bez vyznání	Římskokatolická církev	Církev československá husitská	Jiné	Nezjištěno
1991	58,2	41,4	0,4	0,0	0,0	39,6	59,2	1,2	0,0	0,0	62,8	36,0	1,3	0,0	0,0
2001	66,5	16,0	0,2	0,8	16,5	56,3	29,6	0,4	0,7	13,0	68,9	24,8	0,7	1,0	4,6
2011	40,9	4,9	0,3	0,0	53,8	41,2	9,2	0,1	0,0	49,5	44,3	8,9	0,0	0,0	46,9

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

5.3.5 Vývoj struktury podle ekonomické aktivity obyvatelstva

Tato podkapitola pojednává o vývoji struktury obyvatel podle ekonomické aktivity. Podle tabulky číslo 14 se podíl počtu ekonomicky aktivních obyvatel ve všech obcích pohybuje kolem 50%. U tradičně venkovských obcí došlo mezi lety 2001 a 2011 k poklesu ekonomicky aktivních obyvatel o 15% u obcí Bezvěrov a Nečtiny a u obce Manětín byl pokles ekonomicky aktivních obyvatel o necelých 11%. Je to dáno tím, že na venkově přibývá počet lidí v důchodovém věku, kteří už nepracují, tudíž nejsou považováni za ekonomicky aktivní obyvatele (Toušek, Kunc, Vystoupil a kolektiv 2008).

Tab. č. 14: Vývoj ekonomicky aktivních obyvatel v obcích v suburbánní zóně a tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %

	Losiná	Štěnovice	Čížice	Bezvěrov	Manětín	Nečtiny
Roky	Ekonomicky aktivní obyvatelé v %					
1970	47,6	51,0	55,3	53,2	50,2	48,3
1980	53,7	52,8	51,1	49,7	50,4	54,3
1991	52,7	53,1	53,5	50,4	51,4	53,2
2001	50,9	53,1	49,1	53,1	54,2	50,2
2011	47,9	47,6	47,5	37,6	43,8	35,5

Zdroj: Statistický lexikon obcí ČSSR 1974, 1984, Statistický lexikon obcí ČR 1992, 2005, 2013

Podle tabulky číslo 15 zaměstnanost v primárním sektoru se u obcí v suburbánní zóně výrazně snížila mezi lety 1970 - 2011. U obce Losiná bylo snížení největší. Zaměstnanost v priméru klesla od roku 1970 do roku 2011 o více než 25%. U obce Čížice byl pokles o 22% a u obce Štěnovice bylo snížení pouze o necelých 10%. Od roku 1991 roste zaměstnanost obyvatel v sekundárním a terciárním sektoru, díky transformaci zemědělství, kdy se snižovala zaměstnanost v primárním sektoru (Jančák a Bičík 2005). Lidé si museli najít zaměstnání v průmyslu nebo ve službách (Maříková 2009b, Maříková 2003a). Zaměstnanost v sekundárním a terciárním sektoru se od roku 1991 do roku 2011 u všech obcí v suburbánní zóně zvyšovala. U obce Čížice byl nárůst o více než 15%.

Podle tabulky číslo 16 v tradičně venkovských obcích byla více než polovina lidí od roku 1970 do roku 1991 zaměstnána v primárním sektoru, což je větší podíl než u obcí v suburbánní zóně. Od 90. let 20. století se snižovala zaměstnanost v zemědělství (Jančák a Bičík 2005). Podíl počtu obyvatel zaměstnaných v priméru se snížil od roku 1991 do roku 2011 u obce Bezvěrov o 42%. Nejvyšší snížení zaměstnanosti v primárním sektoru nastal u obce Nečtiny, kde poklesla zaměstnanost v priméru o 51%. Sekundární sektor měl od roku 1970 do roku 1991 nižší zastoupení v zaměstnanosti ve všech obcích. Mezi lety 2001 a 2011 došlo u všech tradičně venkovských obcí k výraznému nárůstu zaměstnanosti v sekundárním sektoru, kvůli poklesu zaměstnanosti v priméru. Lidé si museli najít práci v jiném odvětví (Maříková 2009b, Maříková 2003a). U obce Nečtiny byl nárůst zaměstnanosti v sekundéru nejvyšší, narostla zaměstnanost o 36%. V období 1991 – 2011 byl zaznamenán také nárůst zaměstnanosti v terciárním sektoru. Nejvyšší nárůst byl v obci Nečtiny, kde vzrostla zaměstnanost ve službách o téměř 16%.

Tab. č. 15: Vývoj struktury obyvatel podle zaměstnanosti v sektorech národního hospodářství v obcích v suburbánní zóně 1970 – 2011 v %

	Losiná			Štěnovice			Čížice		
	Podíl zaměstnaných podle odvětví v %								
Roky	Primér	Sekundér	Terciér	Primér	Sekundér	Terciér	Primér	Sekundér	Terciér
1970	25,9	22,8	51,2	11,4	44,0	44,6	23,6	41,1	35,3
1980	11,9	67,4	20,8	18,1	54,4	27,5	20,0	52,3	27,7
1991	11,0	44,6	44,4	15,5	37,6	46,9	18,4	39,8	41,8
2001	3,5	45,9	50,6	4,8	45,3	49,8	4,5	39,0	56,5
2011	0,7	51,0	48,3	0,9	46,3	52,8	1,2	42,5	56,4

Zdroj: Statistický lexikon obcí ČSSR 1974, 1984, Statistický lexikon obcí ČR 1992, 2005, 2013

Tab. č. 16: Vývoj struktury obyvatel podle zaměstnanosti v sektorech národního hospodářství v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %

	Bezvěrov			Manětín			Nečtiny		
	Podíl zaměstnaných podle odvětví v %								
Roky	Primér	Sekundér	Terciér	Primér	Sekundér	Terciér	Primér	Sekundér	Terciér
1970	48,8	12,5	38,8	36,3	9,4	54,4	47,7	12,5	39,8
1980	70,7	9,7	19,7	67,2	14,3	18,5	65,1	18,4	16,6
1991	57,6	13,1	29,3	39,1	8,4	52,5	67,4	8,4	24,2
2001	25,7	46,0	28,3	23,8	33,4	42,8	22,7	44,5	32,8
2011	15,6	45,7	38,7	18,4	32,8	48,8	16,1	43,0	40,8

Zdroj: Statistický lexikon obcí ČSSR 1974, 1984, Statistický lexikon obcí ČR 1992, 2005, 2013

Při porovnání obcí tradičně venkovských a obcí v suburbánní zóně je větší podíl zaměstnaných v zemědělství v tradičně venkovských obcích. V obcích v suburbánní zóně je vyšší podíl zaměstnaných v terciárním sektoru. Zaměstnanost v sekundárním sektoru je přibližně podobná u všech obcí.

Tab. č. 17: Počet obyvatel v %, vyjíždějících za prací mimo obec v obcích Manětín, Nečtiny, Bezvěrov, Štěnovice, Čížice a Losiná mezi lety 1970 – 2011

	Losiná	Štěnovice	Čížice	Bezvěrov	Manětín	Nečtiny
Roky	Vyjíždějící obyvatelé za prací v %					
1970	73,8	78,4	71,3	30,4	26,9	34,3
1980	91,4	81,7	87,5	36,5	30,0	38,4
1991	90,5	72,7	88,7	44,5	35,2	29,4
2001	84,8	86,0	85,1	74,0	85,0	78,8
2011	55,6	53,3	59,5	42,2	38,6	47,5

Zdroj: Statistický lexikon obcí ČSSR 1974, 1984, Statistický lexikon obcí ČR 1992, 2005, 2013

Lidé jsou nuceni ze všech obcí dojíždět do zaměstnání (Svobodová a kolektiv 2011). Toto je viditelné z tabulky číslo 17. U obcí v suburbánní zóně dojíždí od roku 1970 více než tři čtvrtiny ekonomicky aktivních obyvatel do zaměstnání a tento podíl se do roku 1991 zvyšoval. Poté nastal mírný pokles u obcí Losiná, Čížice. Obyvatelé obcí Štěnovice, Čížice, Losiná většinou dojíždějí za prací do města Plzně, protože se nachází blízko Plzně, která může nabídnout velké množství pracovních příležitostí.

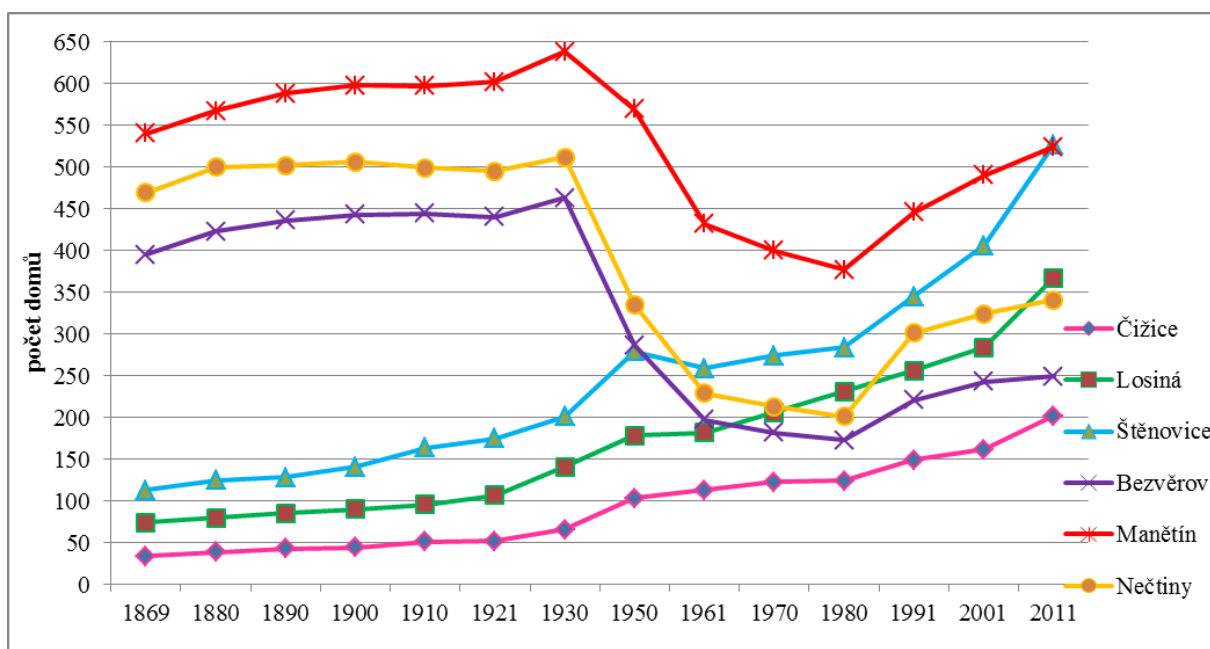
V tradičně venkovských obcích Manětín, Nečtiny a Bezvěrov vyjíždělo za prací mimo obec od roku 1970 do roku 1991 pouze přibližně jedna třetina ekonomicky aktivních obyvatel. Díky transformaci zemědělství v 90. letech 20. století se snížil počet obyvatel zaměstnaných v primárním sektoru (Jančák a Bičík, 2005). Někteří lidé v tradičně venkovských obcích přišli o své zaměstnání v zemědělství a byli nuceni si najít práci mimo obec, za kterou museli dojíždět. Proto v roce mezi lety 1991 a 2001 se rapidně zvýšil počet ekonomicky aktivních obyvatel vyjíždějící za prací o téměř polovinu. Nejvyšší navýšení o 50% bylo v obci Manětín.

5.4 Vývoj počtu domů ve vybraných obcích

Tato kapitola pojednává o vývoji počtu domů v obcích tradičně venkovských a obcích suburbánní zóny. U všech obcí došlo od roku 1869 do roku 1950 k pozvolnému navýšování počtu domů. U obcí Manětín, Nečtiny a Bezvěrov se od roku 1950 snižoval počet domů. Je to dáno tím, že obce Nečtiny, Bezvěrov a některá sídla obce Manětín se nacházely od roku 1939 do roku 1945 v Sudetech, kde žilo většinou německé obyvatelstvo. Po skončení 2. světové války se odsunulo německé obyvatelstvo (Kučera, 1991). Domy, ve kterých žili, zůstaly prázdné. Po odsunu německého obyvatelstva doosídlování oblasti pohraničí bylo pomalé. Od roku 1991 opět začal narůstat počet domů u tradičně venkovských obcí, protože lidé si v tradičně venkovských obcích stavěli rekreační objekty (Chmelová 2003, Ježdíková a Kocmánková 2009). U tradičně venkovských obcí byl od 90. let nárůst nižší než u obcí v suburbánní zóně. V obci Manětín přibylo od roku 1991 do roku 2011 78 nových domů (Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2011, ČSÚ, 2017). U obce Nečtiny byl nárůst jen 40 nových domů (Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2011, ČSÚ, 2017). V obci Bezvěrov se postavilo jen 28 nových domů od roku 1991 do roku 2011 (Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2011, ČSÚ, 2017) (viz obrázek číslo 9).

U obcí v suburbánní zóně pokračoval růst počtu vystavených domů. Od 90. let díky procesu suburbanizace začala intenzivní výstavba rodinných domů a bytů v obcích v suburbánní zóně (Šilhánková a kolektiv 2007, Ouředníček, Temelová a Macešková a kolektiv 2008). V období 1991 - 2011 došlo k největšímu nárůstu počtu domů v obci Štěnovice, kde se postavilo 182 nových domů (Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2011, ČSÚ, 2017). V obci Čížice přibylo ve stejném období 1991 – 2011 53 nových domů (Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2011, ČSÚ, 2017). V obci Losiná došlo k nárůstu o 111 nových domů (Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2011, ČSÚ, 2017) (viz obrázek číslo 9).

Obr. č. 9: Vývoj počtu domů v obcích suburbánní zóny a tradičně venkovských obcích od roku 1869 do roku 2011

Zdroj: vlastní zpracování dle Historického lexikonu obcí ČR 1869 – 2011, ČSÚ, 2017

5.4.1 Vývoj počtu domů podle druhu

Jak je patrné z tabulky číslo 18 u všech obcí suburbánní zóny došlo od roku 1970 do roku 2011 ke zvýšení počtu rodinných domů. Naopak docházelo ke snižování ostatních budov, které zahrnují také zemědělské usedlosti, protože se snižovala dominance zemědělství. Od 90. let 20. století, díky procesu suburbanizace, začala intenzivní výstavba rodinných domů a bytů v obcích v suburbánní zóně (Šilhánková a kolektiv 2007, Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008). Od roku 1991 do roku 2011 došlo k nejvyššímu nárůstu nových rodinných domů v obci Štěnovice, kde se postavilo 186 nových domů. V obci Losiná se postavilo za posledních

20 let 111 rodinných domů. Nejmenší nárůst byl zaznamenán v obci Čížice, kde se postavilo 55 nových rodinných domů. Také se zvyšuje počet trvale obydlených domů od roku 1970 do roku 2011 u všech obcí. Je to dáno tím, že do obcí v suburbánní zóně se stěhovali lidé, kteří v těchto obcích trvale žijí.

Tab. č. 18: Vývoj počtu domů podle druhu v obcích v suburbánní zóně 1970 – 2011

	Losiná				Štěnovice				Čížice			
	Počet domů podle druhu											
Roky	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy	Domy trvale obydlené	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy	Domy trvale obydlené	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy	Domy trvale obydlené
1970	174	0	35	206	251	9	16	274	183	0	1	227
1980	244	0	0	231	292	10	6	284	251	0	1	224
1991	256	0	0	235	313	26	6	289	147	2	0	124
2001	284	-	-	-	406	-	-	-	162	-	-	-
2011	367	2	1	321	499	20	8	467	202	0	0	166

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1980, 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

Tab. č. 19: Vývoj počtu domů podle druhu v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011

	Bezvěrov				Manětín				Nečtiny			
	Počet domů podle druhu											
Roky	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy	Domy trvale obydlené	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy	Domy trvale obydlené	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatní budovy	Domy trvale obydlené
1970	77	3	60	135	292	24	221	445	141	3	136	213
1980	214	20	7	173	507	53	15	416	286	18	5	201
1991	191	26	4	154	443	36	13	374	282	17	2	185
2001	243	-	-	-	490	-	-	-	324	-	-	-
2011	226	16	7	163	485	27	12	313	321	12	8	205

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1970, 1980, 1991, 2001, 2011, ČSÚ, 2017

Podle tabulky číslo 19 od roku 1970 do roku 2001 došlo u všech tradičně venkovských obcí ke zvýšení počtu rodinných domů, ale mezi lety 2001 a 2011 se počet nepatrně snížil. Největší snížení počtu rodinných domů bylo v obci Bezvěrov, která přišla o 17 rodinných domů. V období 1970 – 2011 docházelo ke snižování také ostatních budov, které zahrnovaly také zemědělské usedlosti. Zemědělské usedlosti se buď bouraly, rozprodávaly nebo se přestavovaly na budovy určené k bydlení nebo k rekreaci. K největšímu snížení došlo mezi lety 1970 – 1980, kdy obec Manětín přišla o 206 ostatních budov. U obce Nečtiny bylo snížení nižší. Přišla o 131 ostatních budov a obec Bezvěrov pouze o 53 ostatních budov. Domy trvale obydlené se snižovaly od roku 1970 do roku 1991, ale u obcí Nečtiny a Bezvěrov se zvýšila do roku 2011, ale u obce Manětín snižování trvale obydlených domů pokračovalo do roku 2011.

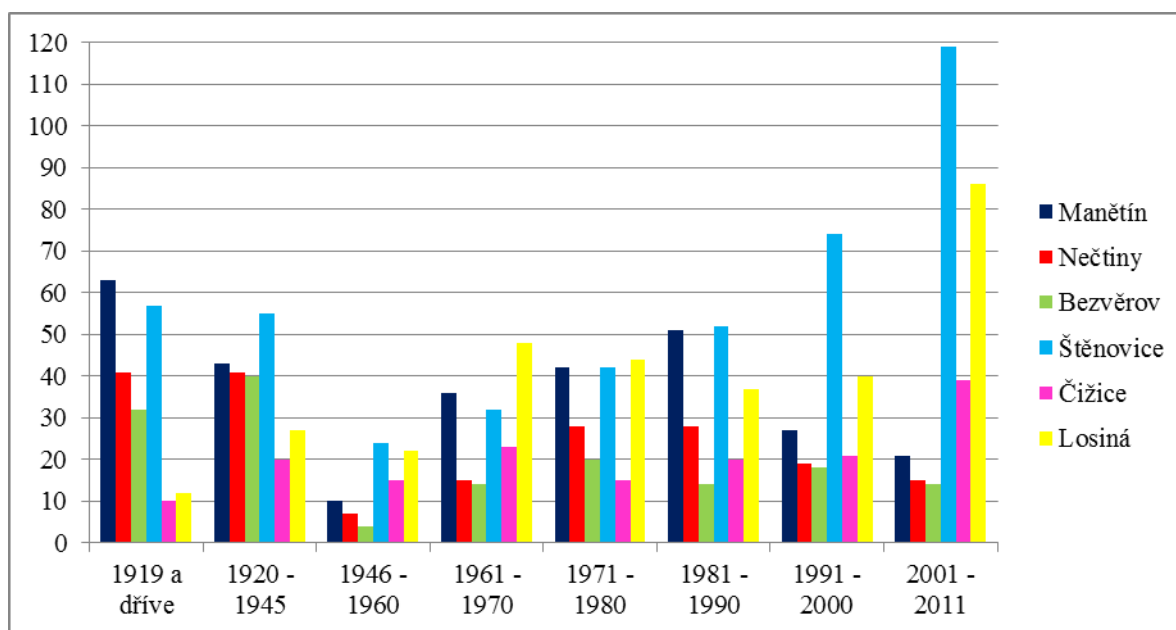
Je to dáno tím, že se lidé odstěhovali z obcí, nemají v obci trvalé bydliště. Domy využívají jako chalupy k rekreaci, kde tráví volný čas.

5.4.2 Vývoj počtu domů podle období výstavby

Vývoj počtu domů podle období výstavby byl kolísavý. Po 2. světové válce se počet domů rapidně snížil u tradičně venkovských obcí, protože obce Nečtiny, Bezvěrov a některá sídla obce Manětín se nacházely od roku 1939 v Sudetech. V roce 1945 bylo odsunuto německé obyvatelstvo (Kučera 1991). Doosidlování těchto obcí bylo pomalé a stavba domů byla utlumena. Od roku 1961 se výstavba domů oživila. U tradičně venkovských obcí rostl počet domů až do roku 1990. Poté došlo u obcí Manětín, Nečtiny a Bezvěrov ke snižování počtu domů vystavených v obdobích 1991 – 2000 a 2000 – 2011, protože tyto periferní obce nejsou tak atraktivní lokality k výstavbě domů jako obce v suburbánní zóně.

Naopak u obcí v suburbánní zóně se od roku 1971 počet domů zvyšoval. Od 90. let. 20. století se výrazně zvýšil počet vystavených domů mezi lety 1991 – 2000 a 2001 – 2011. Je to dáno procesem suburbanizace, který je doprovázen intenzivní výstavbou rodinných domů a bytů (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008, Šilhánková a kolektiv 2007). Nejvyšší nárůst počtu domů vystavených mezi lety 1991 – 2011 byl u obce Štěnovice.

Obr. č. 10: Vývoj počtu domů podle období výstavby v obcích suburbánní zóny a tradičně venkovských obcích

Zdroj: vlastní zpracování dle Databáze ze sčítání lidu, bytů a domů 2011, ČSÚ

6 Urbanistický vývoj obcí

Tato kapitola se zabývá urbanistickým vývojem obcí v suburbánní zóně a tradičně venkovských obcí. Urbanistický vývoj je hodnocen na základě ortofotomap jednotlivých obcí z let 1947 a 2015, na kterých jsou zobrazena zastavěná území neboli intravilán.

Tab. č. 20: Porovnání zastavěného území obcí Manětín, Nečtiny, Bezvěrov, Štěnovice, Čížice a Losiná v letech 1947 a 2015 v hektarech a růst v %

Obce	1947	2015	Růst (v%)
Manětín	106,41	185,06	73,9
Nečtiny	77,87	123,28	58,3
Bezvěrov	70,80	111,13	56,9
Štěnovice	30,67	168,40	549,1
Čížice	13,84	48,66	351,6
Losiná	26,12	107,56	411,8

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS 10.4 a funkce *Calculate areas*

Obce tradičně venkovské Manětín, Nečtiny a Bezvěrov mají větší plochy zastavěného území, protože jsou tvořeny větším počtem sídel na rozdíl od obcí v suburbánní zóně, které jsou tvořeny pouze jedním sídlem.

Jak je patrné z tabulky číslo 20, u všech obcí se zvýšily plochy zastavěného území v porovnání mezi lety 1947 a 2015. Vyšší zvýšení zastavěného území bylo zaznamenáno v obcích v suburbánní zóně než u tradičně venkovských obcí, protože v těchto obcích došlo díky procesu suburbanizace k intenzivní výstavbě rodinných domů a bytů (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv 2008, Šilhánková a kolektiv 2007). U obce Štěnovice v roce 1947 byla plocha intravilánu 30,67 hektarů, která se do roku 2015 zvýšila 138 hektarů (o 549%). Plocha intravilánu se rozrostla do všech směrů po katastrálním území obce. Vznikla také zástavba, která nenavazuje na kompaktní zástavbu (viz příloha B a C). V roce 1947 činila plocha zastavěného území obce Losiná 26,12 hektarů, která se do roku 2015 zvýšila o 80 hektarů (o 411%). Intravilán se rozšířil směrem na sever a na západ, kde vznikl tzv. urban spawl, což je nově vytvořená zástavba, která nenavazuje na zastavěné území (Šilhánková a kolektiv 2007). Menší plocha intravilánu byla vytvořena na jihu od kompaktní zástavby Losiné (viz příloha D a E). V roce 1947 plocha intravilánu obce Čížice činila 13,84 hektarů. Do roku 2015 se rozšířila o 35 hektarů (o 351%). Čížicemi protéká řeka Úhlava. Na pravém břehu se nachází kompaktní zástavba, která se do roku

2015 rozšířila i na levý břeh řeky. Intravilán byl rozšířen také na sever a na jih (viz příloha F a G).

V roce 1947 v obci Manětín byla plocha zastavěného území 106,41 hektarů. Plochy intravilánu na katastrálním území obce Manětín se rozšířily celkem o necelých 79 hektarů (o 73%). Nejvíce byl rozptýlen intravilán sídla Manětín. Také vznikala nová sídla (viz příloha H a I). V roce 1947 plocha zastavěného území obce Nečtiny činila 77,87 hektarů a do roku 2015 se plocha intravilánu všech sídel se celkově zvýšil o necelých 46 hektarů (o 58,3%). Všechna sídla se rozšířila, ale nejvíce bylo rozšířeno sídlo Nečtiny. Jako u obce Manětín i u obce Nečtiny vznikala nová sídla (viz příloha J a K). Plocha zastavěného území obce Bezvěrov byl v roce 1947 70,80 hektarů a do roku 2015 se zvýšila plocha intravilánu všech sídel o necelých 41 hektarů (o 56%). Nejvíce se zvětšila plocha intravilánu u sídla Bezvěrov (viz příloha L a M).

6.1 Prodej pozemků ve vybraných obcích

Tato podkapitola se zabývá prodejem pozemků ve vybraných obcích mezi lety 2014 – 2016 (Katastr nemovitostí, 2017). Prodané pozemky jsou rozděleny podle velikosti na malé pozemky do 500 m², střední pozemky s výměrou 501 – 1500 m² a velké pozemky o velikosti nad 1500 m². Prodávaly se ve všech obcích různé druhy pozemků, jako jsou orná půda, trvalý travní porost, ostatní plochy, lesní pozemky, vodní plochy a zahrady.

Podle tabulky číslo 21 se v obcích v suburbánní zóně prodávaly více malé a střední pozemky, které se většinou nachází v intravilánu. Převažuje prodej malých a středních pozemků, střední pozemky jsou podle velikosti vhodné pro budoucí stavbu. Prodej velkých pozemků se od roku 2015 zvýšil ve všech obcích v suburbánní zóně. Velké pozemky většinou slouží jako investice nebo je skupují developéři pro následný prodej. Prodávaly se různé druhy pozemků a jejich prodej se od roku 2015 u všech obcí v suburbánní zóně zvyšoval. Nejvíce se zvýšil prodej orné půdy (viz příloha N).

Pro další urbanistický vývoj hraje roli prodej zahrad a orné půdy, na kterých by se mohlo v budoucnu stavět. Například dle územního plánu obce Štěnovice, se prodalo několik zahrad, které jsou v územním plánu definované jako návrh plochy pro bydlení v rodinných domech. To znamená, že se na těchto pozemcích bude v budoucnu stavět (Štenovice.cz, 2017). Došlo také k prodeji zastavěných ploch, jejichž součástí jsou různé stavby. Nejvíce se prodávaly zastavěné

plochy s rodinnými domy v obcích v suburbánní zóně, protože se jedná o atraktivní lokality v zázemí města Plzně na koupi rodinného domu (viz příloha O).

Tab. č. 21: Počet prodaných pozemků podle velikosti v obcích v suburbánní zóně mezi lety 2014 – 2016

	Losiná			Štěnovice			Čížce		
	Počet prodaných pozemků podle velikosti								
Roky	do 500 m ²	501 - 1500 m ²	nad 1500 m ²	do 500 m ²	501 - 1500 m ²	nad 1500 m ²	do 500 m ²	501 - 1500 m ²	nad 1500 m ²
2014	8	10	0	35	17	11	26	6	12
2015	16	18	0	17	20	8	51	14	6
2016	112	43	34	76	14	16	51	19	18

Zdroj: vlastní zpracování dle Katastru nemovitostí, ČÚZK, 2017

Podle tabulky číslo 22 se v tradičně venkovských obcích více prodávaly velké pozemky než v obcích v suburbánní zóně, zvláště v obci Manětín, kde tyto pozemky mohou sloužit pro podnikání v zemědělství. U obcí Nečtiny a Bezvěrov více převažoval prodej malých pozemků o výměře do 500 m². Nejvíce prodaných pozemků bylo zaznamenáno v obci Manětín. Také se prodávaly různé druhy pozemků. U obce Manětín nejvíce dominoval prodej orné půdy a u obce Nečtiny a Bezvěrov se více prodávaly ostatní plochy (viz příloha P). V tradičně venkovských obcích docházelo také k prodeji zastavěných ploch, kterých bylo méně než v obcích v suburbánní zóně. Prodalo se méně rodinných domů než v obcích v suburbánní zóně. Nejvíce se prodávaly zemědělské stavby v obci Manětín (viz příloha Q).

Tab. č. 22: Počet prodaných pozemků podle velikosti v tradičně venkovských obcích mezi lety 2014 – 2016

	Bezvěrov			Manětín			Nečtiny		
	Počet prodaných pozemků podle velikosti								
Roky	do 500 m ²	501 - 1500 m ²	nad 1500 m ²	do 500 m ²	501 - 1500 m ²	nad 1500 m ²	do 500 m ²	501 - 1500 m ²	nad 1500 m ²
2014	20	5	15	70	27	107	18	4	1
2015	13	2	16	32	12	22	23	2	3
2016	3	2	0	94	36	112	6	3	3

Zdroj: vlastní zpracování dle Katastru nemovitostí, ČÚZK, 2017

7 Dotazníkové šetření spokojenosti obyvatel s životem ve vybraných obcích

V obcích tradičně venkovských a v obcích v suburbánní zóně proběhlo dotazníkové šetření s místními obyvateli o spokojenosti s životem v obcích a jak vidí respondenti vyhlídky do budoucnosti. Bylo osloveno 62 respondentů v obcích tradičně venkovských a 62 respondentů v obcích v suburbánní zóně. Struktura respondentů odpovídá věkové struktuře i struktuře podle pohlaví ve zkoumaných oblastech (Databáze MOS, 2017).

Tab. č. 23 – Struktura obyvatel podle věku a pohlaví v obcích v suburbánní zóně a v tradičně venkovských obcích

	Suburbánní zóna	muž	žena	Tradiční venkov	muž	žena
15 - 29 let	29,0	45,0	55,0	24,1	53,3	46,7
30 - 39 let	32,2	44,5	55,5	25,8	56,2	43,8
40 - 59 let	21,0	46,2	53,8	29,0	55,5	45,5
60 a více let	17,8	45,5	54,5	21,1	53,8	46,2
Celkem	100,0			100,0		

Zdroj: vlastní zpracování

Podle tabulky číslo 23 bylo osloveno více mladých lidí ve věku 15 – 29 let a 30 – 39 let v obcích v suburbánní zóně, protože v obcích v suburbánní zóně žije mladší obyvatelstvo než v tradičně venkovských obcích. V obcích tradičního venkova bylo osloveno více lidí ve věku 40 – 59 let a starších 60 – ti let než v obcích v suburbánní zóně.

Tab. č. 24: Otázka číslo 1 – „Jak dlouho žijete v obci?“(v%)

	Suburbánní zóna	Tradiční venkov
méně než 1 rok	10,0	0
1 - 5 let	13,4	3,2
6 - 10 let	16,6	13,1
11 - 15 let	15,0	22,5
více než 15 let	45,0	61,2
Celkem	100	100

Zdroj: vlastní zpracování

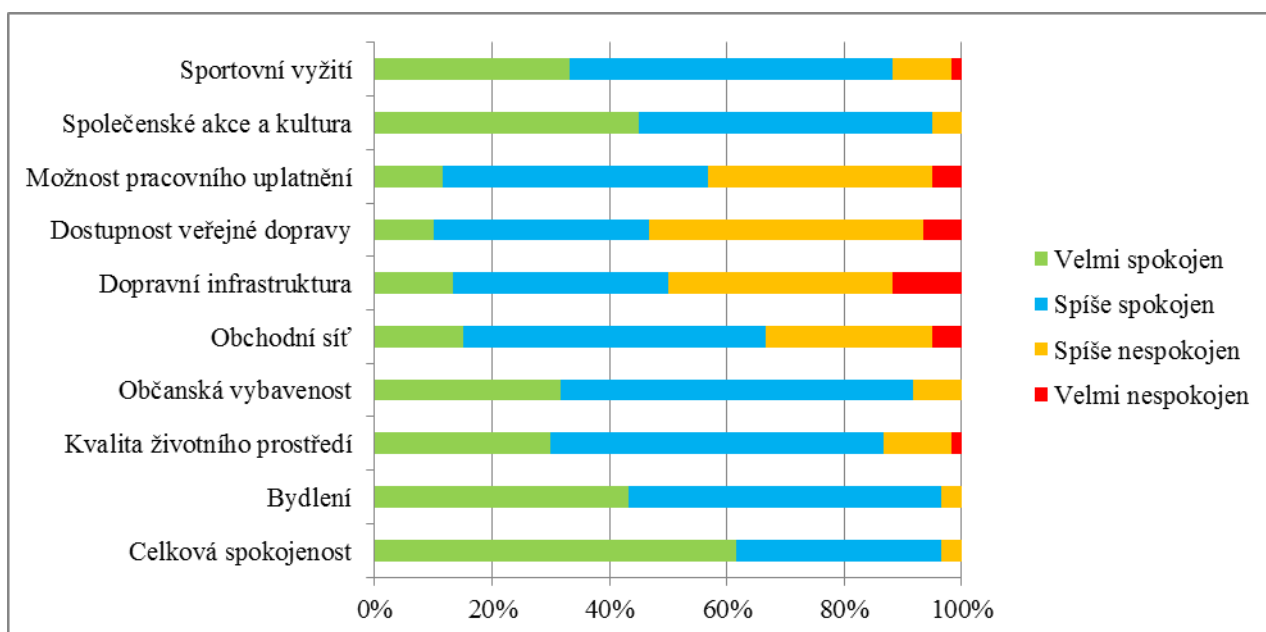
Dle tabulky číslo 24 žije 61,2% lidí v obcích tradičního venkova více než 15 let. Jedná se o starousedlíky. V obcích v suburbánní zóně také žijí starousedlíci, ale jejich podíl je menší než v obcích tradičně venkovských. Do obcí v suburbánní zóně se lidé v posledních 15 letech více stěhovali, takže 10% obyvatel bydlí v obcích méně než

1 rok a 13,4% lidí žije v obcích 1 – 5 let. Tento podíl osob žijících v obcích kratší dobu je u tradičně venkovských obcí menší.

Celkově spokojeno s životem v obci v suburbánní zóně je 61,6% respondentů. Více než polovina respondentů je spíše spokojena s bydlením, ale je to méně než v obcích tradičního venkova, kde je velmi spokojena s bydlením více než 61% respondentů. Více než polovina respondentů v obcích v suburbánní zóně je spíše spokojeno s kvalitou životního prostředí. Našlo se také 11,6% respondentů, kteří jsou spíše nespokojeni s kvalitou životního prostředí. Je to dáno tím, že obce v suburbánní zóně leží v zázemí města Plzně a záleží na tom, kde se domy nacházejí. Leží – li u významných dopravních komunikací, kde jezdí mnoho aut, které způsobují hluk a znečišťují ovzduší, pak se většinou projevuje nespokojenost s kvalitou životního prostředí. Naopak v obcích tradičně venkovských je 80,7% respondentů velmi spokojeno s kvalitou životního prostředí. Je to dáno periferní polohou obcí, kde je klid a čisté ovzduší. S občanskou vybaveností je spíše spokojena 60% lidí, což je více než u obcí tradičně venkovských, kde je spíše spokojena s občanskou vybaveností 48,4% obyvatel. Více než polovina respondentů v obcích v suburbánní zóně je spíše spokojena s obchodní sítí. Je to více než v obcích tradičního venkova, kde je spíše spokojeno 43,5% obyvatel. Našlo se také 40,3% respondentů, kteří jsou spíše nespokojeni s obchodní sítí v tradičně venkovských obcích. Je to dáno tím, že nějaké obchody, jako například trafika, samoobsluha a papírnictví se zavřely. Více než polovina obyvatel tradičního venkova je spíše spokojena s dopravní infrastrukturou, což je více než v obcích v suburbánní zóně, kde je spíše spokojeno jen 36,7%. S dostupností veřejné dopravy je 64,7% dotazovaných obyvatel v tradičně venkovských obcích spíše spokojeno, což je více než v obcích v suburbánní zóně, kde je spíše spokojeno s veřejnou dopravou jen 36,7%. Dokonce téměř polovina respondentů v suburbánní zóně uvedlo, že je spíše nespokojeno s dostupností veřejné dopravy. S možností pracovního uplatnění je spíše spokojeno 45% lidí v obcích v suburbánní zóně, což je o mnoho víc než v obcích tradičně venkovských, kde je spíše spokojeno jen 16,1% respondentů. Naopak více než polovina lidí (58,1%) uvedlo, že je spíše nespokojena s nabídkou pracovního uplatnění, protože možnosti pracovních příležitostí jsou v tradičně venkovských obcích značně omezené a lidé musejí za prací dojíždět (Svobodová a kolektiv, 2011). Polovina respondentů v tradičně venkovských obcích je velmi spokojena s nabídkou společenských akcí a s kulturním vyžitím. Polovina respondentů v obcích v suburbánní

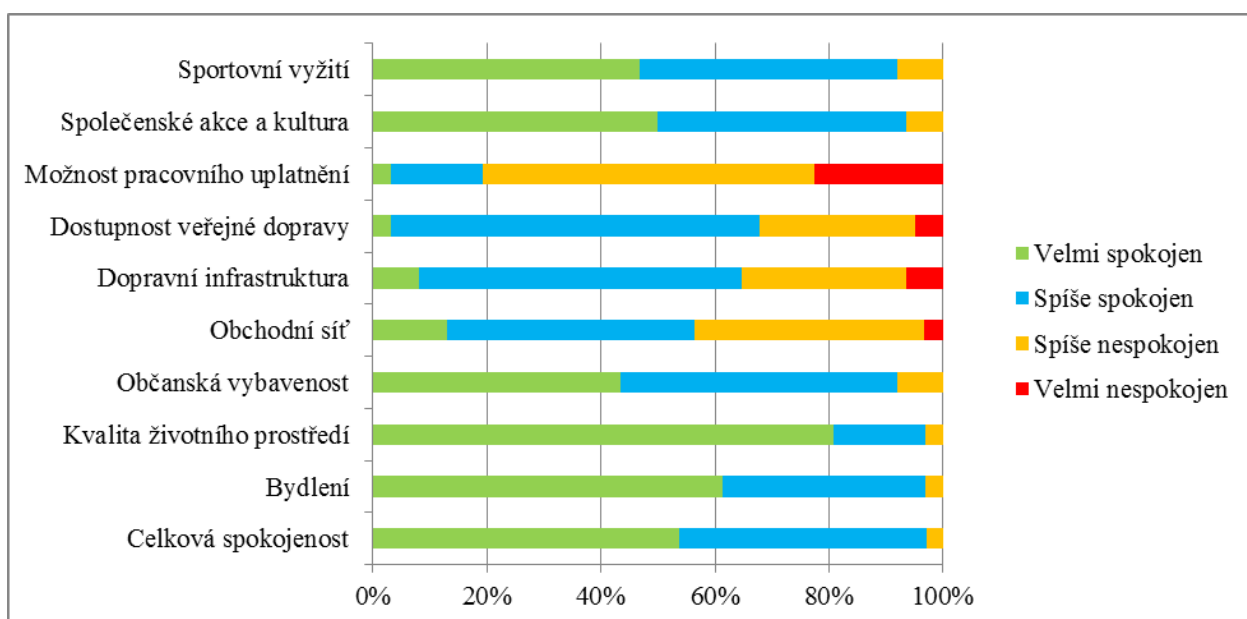
zóně je spíše spokojena s kulturním vyžitím. Více než polovina respondentů v obcích v suburbánní zóně je spíše spokojena se sportovním vyžitím, což je více než v tradičně venkovských obcích, kde je spíše spokojeno 45,2% respondentů se sportovním vyžitím (viz obrázek číslo 11 a 12).

Obr. č. 11 – Vyhodnocení otázek spokojenosti obyvatel s životem v obcích v suburbánní zóně

Zdroj: vlastní zpracování

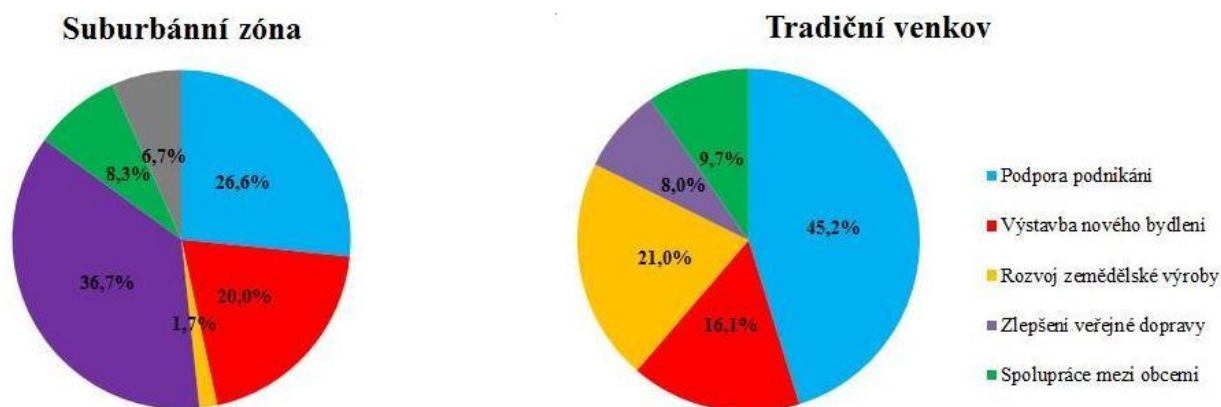
Obr. č. 12 – Vyhodnocení otázek spokojenosti obyvatel s životem v tradičně venkovských obcích

Zdroj: vlastní zpracování

Při porovnání obrázků číslo 11 a 12 je patrné, že s některými aspekty pro život v obci jsou více spokojeni respondenti v obcích v suburbánní zóně a s některými aspekty zase respondenti v tradičně venkovských obcích. S bydlením je velmi spokojeno více respondentů v tradičně venkovských obcích. S kvalitou životního prostředí jsou jednoznačně více spokojeni respondenti v tradičně venkovských obcích. Hodnocení spokojenosti s občanskou vybaveností není jednoznačné, protože obyvatelé tradičně venkovských obcí mají všechny složky občanské vybavenosti v obci a obyvatelé v obcích v suburbánní zóně dojíždějí za občanskou vybaveností do Plzně, například do škol, za kulturou, do zdravotních zařízení. S obchodní sítí jsou jednoznačně více spokojeni respondenti v obcích v suburbánní zóně, protože obchody v tradičně venkovských obcích se zavírají, jak bylo zmíněno výše. Co se týká dopravní infrastruktury, jsou respondenti více spokojeni v obcích v suburbánní zóně, protože v tradičně venkovských obcích jsou pozemní komunikace v horším stavu. S dostupností veřejné dopravy jsou více spokojeni respondenti v tradičně venkovských obcích, jen díky tomu, že veřejnou dopravu příliš nevyužívají, proto na tuto otázku nemohli relevantně odpovědět. S možností pracovního uplatnění jsou více spokojeni respondenti v obcích v suburbánní zóně, protože v tradičně venkovských obcích je nabídka pracovních příležitostí je omezená a lidé musejí za prací dojíždět (Svobodová a kolektiv, 2011). S nabídkou společenských akcí a kulturním vyžitím jsou respondenti v obcích v suburbánní zóně i v tradičně venkovských obcích jsou téměř stejně spokojeni. Není možné hodnotit, kdo je více spokojen, protože každá obec pořádá tradiční akce a společenské události, které se mohou lišit. Se sportovním vyžitím jsou respondenti v tradičně venkovských obcích i v obcích v suburbánní zóně jsou spokojeni.

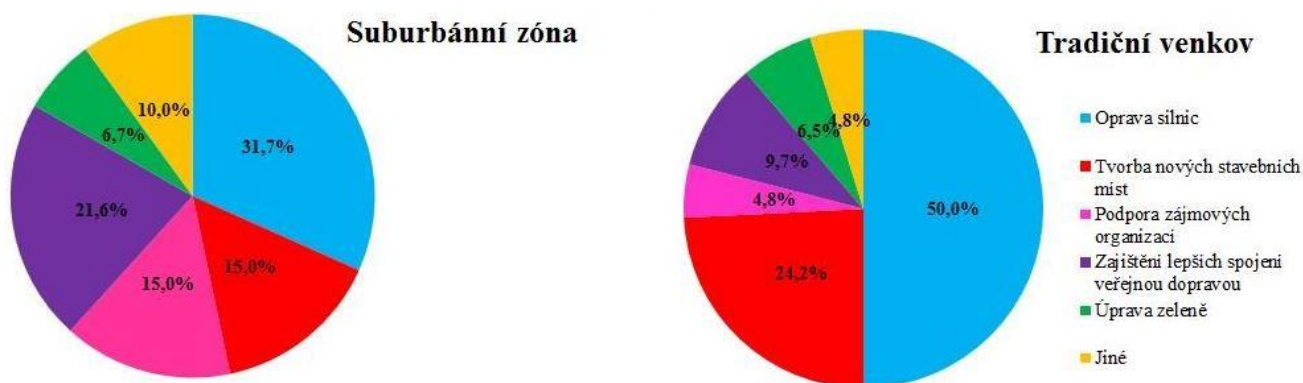
Obr. č. 13 – Otázka číslo 12 – „Co podle Vás pomůže obci v rozvoji do budoucnosti?“

Zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce respondentů (45,2%) si myslí, že by se v tradičně venkovských obcích mělo podpořit podnikání, které by dalo lidem práci a finanční ohodnocení. V tradičně venkovských obcích je nabídka pracovních míst omezená a většina lidí musí za prací dojíždět (Svobodová a kolektiv, 2011). Naopak v obcích v suburbánní zóně si 36,7% respondentů myslí, že by obci pomohlo zlepšení veřejné dopravy, co se týče počtu spojů a intenzity odjezdů. V tradičně venkovských obcích figuruje rozvoj zemědělské výroby, který by pomohl v rozvoji do budoucnosti, protože by se mohly zajistit nová pracovní místa pro obyvatele. Rozvoj zemědělské výroby by uvítalo 21% respondentů. Jedna pětina dotazovaných obyvatel v obcích v suburbánní zóně se myslí, že by obci pomohla výstavba nového bydlení. V obcích v suburbánní zóně zazněly také jiné odpovědi (6,7%), mezi kterými se našla například výstavba sportovního areálu v Čižicích, výstavba obchvatu v Losiné, zvolení nového starosty v obci Štěnovice nebo lepší využívání dotací z Evropské unie ve Štěnovicích, protože obec má omezený rozpočet (viz obrázek číslo 13)

Obr. č. 14 – Otázka číslo 13 – „Do čeho by měla Vaše obec nejdříve investovat z veřejných prostředků?“ (v %)

Zdroj: vlastní zpracování

Polovina respondentů v tradičně venkovských obcích by uvítala investice do oprav pozemních komunikací, které jsou v dezolátním stavu. Stejný názor mají dotazovaní obyvatelé v obcích v suburbánní zóně, jen by opravu silnic uvítalo 31,7% respondentů. Téměř jedna čtvrtina respondentů v tradičně venkovských obcích si myslí, že by se mělo investovat do tvorby nových stavebních míst, aby se v tradičně venkovských obcích začaly stavět domy, což by mohlo přilákat nové obyvatele. Názor na tvorbu nových stavebních míst má v obcích v suburbánní zóně 15% respondentů, protože se v obcích v suburbánní zóně staví a v minulosti hodně stavěla nová zástavba. Více než jedna pětina dotazovaných obyvatel v obcích v suburbánní zóně si myslí, že by se mělo investovat do zajištění lepších spojů veřejné dopravy. V obcích v suburbánní zóně

zazněly také jiné odpovědi, mezi kterými se objevily například výstavba přechodů pro chodce a chodníků v Losiné a výstavba obchvatu Losiné. V tradičně venkovských obcích byla mezi jiné odpovědi zařazena výstavba čistírny odpadních vod a kanalizace v Manětíně (viz obrázek číslo 14).

Závěr

Tato bakalářská práce se věnovala změnám ve venkovském osídlení, porovnáním tradičního venkova a suburbánní zóny. Cílem práce bylo zhodnocení demografického, socioekonomického a urbanistického vývoje obcí Štěnovice, Čižice, Losiná, které leží v suburbánní zóně města Plzně a obcí Manětín, Nečtiny a Bezvěrov, které se nachází na periferním venkově.

Demografický vývoj počtu obyvatel tradičně venkovských obcí a obcí v suburbánní zóně se liší. V tradičně venkovských obcích dochází k ubývání počtu obyvatel, na rozdíl od obcí v suburbánní zóně, kde přibývá počet obyvatel zejména migrací. Vývoj struktury obyvatel je také odlišná. V obcích v suburbánní zóně žije větší podíl obyvatel mladší generace, zatímco v tradičně venkovských obcích je více obyvatel starší generace a lidé starší 60 – ti let. Do obcí v suburbánní zóně se více stěhují obyvatelé s vyšším vzděláním, s ukončenou střední školou s maturitou nebo ukončeným vysokoškolským vzděláním, zatímco v tradičně venkovských obcích je více obyvatel s nižším vzděláním, s ukončenou střední školou bez maturity.

Z hlediska socioekonomického se liší zaměstnanost obyvatel. Ekonomicky aktivní obyvatelé v obcích v suburbánní zóně jsou více zaměstnáni v sekundárním a terciárním sektoru než obyvatelé v tradičně venkovských obcích, kteří jsou více zaměstnáni v primárním sektoru. Obyvatelé všech obcí musejí dojíždět do zaměstnání, ale u obyvatel tradičně venkovských obcí byla dojížděka větší, protože nabídka pracovních příležitostí je na venkově omezená.

Z hlediska urbanistického počet domů v obcích v suburbánní zóně přibývá rychleji než v tradičně venkovských obcích. Je to dáno procesem suburbanizace, která je doprovázena intenzivní výstavbou rodinných domů (Ouředníček, Temelová, Macešková a kolektiv, 2008). V obcích v suburbánní zóně se více stavějí rodinné domy, které byly vystaveny od 90. let 20. století až do současnosti, než v tradičně venkovských obcích. Podíl zastavěných ploch se zvyšoval více u obcí v suburbánní zóně než u tradičně venkovských obcí. V obcích v suburbánní zóně se více prodávaly malé pozemky o výměře do 500 m², zatímco v tradičně venkovských obcích se více prodávaly velké pozemky větší než 1500 m².

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Kritéria vymezení venkovských obcí	13
Tab. č. 2: Geomorfologické členění jednotlivých obcí.....	32
Tab. č. 3 - Využití ploch půdy v obcích suburbánní zóny mezi lety 1948 – 2000	34
Tab. č. 4: Využití ploch půdy v tradičně venkovských obcích mezi lety 1948 – 2000 ..	34
Tab. č. 5: Dostupnost automobilem do venkovských obcí a obcí v suburbánní zóně do města Plzeň	36
Tab. č. 6: Vývoj struktury obyvatel podle věku v obcích v suburbánní zóně 1970 – 2011 v %	42
Tab. č. 7: Vývoj struktury obyvatel podle věku v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %	42
Tab. č. 8: Vývoj struktury obyvatel podle nejvyššího dokončeného vzdělání v obcích suburbánní zóny 1970 – 2011 v %.....	43
Tab. č. 9: Vývoj struktury obyvatel podle nejvyššího ukončeného vzdělání v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %	43
Tab. č. 10: Vývoj struktury obyvatel podle národnosti v obcích suburbánní zóny 1970 – 2011 v %	45
Tab. č. 11: Vývoj struktury obyvatel podle národnosti v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %	45
Tab. č. 12: Vývoj struktury obyvatel podle náboženského vyznání v obcích v suburbánní zóně mezi lety 1991 – 2011	46
Tab. č. 13: Vývoj struktury obyvatel podle náboženského vyznání v tradičně venkovských obcích mezi lety 1991 – 2011	46
Tab. č. 14: Vývoj ekonomicky aktivních obyvatel v obcích v suburbánní zóně a tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %	47
Tab. č. 15: Vývoj struktury obyvatel podle zaměstnanosti v sektorech národního hospodářství v obcích v suburbánní zóně 1970 – 2011 v %.....	48
Tab. č. 16: Vývoj struktury obyvatel podle zaměstnanosti v sektorech národního hospodářství v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011 v %	48

Tab. č. 17: Počet obyvatel v %, vyjíždějících za prací mimo obec v obcích Manětín, Nečtiny, Bezvěrov, Štěnovice, Čížice a Losiná mezi lety 1970 – 2011	48
Tab. č. 18: Vývoj počtu domů podle druhu v obcích v suburbánní zóně 1970 – 2011 ..	51
Tab. č. 19: Vývoj počtu domů podle druhu v tradičně venkovských obcích 1970 – 2011	51
Tab. č. 20: Porovnání zastavěného území obcí Manětín, Nečtiny, Bezvěrov, Štěnovice, Čížice a Losiná v letech 1947 a 2015 v hektarech a růst v %.....	53
Tab. č. 21: Počet prodaných pozemků podle velikosti v obcích v suburbánní zóně mezi lety 2014 – 2016	55
Tab. č. 22: Počet prodaných pozemků podle velikosti v tradičně venkovských obcích mezi lety 2014 – 2016.....	55
Tab. č. 23 – Struktura obyvatel podle věku a pohlaví v obcích v suburbánní zóně a v tradičně venkovských obcích	56
Tab. č. 24: Otázka číslo 1 – „Jak dlouho žijete v obci?“(v%)	56

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Vymezení venkovského a městského prostoru v Plzeňském kraji	11
Obr. č. 2: Klimatický diagram Plzeňského kraje 2011 – 2015	33
Obr. č. 3: Dopravní mapa obcí tradičního venkova	35
Obr. č. 4: Dopravní mapa obcí v suburbánní zóně	35
Obr. č. 5: Mapa hranice Sudet v západních Čechách v roce 1941	37
Obr. č. 6: Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích tradičního venkova a suburbánní zóny 1869 – 2011	38
Obr. č. 7: Vývoj pohybu obyvatel přirozenou, migrační a celkovou měnou v obcích suburbánní zóny Štěnovice, Čížice a Losiná 1971 – 2015 v ‰	40
Obr. č. 8: Vývoj pohybu obyvatel přirozenou, migrační a celkovou měnou v tradičně venkovských obcích Manětín, Nečtiny a Bezvěrov 1971 – 2015 v ‰	40
Obr. č. 9: Vývoj počtu domů v obcích suburbánní zóny a tradičně venkovských obcích od roku 1869 do roku 2011	50
Obr. č. 10: Vývoj počtu domů podle období výstavby v obcích suburbánní zóny a tradičně venkovských obcích	52
Obr. č. 11 – Vyhodnocení otázek spokojenosti obyvatel s životem v obcích v suburbánní zóně	58
Obr. č. 12 – Vyhodnocení otázek spokojenosti obyvatel s životem v tradičně venkovských obcích	58
Obr. č. 13 – Otázka číslo 12 – „Co podle Vás pomůže obci v rozvoji do budoucnosti?“	59
Obr. č. 14 – Otázka číslo 13 – „Do čeho by měla Vaše obec nejdříve investovat z veřejných prostředků?“ (v ‰)	60

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

BAŠE, Miroslav. Proměny venkovského osídlení. In: MAJEROVÁ, Věra (ed). *Venkov je náš svět. Countryside – our world*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006a, 258 – 261. ISBN 80-213-1539-3.

BAŠE, Miroslav. *Sídla a stavby na venkově*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2006b. ISBN 80-01-03390-2

BAŠE, Miroslav. Transformace venkova a suburbanizace. In: *Město, venkovský prostor a krajina*. Praha: Agora, 2002, s. 131-140. ISBN 80-902945-5-3.

BIČÍK, Ivan a Vít JANČÁK. *Transformační procesy v českém zemědělství po roce 1990*. Praha: Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 2005. 103 str. ISBN 80-86561-19-4.

BINEK, Jan, Hana SVOBODOVÁ, Jan HOLEČEK, Iva GALVASOVÁ a Kateřina CHABIČOVSKÁ. *Synergie ve venkovském prostoru - aktéři a nástroje rozvoje venkova*. 1. vyd. Brno: GaREP Publishing, 2009. 96 str. ISBN 978-80-904308-0-8

BINEK, Jan. *Venkovský prostor a jeho oživení*. 1.vyd. Brno: Georgetown, 2007. 140 str. ISBN 80-251-19-5

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, oddělení regionálních analýz a informačních služeb Plzeň. *Postavení venkova v Plzeňském kraji*. 1.vyd. Plzeň: ČSÚ, 2009. 147 str. ISBN 978-80-250-1936-8.

Český statistický úřad. *Statistický lexikon obcí České republiky 2013 : podle správního rozdělení k 1. 1. 2013 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 26. březnu 2011*. Praha: Český statistický úřad, 2013. ISBN 978-80-250-2394-5

Český statistický úřad. *Statistický lexikon obcí České republiky 2005 : podle správního rozdělení k 1. 1. 2005 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 1. březnu 2001*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2005. ISBN 80-7360-287-3

Český statistický úřad. *Statistický lexikon obcí ČSSR 1982. Díl. 1. : Podle správního rozdělení k 1. lednu 1982 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů k 1. listopadu 1980*. Praha: SEVT, 1984

Český statistický úřad. *Statistický lexikon obcí ČSSR 1974 - Podle správního rozdělení k 1. lednu 1974, sčítání lidu, domů a bytů k 1. prosinci 1970*. Praha: SEVT, 1976

FIALOVÁ, Dana. Rekreace a cestovní ruch ve venkovském prostoru. In: MAJEROVÁ, Věra. *Venkov je náš svět. Countryside – our world.* 1.vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006, 316 – 320. ISBN 80-213-1539-3.

CHMELOVÁ, Lenka. Bydlení na českém venkově. In: MAJEROVÁ, Věra a kolektiv. *Český venkov 2003 – situace před vstupem do EU*. 1.vyd. Praha: PEF ČZU v Praze, 2003, 155 - 168. ISBN 80-213-1121-5.

KOCMÁNKOVÁ, Lucie a Lenka JEŽDÍKOVÁ. Bydlení na českém venkově. In: MAJEROVÁ, Věra a kolektiv. *Český venkov 2008: Proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2009, 159 - 165. ISBN 978-80-213-1991-0.

KOPP, Jan, Marie NOVOTNÁ a Alena MATUŠKOVÁ. Rezidenční suburbanizace v plzeňském městském regionu v krajinně – ekologickém kontextu. In: OUŘEDNÍČEK, Martin, Petra ŠPAČKOVÁ a Jakub NOVÁK (eds.). *Sub urbs: krajina, sídla a lidé*. 1.vyd. Praha: Academia, 2013, 150 – 174. ISBN 978-80-200-2226-4.

KUČERA, Jaroslav. *Odsun nebo vyhnání?: Sudetští Němci v Československu v letech 1945 - 1946*. Praha: Nakladatelství a vydavatelství H&H, 1991. str. 39. ISBN 80-85467-32-1

KUČEROVÁ Silvie a Zdeněk KUČERA. Kdo zůstává na venkově?. In: PERLÍN, Radim. *Venkovy a venkované*. 1.vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. 11 str. + tematické listy ISBN 978-80-87147-27-6

MAŘÍKOVÁ, Pavlína. Český venkov ze statistického pohledu. In: MAJEROVÁ, Věra a kolektiv. *Český venkov 2003 – situace před vstupem do EU*. 1.vyd. Praha: PEF ČZU v Praze, 2003, 37-46. ISBN 80-213-1121-5. (a)

MAŘÍKOVÁ, Pavlína. Kvalita života v obci. In: MAJEROVÁ, Věra a kolektiv. *Český venkov 2003 – situace před vstupem do EU*. 1.vyd. Praha: PEF ČZU v Praze, 2003, 169–174. ISBN 80-213-1121-5. (b)

MAŘÍKOVÁ, Pavlína. Současný venkov – základní údaje. In: MAJEROVÁ, Věra a kolektiv. *Český venkov 2008 – Proměny venkova*. 1. vyd. Praha: PEF ČZU, 2009, 35 - 50. ISBN 978-80-213-1911-0. (b)

- MAŘÍKOVÁ, Pavlína. Venkov v České republice – teoretické vymezení. In: MAJEROVÁ, Věra a kolektiv. *Český venkov 2005 – Rozvoj venkovské společnosti*. 1.vyd. Praha: PEF ČZU v Praze, 2005, 37 – 57. ISBN 80-213-1274-2. (a)
- MAŘÍKOVÁ, Pavlína. Venkov – vymezení základních pojmů. In: MAJEROVÁ, Věra a kolektiv. *Český venkov 2008 – Proměny venkova*. 1.vyd. Praha: PEF ČZU v Praze, 2009, str. 13-33. ISBN 978-80-213-1911-0. (a)
- MAŘÍKOVÁ, Pavlína. Vylidňování českého venkova – minulost a současnost. In: SVATOŠ, Miroslav a Ivana BOHÁČKOVÁ. *Sborník prací z mezinárodní vědecké konference Agrární perspektivy XIV*. 1.vyd. Praha: PEF ČZU v Praze, 2005, 554 – 559. ISBN 80-213-1372-2 (b)
- OUŘEDNÍČEK, Martin, Jana TEMELOVÁ, Marie MACEŠKOVÁ, et al. *Suburbanizace.cz*. 1.vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje a Urbánní a regionální laboratoř, 2008. 96 str. ISBN 978-80-86561-72-1.
- PERLÍN, Radim. Typologie venkova. In: MAJEROVÁ, Věra. *Český venkov 2003 - Situace před vstupem do EU*. 1.vyd. Praha: PEF ČZU v Praze, 2003, 113 – 120. ISBN 80-213-1121-5.
- PERLÍN, Radim. Vymezení venkova In: PERLÍN Radim. *Venkov a venkované*. 1.vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. 11 str. + tematické listy ISBN 978-80-87147-27-6
- POSPĚCH, Pavel. *Vynalézání venkova v ČR po roce 1989*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2014. 177 str. ISBN 978-80-7325-353-0.
- RŮŽKOVÁ, Jiřina. *Statistický lexikon obcí České republiky 1992 : Podle správního rozdělení k 31. prosinci 1992 a výsledků sčítání lidu, domů a bytů ke 3. březnu 1991*. Praha: SEVT, 1994. ISBN 80-7049-096-9.
- SVOBODOVÁ, Hana a kol. *Synergie ve venkovském prostoru*. 1. vyd. Brno: GaREP, 2011. 113 str. ISBN 978-80-904308-8-4.
- SÝKORA, Luděk. *Suburbanizace její sociální, ekonomické a ekologické důsledky*. 1. vyd. Praha: Ústav pro ekopolitiku, 2002. 191 str. ISBN 80-901914-9-5

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Suburbanizace-hrozba fungování malých měst*. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2007. 234 str. ISBN 978-80-903813-3-9.

ŠUSTROVÁ, Klára a Martin ŠIMON. Opuštění městského způsobu života? Analýza vybraných aspektů migrace na venkov. In: TEMELOVÁ, Jana, Lucie POSPÍŠILOVÁ a Martin OUŘEDNÍČEK (eds.). *Nové sociálně prostorové nerovnosti, lokální rozvoj a kvalita života*. 1.vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012, s. 99-121. ISBN 978-80-7380-378-0.

TOUŠEK, Václav, Josef KUNC a Jiří VYSTOUPIL a kol. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 411 str. ISBN 978-80-7380-114-4.

VOPRAVIL, Jan a kol. *Půda a její hodnocení v ČR*. Praha: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, 2009. ISBN 978-80-87361-02-3.

Odborné časopisy

NOVOTNÁ, Marie, Jiří PREIS, Jan KOPP a Michael BARTOŠ. Changes in migration to rural regions in the Czech Republic: position and perspectives. *Moravian Geographical reports*. Akademie věd České republiky, 2013, **3**(21), 37 – 54

OUŘEDNÍČEK, Martin. Suburbanizace v České republice: aktéři suburbánního rozvoje. *Geografické rozhledy*. Praha: Česká geografická společnost, 2011, **20**(3), 2 - 5

PERLÍN, Radim. Dvacet let proměn venkova. *Geografické rozhledy*. Praha: Česká geografická společnost, 2009, **19**(5), 24 – 27

PERLÍN, Radim, Silvie KUČEROVÁ a Zdeněk KUČERA. Typologie venkovského prostoru Česka. *Geografie*. Praha: Česká geografická společnost, 2010, **115**(2), 161 - 187

PULDOVÁ, Petra a Jana JÍCHOVÁ. Důsledky procesu suburbanizace pro sociální a demografickou strukturu obyvatel suburbí. *Geografické rozhledy*. Praha: Česká geografická společnost, 2011, **20**(3), 24-25.

ŠIMON, Martin. Kontraurbanizace: chaotický koncept? *Geografie*. Praha: Česká geografická společnost, 2011, **116**(3), 231 – 255

ŠIMON, Martin. Únik z měst na venkov. *Geografické rozhledy*. Praha: Česká geografická společnost, 2011, **20**(3), 6-7

Internetové zdroje

BIČÍK, Ivan. 2008. Databáze dlouhodobých změn využití ploch Česka (1845 – 2000). [online]. [citováno 16. 1. 2017]. Dostupné z WWW: < http://lucc.ic.cz/lucc_data/zuj/>.

Český hydrometeorologický ústav [online]. Praha. [citováno 17. 11. 2016] Dostupné z <http://portal.chmi.cz/historicka-data/pocasi/zakladni-informace>

Český statistický úřad. 2003. Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 2001. [online]. Praha. [citováno 27. 1. 2017]. Dostupné z https://www.czso.cz/csu/xp/vysledky_sldb

Český statistický úřad. 2014. Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 2011. [online]. Praha. [citováno 27. 1. 2017]. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/sldb>

Český statistický úřad. Postavení venkova v krajích ČR. [online]. Praha. ČSÚ. [citováno 21. 2. 2017]. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/321361-09-2008-039>

Český statistický úřad. Vymezení venkova. [online]. Praha. ČSÚ. [citováno 21. 2. 2017]. Dostupné z <https://www.czso.cz/documents/10180/20565975/31136109a10.pdf/4fd0c582-65a0-4a79-a86a-1e88bb4c3e8c?version=1.0>

Český úřad zeměměřičský a katastrální. [online]. [citováno 4. 2. 2017]. Dostupné z [http://geoportal.cuzk.cz/\(S\(khkhcdtenk2vd2sol3azxjdo\)\)/Default.aspx?mode=TextMeta&side=wms.verejne&text=WMS.verejne.uvod&head_tab=sekce-03-gp&menu=311](http://geoportal.cuzk.cz/(S(khkhcdtenk2vd2sol3azxjdo))/Default.aspx?mode=TextMeta&side=wms.verejne&text=WMS.verejne.uvod&head_tab=sekce-03-gp&menu=311)

Databáze demografických údajů za obce ČR. [online]. Praha. ČSÚ. [citováno 17.10.2016]. Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demograficky-udaju-za-obce-cr>

Dopravní mapa, mapy.cz [online]. Praha: Seznam.cz a.s., Mapy.cz s.r.o. [citováno 16. 1. 2017] Dostupné z www. < <http://www.mapy.cz/> >

Dotazníkové šetření města Jilemnice. [online]. [citováno 13. 3. 2017]. Dostupné z www.mestojilemnice.cz/data/jil_files/1744/dotaznikverejnost1.doc

Geoportál Plzeňského kraje. [online]. [citováno 13. 3. 2017]. Dostupné z <http://geoportal.plzensky-kraj.cz/gs/webove-mapove-sluzby/>

Historický lexikon obcí ČR 1869 – 2011. [online]. Praha. ČSÚ. [citováno 17. 10. 2016] Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015>

Jízdní řády IDOS. [online]. [citováno 13. 3. 2017]. Dostupné z <http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>

Malý lexikon obcí ČR 2015. [online] Praha: ČSÚ, [citováno 5. 11. 2016]. Dostupné z [www. https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2015](http://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2015)

Mapa Protektorátu Čechy a Morava v roce 1941. [online]. Praha. Historický ústav AV ČR v Praze, mapová sbírka. [citováno 21. 3. 2017]. Dostupné z <http://www.oahshb.cz/staremapy/1941.htm>

MOS – městská obecní statistika. [online]. Praha. ČSÚ. [citováno 25. 10. 2014]. Dostupné z [www. <http://vdb.czso.cz/mos/ >](http://vdb.czso.cz/mos/)

Nahlížení do katastru nemovitostí. [online]. Praha. Český úřad zeměměřičský a katastrální. [citováno 13. 3. 2017]. Dostupné z <http://nahlizeniidokn.cuzk.cz/VyberParcelu.aspx>

Národní geoportál INSPIRE [online]. Praha: CENIA [citováno 11. 11. 2016] Dostupné z [www. http://geoportal.gov.cz/web/guest/map](http://geoportal.gov.cz/web/guest/map)

PERLÍN Radim. 1998. Venkov, typologie venkovského prostoru. [online]. [citováno 30. 8. 2016]. Dostupné z <http://web.mvcr.cz/archiv2008/odbor/reforma/perlin.pdf>

Ředitelství silnic a dálnic. [online]. Praha. [citováno 4. 2. 2017]. Dostupné z https://www.rsd.cz/wps/portal/web/rsd/Silnicni-databanka/#collapse_6

Statistická ročenka Plzeňského kraje 2015. Praha. ČSÚ. [online]. [citováno 1. 9. 2016]. Dostupné z <https://www.czso.cz/documents/10180/20549019/15mcz04.pdf/1b8282b4-d293-448d-a356-98e0017b5729?version=1.3>

Územní plán Štěnovice. [online]. [citováno 21. 3. 2017]. Dostupné z http://www.stenovice.cz/e_download.php?file=data/editor/175cs_1.pdf&original=%C3%9AP+Hlavn%C3%AD+v%C3%BDkres.pdf

Vymezení zastavěného území. [online]. [citováno 1. 4. 2017]. Dostupné z <http://www.mmr.cz/getmedia/002a569f-b27c-425c-a50e-a805277b2d1f/Metodicke-doporuceni>

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích. [online]. [citováno 24. 7. 2016]. Dostupné z <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128#cast1>

Jiné zdroje

ArcČR 500, [Databáze]. Ver. 2.0. Praha: ArcData Praha, Digitální geografická databáze

Český statistický úřad. 1972. Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů. 1970. [elektronická pošta]. Praha [citováno 27. 1. 2017].

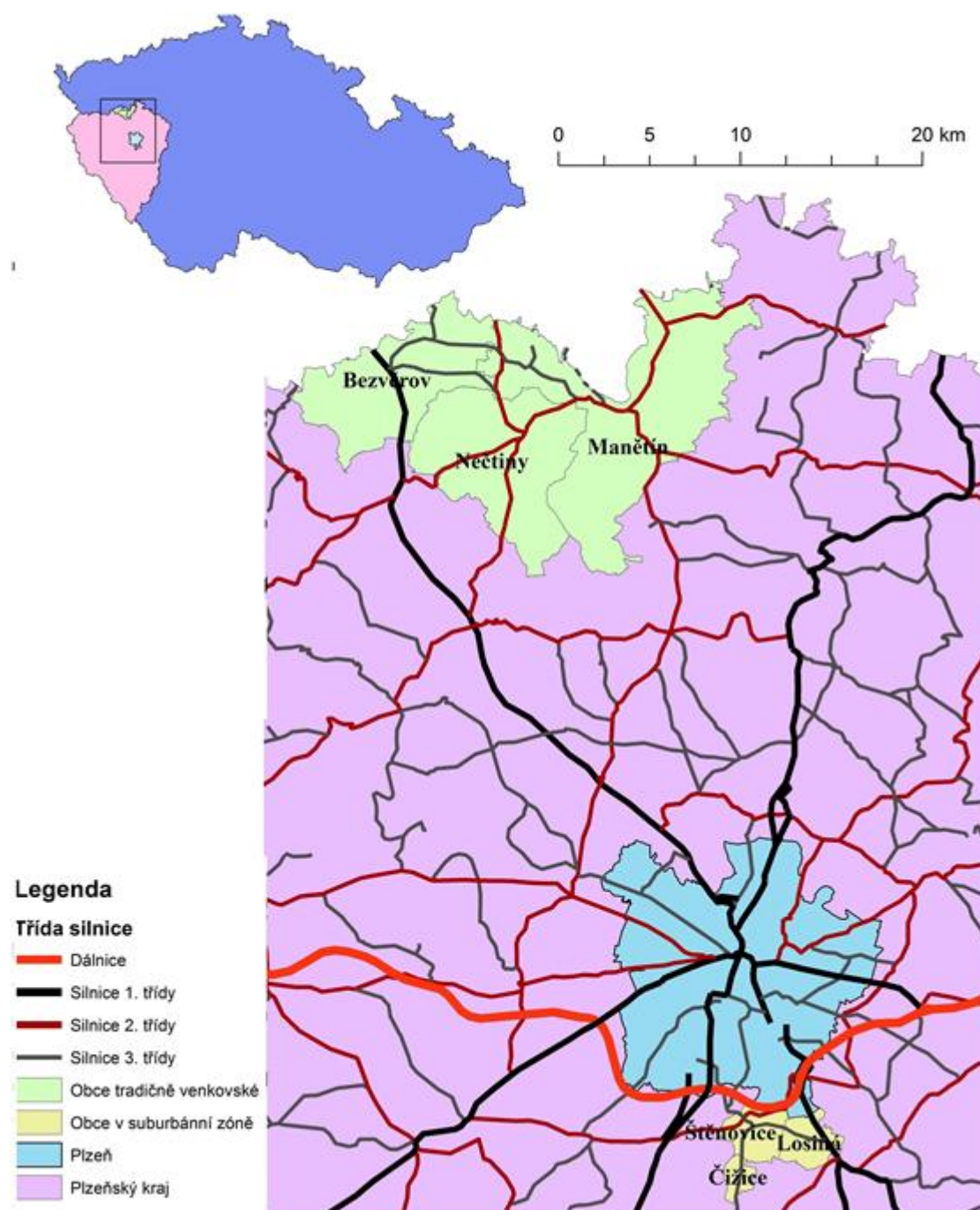
Český statistický úřad. 1983. Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1980. [elektronická pošta]. Praha [citováno 27. 1. 2017].

Český statistický úřad. 1993. Databáze ze Sčítání lidu, domů a bytů 1991. [elektronická pošta]. Praha [citováno 27. 1. 2017].

Seznam příloh

Příloha A - Vybrané obce tradičního venkova a suburbánní zóny	74
Příloha B - Ortofotomapa obce Štěnovice z roku 1947	75
Příloha C - Ortofotomapa obce Štěnovice z roku 2015	76
Příloha D - Ortofotomapa obce Losiná z roku 1947	77
Příloha E - Ortofotomapa obce Losiná z roku 2015	78
Příloha F - Ortofotomapa obce Čížice z roku 1947	79
Příloha G - Ortofotomapa obce Čížice z roku 2015	80
Příloha H - Ortofotomapa obce Manětín z roku 1947	81
Příloha I - Ortofotomapa obce Manětín z roku 2015	82
Příloha J - Ortofotomapa obce Nečtiny z roku 1947	83
Příloha K - Ortofotomapa obce Nečtiny z roku 2015	84
Příloha L - Ortofotomapa obce Bezvěrov z roku 1947	85
Příloha M - Ortofotomapa obce Bezvěrov z roku 2015	86
Příloha N - Počet prodaných pozemků podle druhu v obcích v suburbánní zóně 2014 – 2016	87
Příloha O - Prodej budov, které jsou součástí prodaných zastavěných ploch v obcích v suburbánní zóně 2014 – 2016	87
Příloha P - Počet prodaných pozemků podle druhu v tradičně venkovských obcích 2014 – 2016	88
Příloha Q - Prodej budov, které jsou součástí prodaných zastavěných ploch v tradičně venkovských obcích 2014 – 2016	88

Příloha A - Vybrané obce tradičního venkova a suburbánní zóny

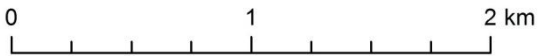

Zdroj: vlastní zpracování v programu ArcGIS 10.4 dle ArcČR 500

Příloha B - Ortofotomapa obce Štěnovice z roku 1947

Legenda

 Zastavěné území Štěnovice 1947

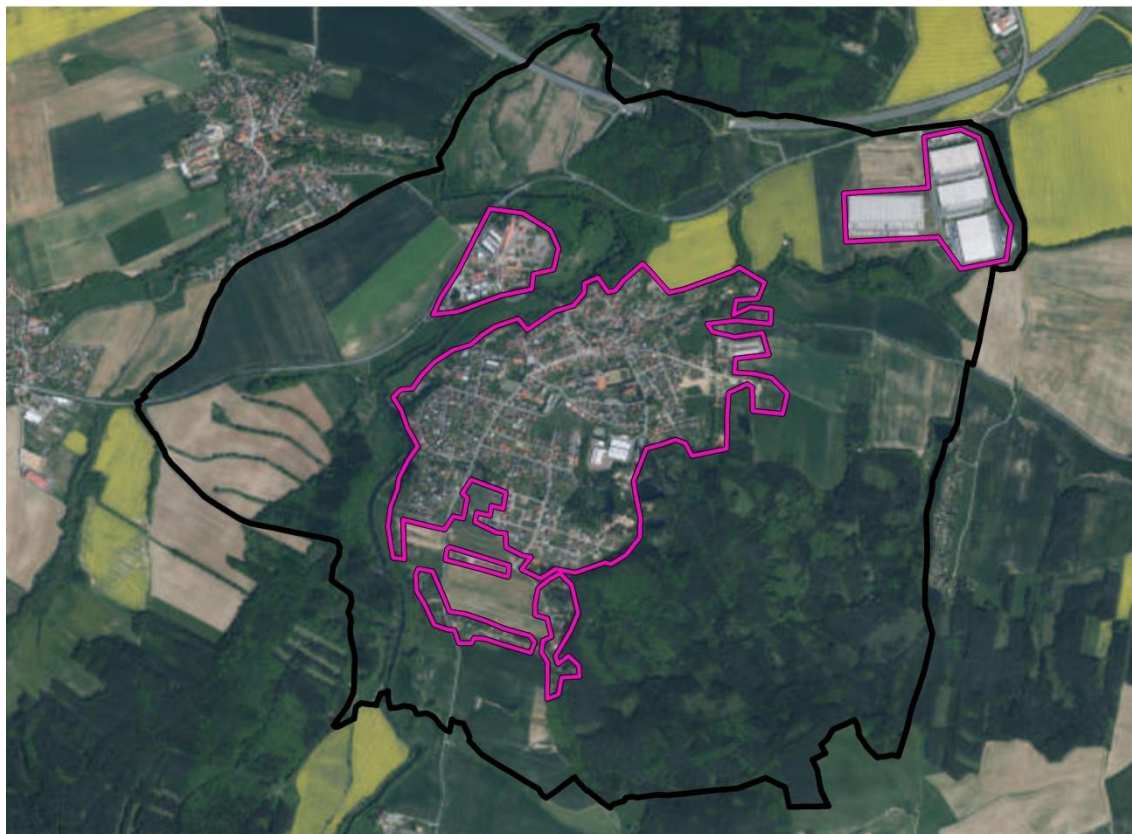
Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha C - Ortofotomapa obce Štěnovice z roku 2015

Legenda

 Zastavěné území Štěnovice 2015

0 1 2 km

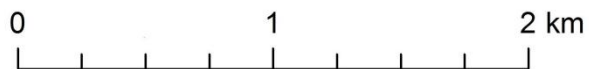

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha D - Ortofotomapa obce Losiná z roku 1947

Legenda

 Zastavěné území Losiná 1947

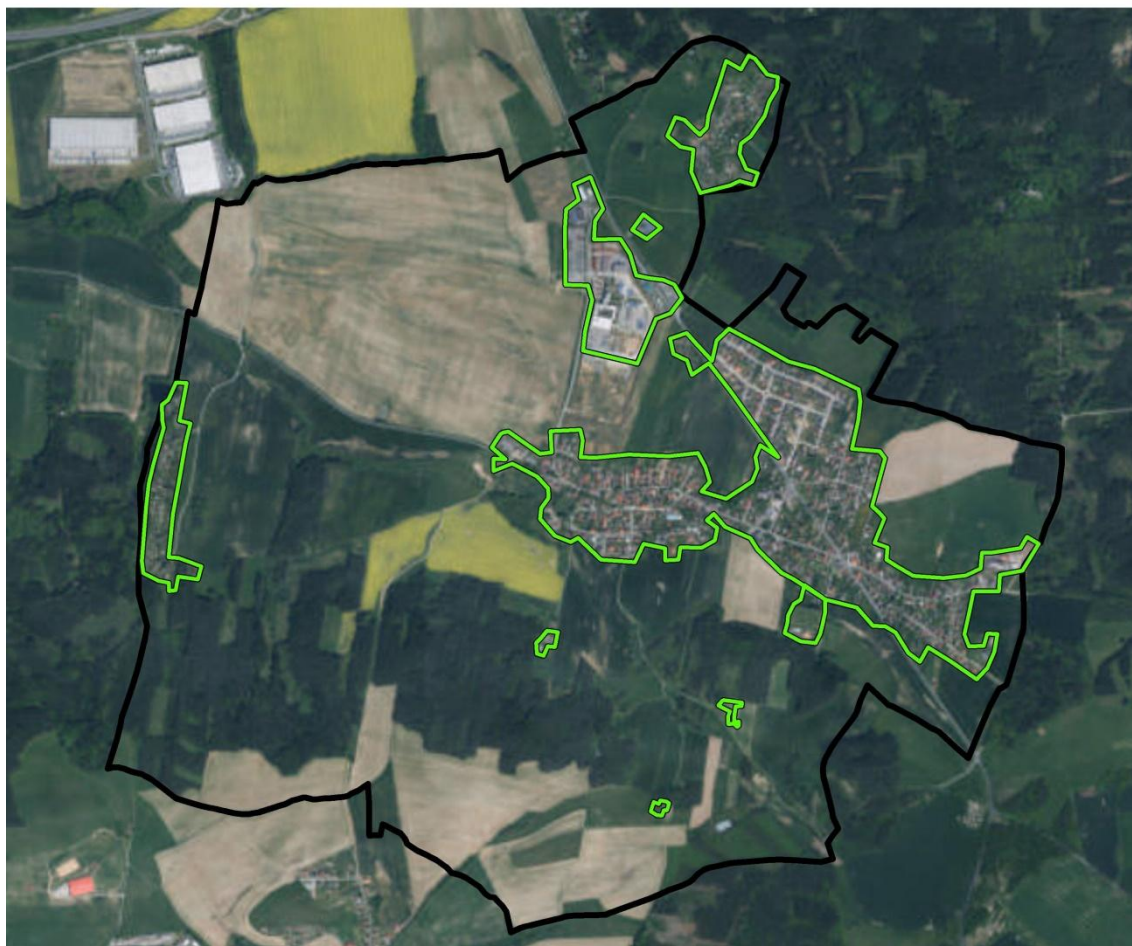
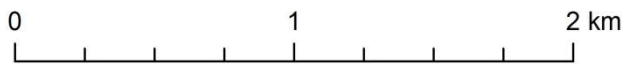

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha E - Ortofotomapa obce Losiná z roku 2015

Legenda

 Zastavěné území Losiná 2015

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha F - Ortofotomapa obce Čížice z roku 1947

Legenda

 Zastavěné území Čížice 1947

0 0,5 1 km

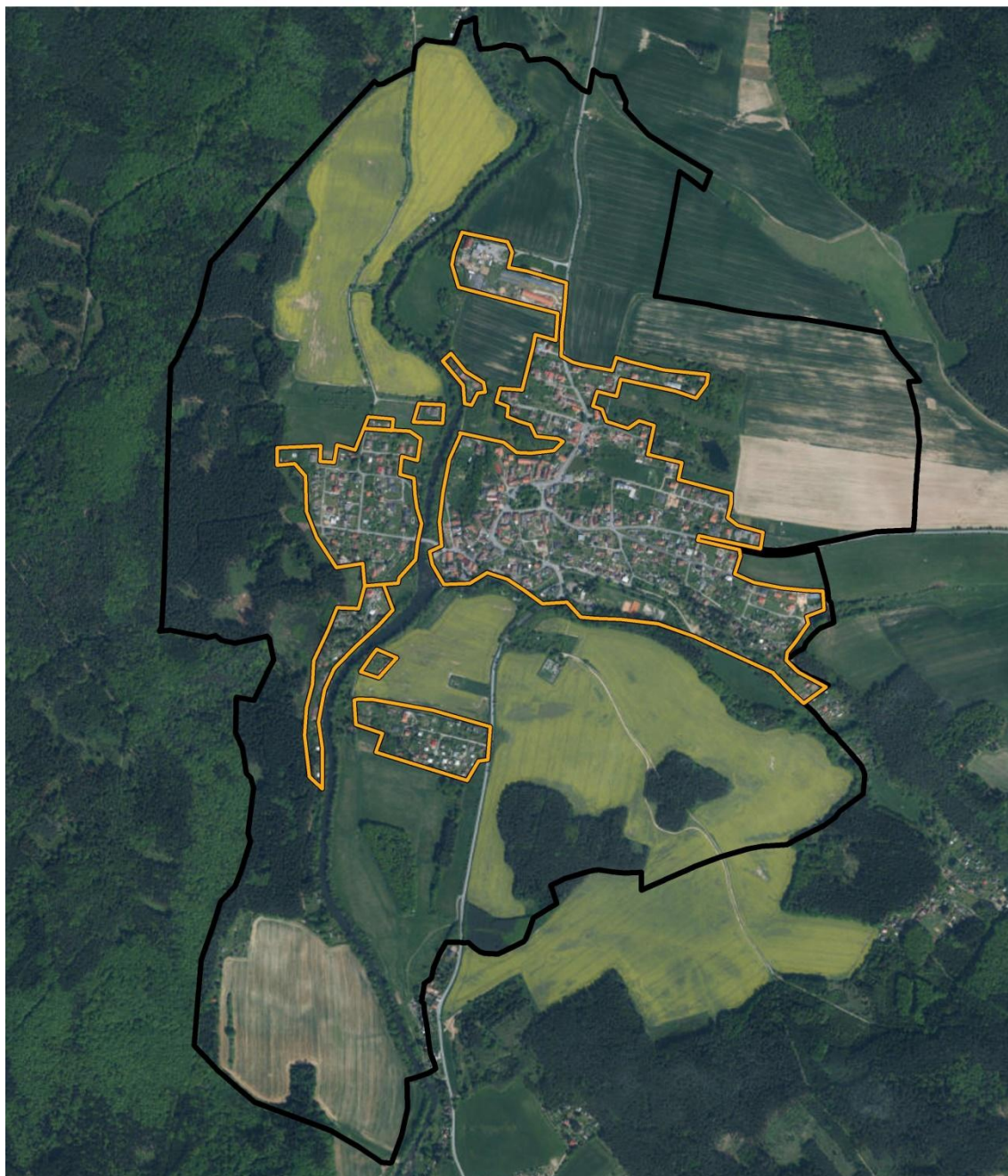
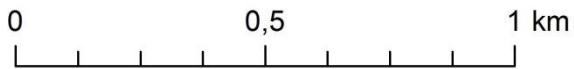

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha G - Ortofotomapa obce Čížice z roku 2015

Legenda

 Zastavěné území Čížice 2015

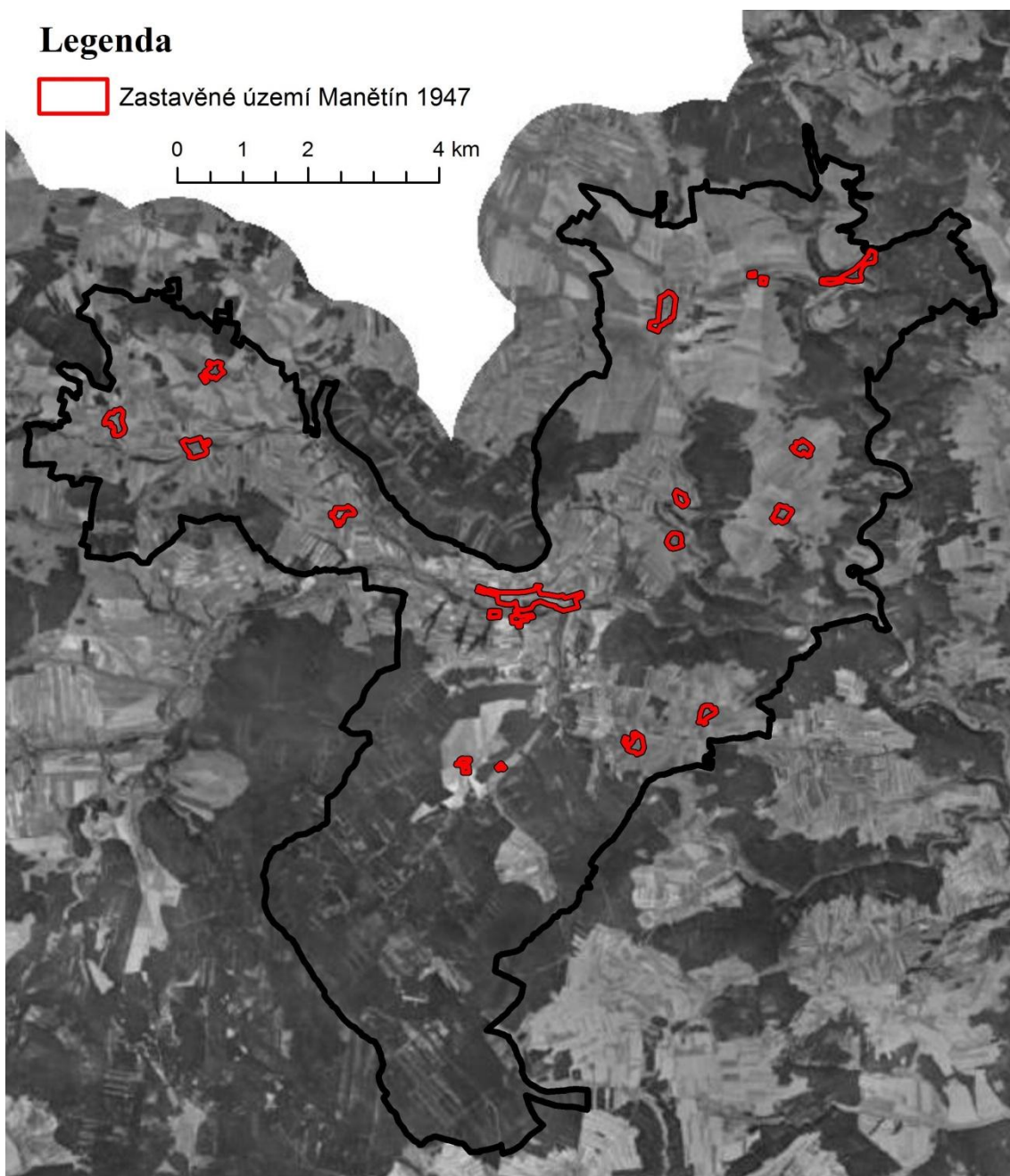
Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha H - Ortofotomapa obce Manětín z roku 1947

Legenda

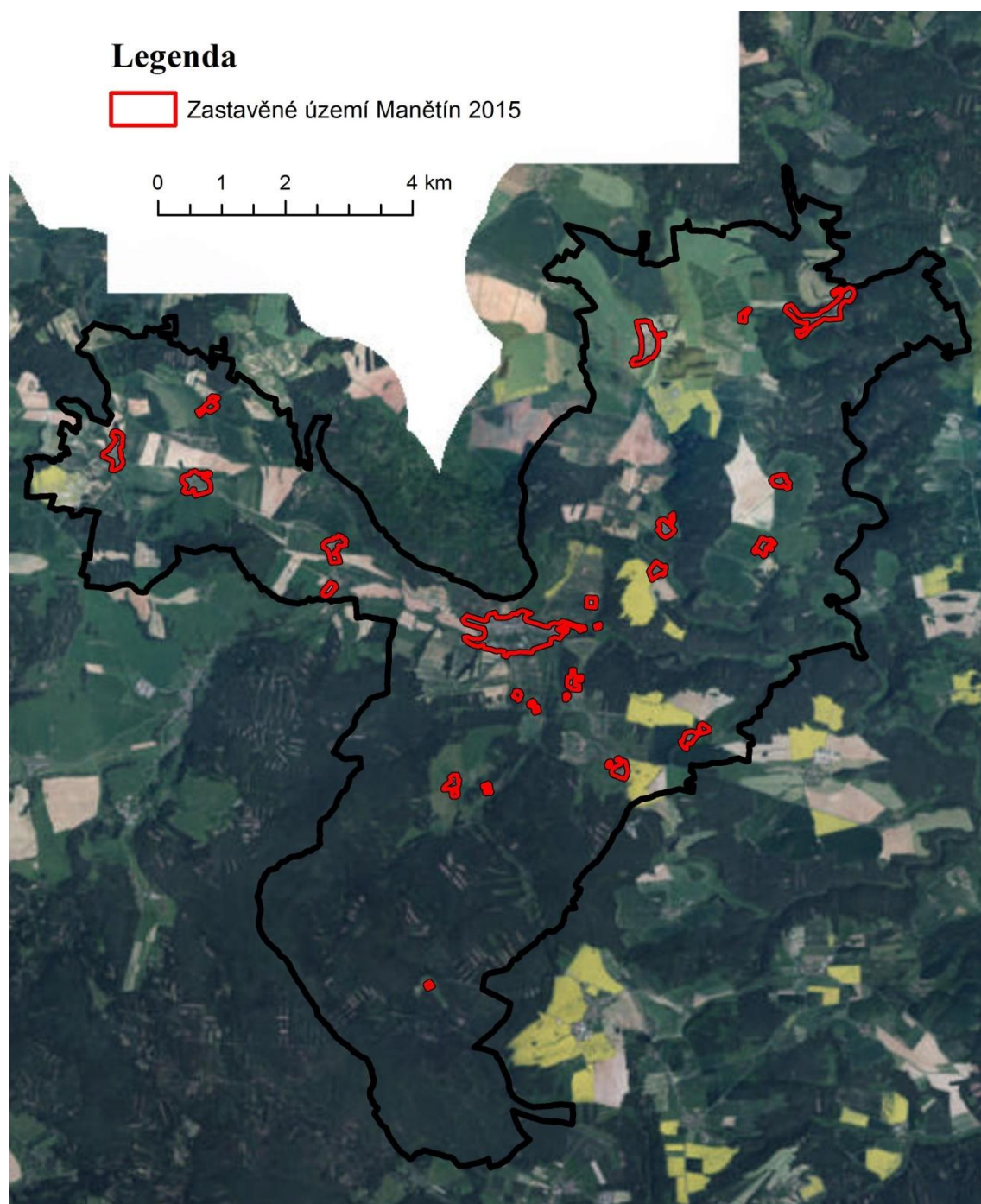
 Zastavěné území Manětín 1947

0 1 2 4 km

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha I - Ortofotomapa obce Manětín z roku 2015

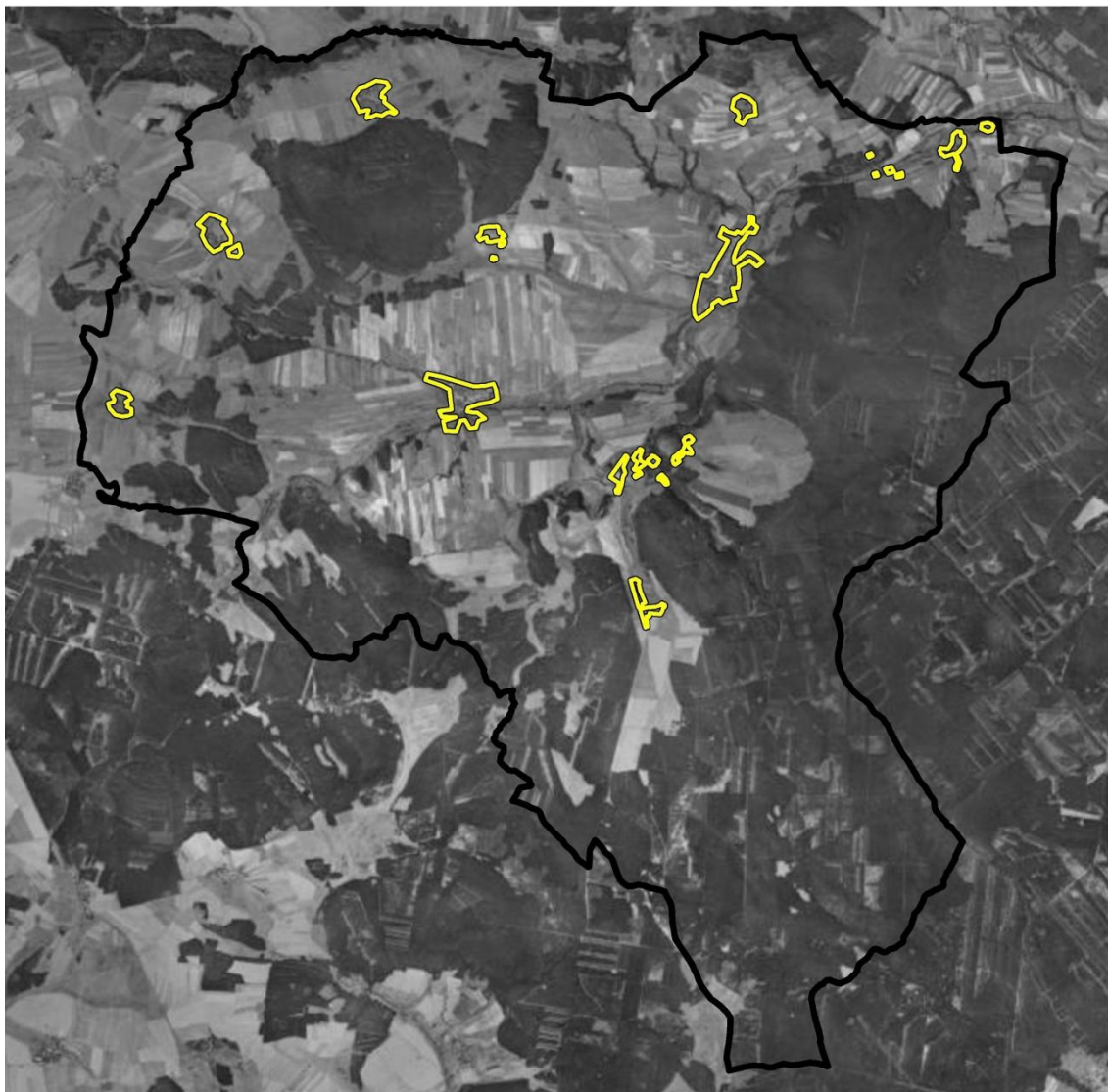
Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha J - Ortofotomapa obce Nečtiny z roku 1947

Legenda

 Zastavěné území Nečtiny 1947

0 1 2 4 km

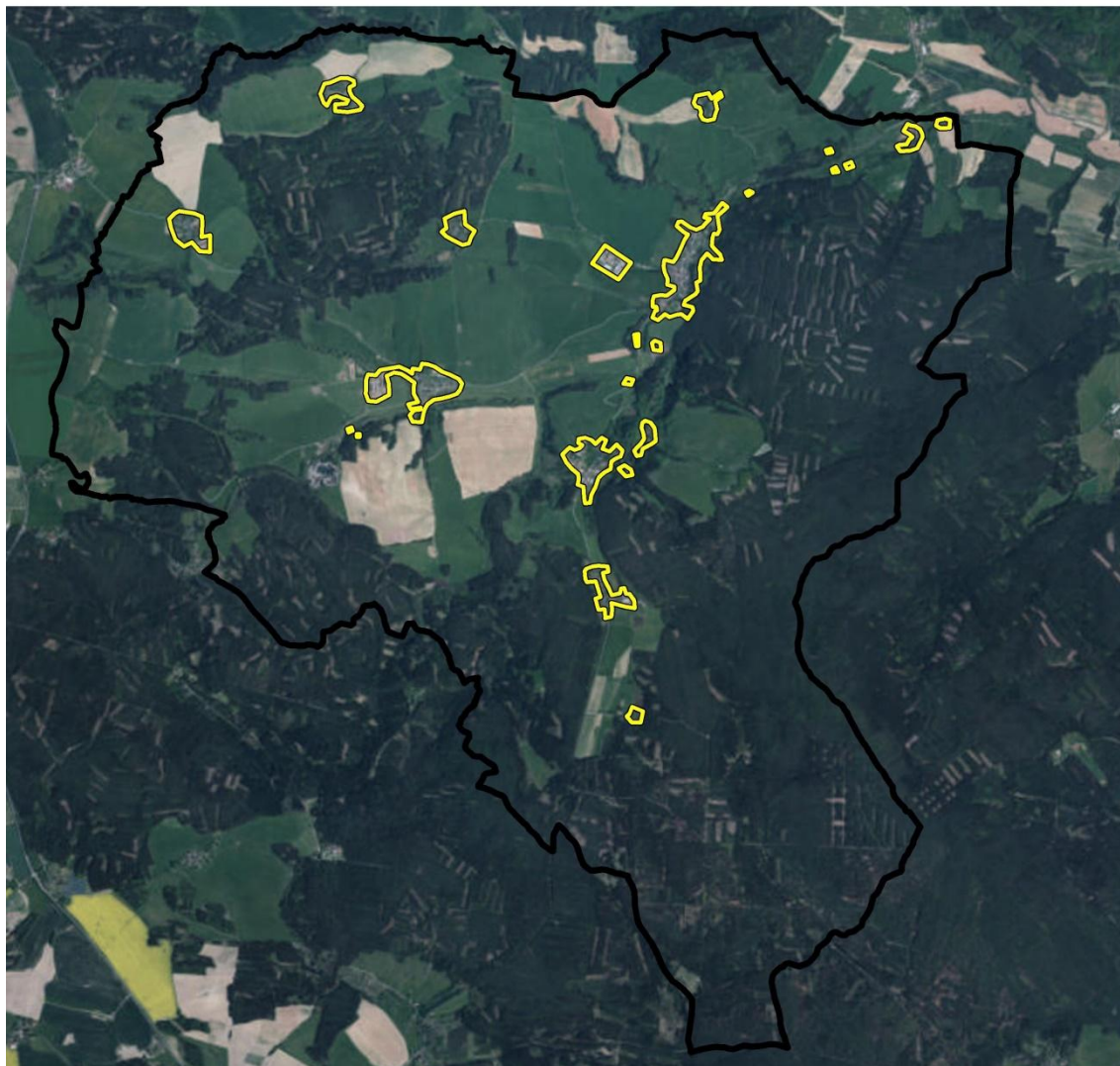
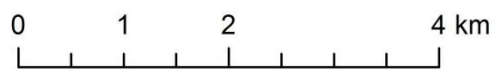

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha K - Ortofotomapa obce Nečtiny z roku 2015

Legenda

 Zastavěné území Nečtiny 2015

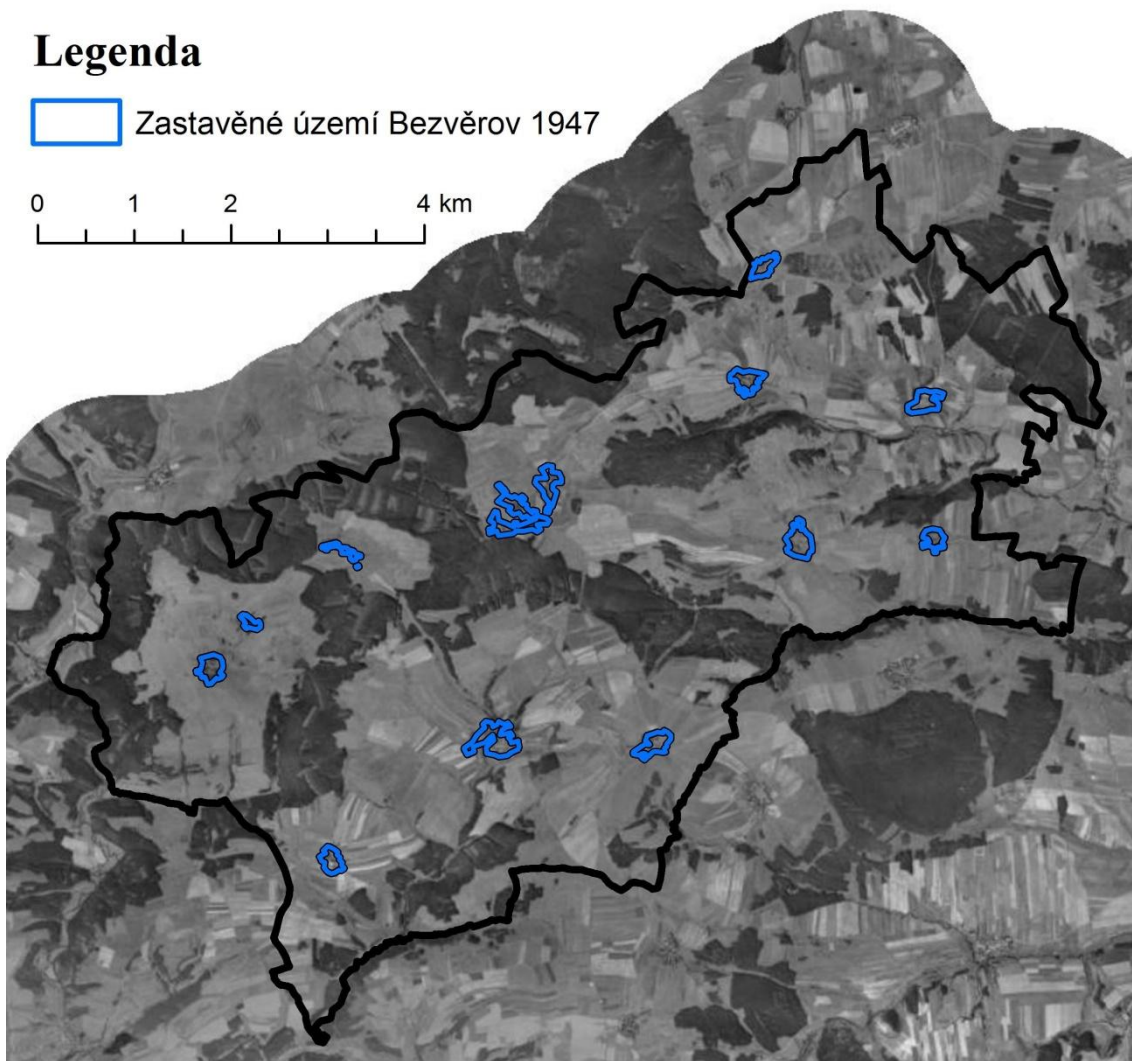
Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha L - Ortofotomapa obce Bezvěrov z roku 1947

Legenda

 Zastavěné území Bezvěrov 1947

0 1 2 4 km

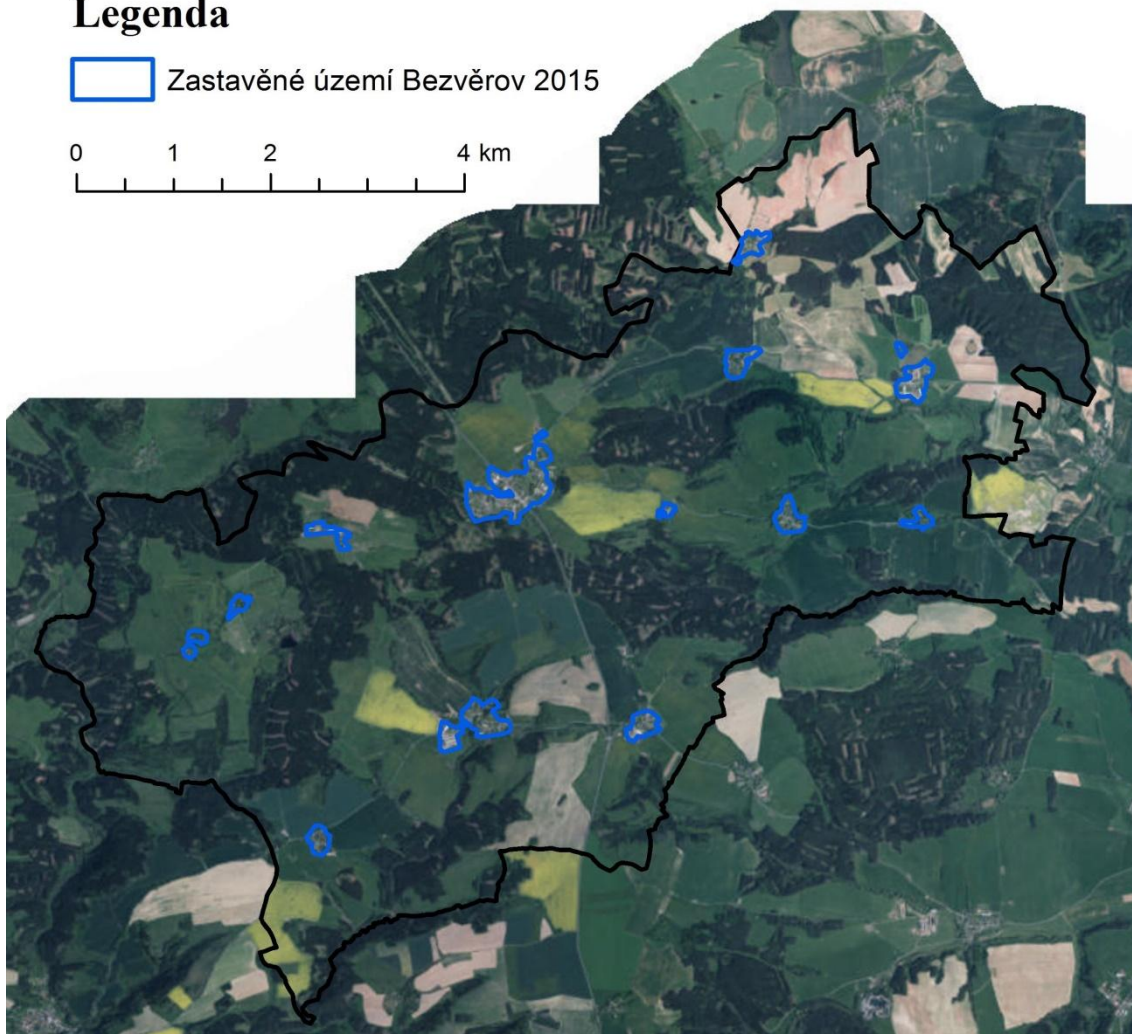

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha M - Ortofotomapa obce Bezvěrov z roku 2015

Legenda

 Zastavěné území Bezvěrov 2015

0 1 2 4 km

Zdroj: vlastní zpracování dle programu Arc GIS a Geoportálu Plzeňského kraje

Příloha N - Počet prodaných pozemků podle druhu v obcích v suburbánní zóně
2014 – 2016

	Losiná						Štěnovice						Čížice					
	Počet prodaných pozemků podle druhu																	
Roky	Orná půda	Trvalý travní porost	Ostatní plocha	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zahrada	Orná půda	Trvalý travní porost	Ostatní plocha	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zahrada	Orná půda	Trvalý travní porost	Ostatní plocha	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zahrada
2014	6	1	0	0	0	11	6	14	31	0	1	12	16	8	11	1	0	5
2015	17	4	6	0	1	6	7	2	15	3	0	20	12	10	19	0	4	15
2016	60	39	46	32	3	15	26	26	31	3	6	31	60	34	39	14	23	3

Zdroj: vlastní zpracování dle Katastru nemovitostí, ČÚZK, 2017

Příloha O - Prodej budov, které jsou součástí prodaných zastavěných ploch v obcích
v suburbánní zóně 2014 – 2016

	Losiná							Štěnovice							Čížice						
Roky	Rodinný dům	Garáž	Stavba pro rekreaci	Stavba technického vybavení	Stavba občanské vybavenosti	Zemědělská stavba	Jiná stavba	Rodinný dům	Garáž	Stavba pro rekreaci	Stavba technického vybavení	Stavba občanské vybavenosti	Zemědělská stavba	Jiná stavba	Rodinný dům	Garáž	Stavba pro rekreaci	Stavba technického vybavení	Stavba občanské vybavenosti	Zemědělská stavba	Jiná stavba
2014	9	1	2	0	0	0	1	6	1	2	0	1	0	1	4	0	1	0	0	0	0
2015	10	0	1	0	0	0	2	4	1	0	1	0	4	5	7	0	7	1	0	0	0
2016	4	0	5	4	1	6	3	14	2	0	0	1	1	3	2	2	8	0	0	1	1

Zdroj: vlastní zpracování dle Katastru nemovitostí, ČÚZK, 2017

Příloha P - Počet prodaných pozemků podle druhu v tradičně venkovských obcích
2014 – 2016

Roky	Bezvěrov						Manětín						Nečtiny					
	Počet prodaných pozemků podle druhu																	
	Orná půda	Trvalý travní porost	Ostatní plocha	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zahrada	Orná půda	Trvalý travní porost	Ostatní plocha	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zahrada	Orná půda	Trvalý travní porost	Ostatní plocha	Lesní pozemek	Vodní plocha	Zahrada
2014	12	11	12	0	0	2	126	29	40	4	0	10	5	0	13	0	0	10
2015	12	10	5	0	0	0	16	11	25	5	0	9	0	3	19	0	0	8
2016	0	1	0	2	0	2	146	26	50	4	6	11	0	3	5	0	0	4

Zdroj: Katastr nemovitostí, ČÚZK, 2017

Příloha Q - Prodej budov, které jsou součástí prodaných zastavěných ploch v tradičně venkovských obcích 2014 – 2016

Roky	Bezvěrov							Manětín							Nečtiny						
	Rodinný dům	Garáž	Stavba pro rekreaci	Stavba technického vybavení	Stavba občanské vybavenosti	Zemědělská stavba	Jiná stavba	Rodinný dům	Garáž	Stavba pro rekreaci	Stavba technického vybavení	Stavba občanské vybavenosti	Zemědělská stavba	Jiná stavba	Rodinný dům	Garáž	Stavba pro rekreaci	Stavba technického vybavení	Stavba občanské vybavenosti	Zemědělská stavba	Jiná stavba
	2014	3	0	0	0	0	0	0	7	1	1	1	1	3	1	5	0	1	0	1	1
2015	0	0	0	0	0	1	1	5	2	0	1	0	0	2	7	3	0	0	0	0	0
2016	1	0	0	0	0	0	0	6	2	0	0	1	23	4	8	0	0	0	0	6	1

Zdroj: vlastní zpracování dle Katastru nemovitostí, ČÚZK, 2017

Abstrakt

STEHLÍKOVÁ, Kateřina. *Změny ve venkovském osídlení, porovnání tradičního venkova a suburbánní zóny*. Plzeň, 2017. 72 s. Bakalářská práce. Západočeská univerzita v Plzni. Fakulta ekonomická.

Klíčová slova: venkov, suburbanizace, migrace, venkovské osídlení

Tato bakalářská práce se zabývá změnami ve venkovském osídlení, porovnáním tradičního venkova a suburbánní zóny. Cílem této bakalářské práce je zjistit, jaké jsou rozdíly mezi sídly v suburbánní zóně města Plzně a v periferní venkovské oblasti. V zázemí města Plzně byly zvoleny konkrétně obce Štěnovice, Čížice a Losiná a ve venkovském prostoru obce Manětín, Nečtiny a Bezvěrov. Cílem je vyhodnocení sídel z hlediska změn demografického vývoje, zhodnocení sídla z hlediska socioekonomického vývoje a posouzení sídel z hlediska urbanistického vývoje. Teoretická část se věnuje problematice venkova, suburbanizace a kontraurbanizace. V praktické části se řeší vývoj počtu obyvatel a domů, vývoj struktury obyvatel, změny zastavěných ploch v čase, prodej pozemků.

Abstract

STEHLÍKOVÁ, Kateřina. *Changes in rural settlements, comparing to traditional rural and suburban zone* Plzeň, 2017. 72 s. Bachelor Thesis. University of West Bohemia. Faculty of Economics.

Key words: countryside, suburbanization, migration, rural settlement

This Bachelor's thesis deals with changes in rural settlements, comparing traditional rural and suburban areas. The objective of this Bachelor's thesis is find out what differences are between settlements in suburban zone of Pilsen and in peripheral rural areas. In suburban zone were selected municipalities Štěnovice, Čížice and Losiná and in rural area were selected municipalities Manětín, Nečtiny and Bezvěrov. The objective is evaluation of the settlements in point of view of changes in demographic trends. The aim is assessment in point of view of socio – economic development and urban development. The theoretical part pushes ahead matters of rural, suburbanization and contraurbanization. The practical part focuses on the development of population and houses, development of population in point of view of migration, changes in urban areas and selling land.